

HET LAND VAN NEVELE

DRIEMAANDELIJK TIJDSCHRIFT VAN DE HEEMKUNDIGE KRING

**MAART
2020**

**JAARGANG
LI**

**AFLEVERING
1**

AFGIFTEKANTOOR 9850 NEVELE
P005093

Verantwoordelijke uitgever: J. LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Merendree

INHOUD

VERHEYE J.	
Kleinschalig en sociaal of 180 jaar muziekplezier in Vinkt	3
DHONDT A.	
De laatste getuige van de meidagen 1940 wordt 100	30
HUYS P.	
Nieuws uit het 'Land van Nevele' in de advertenties van de 'Gazette van Gend' (jaargangen 1821-1825)	44
BOLLAERT A.	
De familie Lovaert als beiaardbouwer	86
BOLLAERT A.	
Activiteitenverslag Het Land van Nevele 2019	95

KLEINSCHALIG EN SOCIAAL OF 180 JAAR MUZIEKPLEZIER IN VINKT

Zowat honderd jaar vóór de tragische meidagen van 1940, op 4 juli 1840, werd in Vinkt in de herberg De Sterre *‘de societeyt van Sinte Cecilia onder de kenspreuk Verbroedering en Eendragt’* gesticht. Op 28 juli volgt de goedkeuring van de Vinktse gemeenteraad *‘naer in overweging genomen te hebben dat dezelve niets strijdig aan de goede zeden bevat maar wel integendeel beschouwd mag worden als eene inrichting ten voordele en in de belangen der gemeente’*.

Naast de Gilde van Sint-Elooi (*1837) en de Schuttersgilde van Sint-Sebastiaan (*1750) heeft Vinkt nu ook een fanfare. Het is op dit ogenblik één van de oudste muziekmaatschappijen in de streek.

Van het dokzaal naar het dorpsplein

Het ontstaan van dorpsfanfares zijn er vaak gekomen op initiatief van brouwers en politici, maar de wortels van onze muziekverenigingen zitten uiteraard een stuk dieper.

De militaire muziekkapellen op het einde van de 18de en begin 19de eeuw hebben volgens de meeste auteurs model gestaan voor de harmonies en fanfares, zoals we die vandaag kennen. Zowel repertoire als bezetting werden van deze muziekkapellen overgenomen.

Toch vinden we al vroeger trommel- en muziekkorpsen terug, namelijk bij de stadsmilities en schuttersgilden. Bij de kerkelijke eredienst wordt eveneens regelmatig beroep gedaan op enkele muzikanten, voor het opluisteren van processies en plechtigheden of als begeleiding van de kerkzang. Vanaf de 16de en 17de eeuw worden hier en daar, naast de kerkzangers, ook een aantal ‘speellieden’ betaald *‘over hunne dienst van te spelene in de processie’*. Diezelfde muzikanten gaan later ook profane muziek spelen - buiten de kerk - en zorgen ervoor dat de toenmalige succesmuziek, zoals bekende operamelodieën, hun weg vinden naar het brede publiek.

Niet zelden heeft de koster een vinger in de pap bij het ontstaan van de plaatselijke fanfare, zeker op de buiten. Ook in Vinkt was de koster-

onderwijzersfamilie Damman in 1840 betrokken bij de stichting van de maatschappij. Een van hen werd later zelfs 'chef' en componeerde fanfaremuziek.

Naast de vocaal-instrumentale samenwerking zal de technische verbetering aan de blaasinstrumenten in de eerste helft van de 19de eeuw een geweldige stimulans zijn. Vooral Belgische instrumentenbouwers hadden hierin een groot aandeel: Van Engelen in Lier, Mahillon in Brussel en vooral de familie Sax in Brussel. Later werden in Parijs heel wat nieuwe instrumenten en systemen uitgevonden.

Tellen we vóór 1800 in België slechts 25 muziekverenigingen, rond 1830 zijn er dat al meer dan 100 en omstreeks 1850 meer dan 400. In Deinze bestond een fanfare sinds 1804.

Markante Vinktenaar Hippoliet Pypaert stichtte fanfare

De Vinktse fanfare in 1840 was dus helemaal geen wereldwonder. Toch was er iemand nodig die de beslissende duw zou geven om de fanfare in het leven te roepen. Dat was Hippoliet Pypaert (1815-1883), een zeer opvallende figuur uit het Vinktse maatschappelijke leven van toen. Samen met enkele vooraanstaanden, Juliaan Van den Berghe, Augustin Standaert, Eugene de Baere (gewezen gemeentesecretaris), Louis Van Hove en Theodoor Behaegel, stichtte hij de fanfare, die zich al gauw kon verheugen in de toetreding van een 20-tal 'werkende leden' en een reeks beschermleden uit de gegoede Vinktse families. Deze laatste moeten er door hun 'milde steun' voor zorgen dat de lening van 700 frank, aangegaan voor de aanschaf der instrumenten, kan terugbetaald worden.

De zakenman werd niet alleen burgemeester (1843-1883) maar was ook medestichter van de *St.-Elooisgilde* (1837), voorzitter van de maatschappij van onderlinge bijstand '*De verbroedering der werklieden*' (1864), voorzitter van het werkomiteit '*Menschlievend Genootschap*' (1842), opgericht ter bestrijding van werkloosheid en bedelarij. Hij was een groot bezieler van het onderwijs en stond aan de basis van talrijke nutsvoorzieningen.

Zangers of muzikanten?

Er is van oudsher een sterke band geweest tussen (kerk)koren en (dorps)muzikanten. Samen zingen was en is een uitdrukking van verbondenheid. Blaasinstrumenten zijn net als het orgel (ook een blaasinstrument!) ideale begeleiders van de samenzang.

Werd er in de nieuwe muziekmaatschappij gecumuleerd? Werden zangers muzikant of vice versa? In Vinkt was er rond dezelfde tijd een zangmaatschappij gesticht met de naam '*Yver en Eendracht*' en onder de leiding van ene Robert Van Maldeghem (1806-1893), een neef van burgemeester Pypaert.

Niet de eerste de beste, die Van Maldeghem! Afkomstig uit een muzikale familie in Dentergem was hij tijdens de Belgische Revolutie van 1830 in Wetteren luitenant geweest bij de burgerwacht. Later verhuisde hij naar Brussel, maar kwam regelmatig logeren bij zijn Vinktse familie op de buiten. Samen met zijn broer Evarist en de Gentse dichter Prudens Van Duyse was hij één van de bezielers van het *Vlaemsch-Duytsch Zangverbond*.

In de lente van 1846 nam "*Yver en Eendracht*" samen met 27 Vlaamse koren (waaronder die van Astene en Olsene) deel aan een groot zangfestival in Keulen. De verplaatsing gebeurde toen per trein en op kosten van het Belgische Ministerie van Openbare Werken.

Maar het zangkoor hield het slechts enkele jaren uit. Na de tweede uitgave van het festival en het 'tegenbezoek' van de Duitse zangers in Brussel anno 1846 houdt Van Maldegheem het in Vinkt voor bekeken. Hij wordt dirigent van het St.-Ceciliakoор in Baasrode, gaat zich toeleggen op componeren van liederen en kerkmuziek en sticht samen met zijn broers een muziekluitgeverij in Brussel.

Gelukkig was de *fanfaremaatschappij* een langer leven beschoren dan de *koormaatschappij*. Twee zilveren medailles herinneren aan de beginjaren: de eerste aan een festival te Deinze op 21 juli 1844 '*à la société philharmonique de Vynckt*', de tweede aan een festival op 4 augustus van hetzelfde jaar, ingericht '*au profit des indigens*' in het '*château de Pouques*' (de kasteelheer van Poeke was erelid van de Vinktse fanfare!). Een liefdadigheidsfestival dus: ruim een kwart van de toenmalige bevolking in Vinkt en elders was behoeftig en aangewezen op hulp vanwege het liefdadigheidsbureau.

Men kan zich de vraag stellen hoe de fanfare de kinderjaren overleefde in die allerm minst voorspoedige tijd. In veertig jaar tijd (het bewind van Pypaert) daalde het bevolkingscijfer van 2200 naar 1800. Dat was het gevolg van een reeks rampzalige gebeurtenissen: de teloorgang van de huisnijverheid, mislukte aardappel- en graanoogsten in de tweede helft van de veertiger jaren met als overmaat van tegenspoed een reeks besmettelijke ziekten (in 1848 waren er 102 overlijdens in Vinkt).

Een eerste festival (1858)

In 1847 nam Richard Damman, telg van een bekende kostersfamilie, de dirigeerstok over van Van Maldeghem. Hij was zelf enkele jaren koster, maar vooral 'de schoolmeester' en gedurende meer dan 20 jaar chef van de fanfare. Hij componeerde blaasmuziek zoals 'De dorpeling' (1849), een potpourri, die veel bijval genoot, aldus Baziël De Poorter in zijn *'Chronyk van Vynckt'*.

In de jaren 1850 kon Damman rekenen op een 25-tal muzikanten die optraden tijdens festivals in de naburige gemeenten: Nevele, Aalter, Dentergem, Meulebeke, Ruiselede. Dit bewijzen onder meer de herinneringsmedailles die bij deze gelegenheden werden uitgereikt aan de deelnemende maatschappijen.

Maar de hoofdactiviteit van het muziek lag uiteraard in het eigen dorp. Men zorgde voor de muzikale omlijsting bij processies, kermissen, allerhande feesten en gebeurtenissen. Een wandelconcert door het muziek was toen een belevenis op zich.

De fanfare is present bij de inhuldiging van de nieuwe 'kalseyde' naar Deinze in 1857 (ook al een realisatie tijdens het bewind van burgemeester Pypaert) en was vanaf 1869 de muzikale attractie op de Vinktse Paardenkoersen.

FÊTE MUSICALE A VYNCKT,

LE 29 JUIN 1858.

ORDRE D'EXECUTION.

- 1° VYNCKT, Fanfares.
Ouverture de Gulnare, par *Daleyrac.*
- 2° DENTERGHEM, Harmonie.
Ouverture, le Pré Catelan, *Watier.*
Marche, sur deux melodies d'Haydée, *Govaerts.*
Galop, le Tourbillon, *Schwiebbe.*
- 3° RUYSELEDE, Harmonie.
Ouverture, *Weber.*
Dolero, ne touchez pas à la Reine, *Boisselot.*
Valse du Prophète, *E. Euling.*
- 4° NEVELE, Chœurs.
Le Carillonneur, *Watier.*
La Belgique, *Mery.*
- 5° WACKEN, Harmonie.
Ouverture des trois Mousquetaire, *Blankeman.*
Jeannette, valse, *Van den Bogaerde.*
Pot-Pourri-Populaire, *Istas.*
- 6° AELTRE, Fanfares.
Fantaisie Dramatique, *J.-B. De Stuyver.*
Symphonie, *xx.*
Polka Mazurka, *J.-B. De Stuyver.*
- 7° AERSEELE, Chœurs.
De Struykroovers, *xx.*
La Bataille d'Alma, *Ch. Wulfaert.*
- 8° NEVELE, Harmonie,
Ouverture, la Muette de Portici, *Auber.*
Jeannette, valse, *Van den Bogaerde.*
Polonaise, *G. Quantyn.*

ouygers

DEYNZE, Imp. de MICHELIS Frères.

In 1858 organiseert de muziekmaatschappij haar eerste festival, met als gasten muziek- en koorverenigingen uit Dentergem, Ruiselede, Nevele, Wakken, Aalter en Aarsele.

Dit muziekfeest wordt gevolgd door een festival in 1865 ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan en bij deze wordt de gemeentelijke toelage verhoogd van 100 naar 150 frank.

In 1867, als uitloper van het zilveren jubileum verwerft de fanfare haar eerste standaard, goud geborduurd op rood fluweel met als pronkstuk de koperen beeltenis van Sint-Cecilia en houder voor de herinneringsmedailles. Gedurende nagenoeg 100 jaar zal deze standaard de fanfare vergezellen op feesten en uitstappen.

Meester Damman overleed in 1871 en werd als dirigent opgevolgd door Adolf Lievrouw, kleermaker, die muziek had geleerd in het leger. Zijn dirigentschap was echter van korte duur. Na amper zes jaar - bij zijn overlijden in 1877 - viel de fanfare opnieuw zonder leermeester.

Zijn opvolger werd gezocht en gevonden in Deinze. Het werd Kamiel Tessely, die chef was van de maatschappij *Vooruit*. Wekelijks kwam hij in Vinkt muzikles geven en stond aangeschreven als een *'kundige en goede leermeester'*. Er is de anekdote dat zijn muzikanten in 't geheim besloten hadden om hun muziekmeester een serenade te brengen. Op nieuwjaarsdag trokken ze te voet naar Deinze. Maar, zo vervolgt het verhaal, de muzikanten van Deinze, waar Tessely ook muziekmeester was, voelden dit aan als een kaakslag dat 'die van Vinkt' in Deinze een serenade kwamen spelen. Het gevolg was een woordenwisseling en weldra gingen de leden van beide maatschappijen elkaar zo te lijf. Van het mooie plan kwam niets meer in huis; einde verhaal dus.

Feesten, uitstappen en festivals

Na het overlijden van Tessely (1889) werd Vinktenaar meester Adolf Corijn, afkomstig van Kruishoutem en schoolhoofd de chef. Hij was de vader van meester Jozef Corijn.

Onder zijn leiding worden in Vinkt twee festivals georganiseerd: een eerste op 14 juni 1891 ter gelegenheid van het gouden jubileum (met een jaar vertraging dus). Het was een bijzonder luisterrijk feest met optredens op twee kiosken door koren en muziekkorpsen uit St.-Denijs-Westrem, Kruishoutem, Deinze, Tielt, Lotenhulle, Nevele, Kanegem, Aarsele, Aalter,

Knesselare, Wakken, Bachte-Maria-Leerne, Machelen, Poeke en Ruiselede.
Merkwaardig detail: op het programma een optreden met 'bondslied' van
de 'Katholieke Bekwaamheidskiezersbond'.

GEMEENTE VYNCKT.

LUISTERRIJK FESTIVAL

voor Fanfaren- Harmonie- & Zangmaatschappijen

OP ZONDAG 14 JUNI 1891,

ter gelegenheid van

het vijftigjarig onafgebroken bestaan der Fanfarenmaatschappij.

P R O G R A M M A :

KIOSK A.

1. Vynckt, fanfaren.
MINSKE.

2. St. Denys-Westrem, fanfaren.
Eche der Leie. BELLING.
Duo uit Norma CANIVET.

3. Kruihoutem, fanfaren.
St. Cecilia.
Fantaisie sur l'opéra Patimitza X.
Roses et violettes, valse X.

4. Deinze, koor.
La Patrie VYCKEN.
La Patrouille X.

5. Thielt, harmonie.
Ouverture fantastique GOVAERT.
Fantaisie romantique LABOIE.

6. Deinze, fanfaren.
St. Cecilia.
Le Franc de Bruges DUYCK.
Schmeichelkätzchen RIESENBERG.

6de Kath^{olieke} Bekwaamheidskiezersbond,
Bondslied.

7. Lottenhulle, koor.
Vlaanderen zonen.
De Broederlijkde GUYAERT.
De Eik MERY.

8. Nevele, fanfaren.
Ciel d'Automne MARTIN.
Air varié X.

9. St. Martens Leerne, koor.
De kleinzonen der Leie.
XXX X.
XXX X.

10. Caneghem, koor.
In liefde en eendracht.
De Watergeuzen VAN VOLCKHUEN.
Vlaanderen K. MERY.

11. Aarseele, fanfaren.
St. Cecilia.
Les Troubadours MOERHMANS.
L'Aurore MARTIN.

KIOSK B.

12. Aalter, fanfaren,
Eendracht.
Bouquet de Mélodies XX.
Blumen polka ZICHLER.

13. Knesselare, fanfaren.
L'Aurore d'un beau jour MARTIN.
Idée de Mars, polka DOUTERIE.

14. Wacken, harmonie.
Vriendenkring.
Fleur des bois VAN PRICK.
Germania, mazurka LOCKE.

15. Bachte Maria Leerne, koor.
Zanglied van Oystend.
De Zang der bannelingen X.
Heilgroet aan de Nederlanden X.

16. Machelen, fanfaren.
Vrij en moed.
Les Danâles, fantaisie CHRISTOPHE.
Le Tournoi, boléro V.D. MAELE.

17. Aarseele, koor.
Verleugd in den Zang.
De Dageraad H. WERDT.
Eer der Zangverbode MENGAL.

18. Nevele, harmonie.
Une nuit d'été TACK.
La Feuille de rose BAUWENS.

19. Pouques, koor,
De Kermis MERY.
St. Hubertsfeest XX.

20. Nevele, fanfaren.
Broedermin.
La Vaillance, fantaisie BAUWENS.
Ernestina, polka voor bugle VAN DAM.

21. Ruysselede
Fantazij RODOLPHÉ.
Polka VANILYETTE.

22. Vynckt, fanfaren.
Les deux Compères HARDY.
Polka voor Bugle X.

NAMENS DE COMMISSIE :

Over dit festival getuigt de *Gazette van Deynze*: "*De Festival welke zondag laatstleden in deze gemeente (Vinkt) heeft plaatsgehad, is een allerschoonst en een ten volle gelukt feest geweest... Uit alle straten stroomden gansche drommen aan van muzikanten en zangers en nieuwsgierigen... Twintig vreemde maatschappijen namen deel aan het feest... Een lange prachtige stoet, doorkronkelde de voornaamste straten van het dorp... De uitvoering der stukken op twee kiosken en de honderden toehoorders wandelden in dichte groepen heen en weer om hier een schoon stuk muziek, ginder een welluidend koor te horen of elders een smakelijk pintje bruinen te gaan smaken... Rond 5 ure werd een prachtige luchtbal opgestoken... s Avonds had een fakkeltocht plaats, een prachtig schouwspel, dat in lange jaren te Vynckt niet te zien is geweest en dat dus ieders bewondering verwekte... Een broederlijk, ja echt vlaamsch en katholijk feest...*".

De muzikanten hadden blijkbaar de festivalkoorts te pakken want amper acht jaar later, in 1899 komt er opnieuw een festival met niet minder dan twaalf deelnemende maatschappijen. In een tijdspanne van slechts dertien jaar kende Vinkt drie grote muziekfeesten: 1886, 1891 en 1899.

De muzikanten krijgen de kans om rond de eeuwwisseling onder leiding van meester Corijn heel wat uitstappen te maken naar festivals en feesten in de wijde omtrek. Getuige daarvan de talrijke medailles met beelden naar van koning Leopold II.

Het waren de zomerfestivals van vandaag! De verplaatsing gebeurde, zo niet te voet, met paard en kar. De fanfare kreeg naar aanleiding van een muziekfestival te Machelen in 1893 een medaille '*aen de verst afgelegene societeit*'.

Naar aanleiding van dit festival bericht de *Gazette van Deynze* over een ongeval aan de Kouter te Deinze, waar de wagen met de Vinktse muzikanten - op weg naar huis - kantelde toen een wiel was afgedraaid. Enkelen hielden er schrammen en blauwe plekken aan over of een geblutst instrument.

Op verplaatsing spelen betekende in die tijd een welgekomen gelegenheid om een uitstapje te maken, maar ook op eigen terrein zorgde de dorpsfanfare voor vermaak en ontspanning. Daarbij kwam zelfs meer kijken dan muziek spelen; een concertprogramma uit 1895 vermeldt naast enkele muzikale werkjes ook komische liederen, mime, sketches en toneelstukjes, dat alles uitgevoerd door de muzikanten.

Het is ook rond de eeuwwisseling dat een reeks Vinktse familienamen die nu nog bekend in de oren klinken, opduiken in de ledenlijsten van de fanfare. Sommige families zullen generaties lang muzikanten aanbrengen.

Een topperiode met meester Corijn als dirigent

Tijdens de laatste decennia van de 19de eeuw en begin van de jaren 1900 gaat het de blaasmuziek voor de wind. Een telling uit 1880 geeft voor Vlaanderen en Brabant 804 korpsen, vijftien jaar later 895. Aan een festival in Sint-Denijs-Westrem in 1892 ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de *Echo der Leie*, namen samen met de Vinktse muzikanten niet minder dan tien fanfares en harmonies en veertien

zangkoren deel. Een festival in Deinze in 1887: elf fanfares/harmonies en achttien zangkoren op vier verschillende plaatsen in het centrum.

Elk dorpsfeest was een gelegenheid om een festival in te richten. Naar aanleiding van de wijding van het nieuw vaandel van de *Katholieke Vereeniging* in Ruiselede in mei 1912 trok een stoet door het dorp waaraan niet minder dan 60 groepen aan deelnamen, waaronder 15 muziekmaatschappijen en tien koren, die na de stoet op vier kiosken een muziekfestival ten beste gaven. En het feest werd besloten met een 'groot concert'.

Mede onder impuls van de (dorps)politiek vinden we in die periode in sommige gemeenten vaak twee, soms drie maatschappijen naast elkaar. Concurrentie dus, die de kwaliteit wellicht bevorderde, maar ook ruzies, onder meer rond eigendom van instrumenten en ander materiaal. Het zal mee aan de basis liggen van een wettelijke regeling voor de rechtspersoonlijkheid van verenigingen.

Meester Corijn zwaaide gedurende ruim dertig jaar, tot aan zijn dood in 1922, met de dirigeerstok.

Ondertussen was voorzitter Pypaert na 40 jaar, bij zijn dood in 1883, opgevolgd door August Galens als burgemeester. Zijn broer Désiré Galens was niet alleen in de parochie actief als schatbewaarder van de kerkfabriek, hij fungeerde ook als voorzitter van de fanfare.

Na amper vier jaar echter wordt de voorzittersstoel opnieuw beklommen door een politicus. Het gaat om Kamiel Lambert, mecenas van de kerk en het dorpsleven, schepen en zelfs een tijdje burgemeester. Schrijver-secretaris van de maatschappij is de toenmalige gemeentesecretaris Ernest De Roo.

Moeizaam overleven tijdens het interbellum

Na de Eerste Wereldoorlog vinden we het Vinkts muziek terug op de Vredesfeesten van 1919. De fanfare kreeg van de gemeente voor haar deelname aan de stoet de royale toelage van 250 frank en stond eveneens in voor de muziek tijdens de plechtige herdenkingsdienst in de kerk. Het aloude orgel was immers gesneuveld bij het opblazen van de kerktoren in oktober 1918.

Veel maatschappijen hadden de oorlog niet overleefd. Bovendien leek de grote bloeiperiode van de blaasmuziek tot het verleden te gaan behoren. De tijden waren veranderd. Er kwamen nieuwe vormen van vrijetijdsbesteding en de jeugd bleek minder geïnteresseerd. Het met de tuba onder de arm opstappen naar de repetitie was minder dan vroeger een statussymbool, zodat het lidmaatschap van een fanfare aan belang verloor.

Een goede twintig jaar later zou de oorlog opnieuw een zware klap toebrengen aan de amateuristische blaasmuziek, zodat onderpastoor Jules De Geyter in zijn geschiedkundige nota's over Vinkt 'in mineur' over de muziekmaatschappij schrijft: *'...Ondanks vele tegenkomsten en weinig kunstgehalte bestaat de fanfare feitelijk nog'.*

Kortom, het was haast een wonder dat in het kleine Vinkt de fanfare de jaren '20 en '30 overleefde.

Na het overlijden van meester Adolf Corijn in 1922 volgden twee jaar van weinig activiteit en zonder gemeentelijke subsidies. Pas dan trad een nieuwe voorman naar voor: Camiel Faes, brouwer en sinds de eerste naoorlogse verkiezingen ook schepen. De toelage van de gemeente wordt fors verhoogd naar 500 frank en het Vinktse muziek duikt opnieuw op bij festivals en feesten in de omliggende gemeenten.

Voorzitter wordt burgemeester Joseph Vermote, bijgestaan door enkele raadsleden. Ook de parochiale geestelijkheid gaat zich om het lot van de fanfare bekommeren want zowel pastoor als onderpastoor zijn lid van het bestuur.

In 1927 neemt Faes ontslag als dirigent en houdt het een tijdje later ook als politicus en als brouwer voor bekeken. Zijn opvolger Oswald Tytgat, als jongeman al lid van de Vinktse fanfare, had zich als drukker in Bachte-Maria-Leerne gevestigd en kreeg er in 1910 van pastoor Dutry de opdracht om daar een muziekmaatschappij te stichten, de Sint-Pietersfanfare, waar hij dirigent van werd.

De familie Tytgat behoorde tot de stichters van de Vinktse fanfare. Vader Ivo en nonkels Frederik en Eduard vinden we ca. 1850 terug in de muzikantenlijst. De fanfare werd trouwens gesticht in de toenmalige herberg De Sterre (gemeentehuis én muzieklokaal) - nu *Brasserie Estelle* - toen eigendom van Eduard en Paulinus Tytgat.

Oswalds dirigentschap in Vinkt zou slechts vier jaar duren met als hoogtepunt de muzikale opluistering van de H. Hartfeesten in 1930 - met inwijding van het H. Hartbeeld op het dorpsplein - samen met de muziekmaatschappijen van Olsene, Dentergem, Aarsele en Deinze. Een feest waarvan toenmalig pastoor Reyns schreef: *"Vinkt heeft alsdan een feest beleefd gelijk er nog nooit een is geweest en nimmer of nooit meer zal wezen..."*. Het verslag spreekt van 2.500 deelnemers in de stoet en 12.000 toeschouwers...

Ondertussen hadden enkele bekende families hun intrede gedaan in de Vinktse muziekwereld. Dit is zeker het geval voor de familie Lambert. De drie broers, Gentil, Hippoliet en Edmond, zijn allen muzikant. Edmond wordt in 1932 *muziekmeester* en luidt meteen het Lambert-tijdperk in dat nagenoeg vijftig jaar zal duren.

Het muziek van de burgemeester en... de pastoor

In 1934 zijn de bestuurders van oordeel dat de maatschappij aan nieuwe 'standregelen' of statuten toe is. Het zijn burgemeester Joseph Vermote,

voorzitter; Schepen Leopold Van Landuyt, ondervoorzitter; pastoor Reyns, erevoorzitter; onderpastoor Van de Vijvere, secretaris; naast Emiel de Doncker, Van Honder, Reniel De Clercq, en gewezen gemeentesecretaris Ernest De Roo. Men kan bijna spreken van een gemeentelijk-parochiaal muziek.

Had de dorpspolitiek toch voor enig krakeel gezorgd? De nieuwe reglementen, *in overeenstemming gebracht met de tegenwoordige tijdsomstandigheden...*, bepalen dat de maatschappij voortaan zou bestaan *op haar eigen en buiten alle politieke partijen of politieke groeperingen* en tot doel heeft *door kunst en muziek, de processieën en openbare feestelijkheden in Vynckt op te luisteren...*

De muziekmeester, verkozen door het bestuur had *de bevelen van den bestuursraad stipt na te leven* en mocht zonder toestemming van het bestuur geen nieuwe leden aanwerven. De muzikanten zullen een maandelijks lidgeld betalen van 50 ct. *om omtrent een derde bij te dragen in de onkosten van het Ceciliafeest*. Een spaarkas dus.

De bijdrage van de beschermleden bedraagt jaarlijks 100 frank, als steunend lid betaalt men 50 frank en als erelid 25 frank. De stortingen, zo vermelden de statuten laconiek, geven echter geen recht op een kosteloze maaltijd ter gelegenheid van het Ceciliafeest.

Pastoor, burgemeester en schepenen zullen elkaar opvolgen als erevoorzitter, voorzitter en ondervoorzitter: pastoor Michiels (1937), Leopold Van Landuyt (voorzitter in 1935), Omer De Roo (voorzitter 1939), Louis Vander Vennet (ondervoorzitter 1939).

In april 1937 richt de muziekmeester een brief aan het bestuur waarin hij hun *ter kennis brengt dat de muzikanten een weinig misnoegd zijn, omdat zij nooit een van u op een repetitie te zien krijgen, nooit een woord van dank, nooit een woord van opbeuring... Het is juist of ge beschaamd zijt een muziekmaatschappij te bezitten waar zo vele gemeenten jaloers van zijn...* Het gevolg is dat op een volgende bestuursraad een beurtrol wordt opgesteld voor bezoek aan de repetitie en... de allicht daarmee gepaard gaande traktatie. Een tijdje later zal het bestuur op zijn beurt van zich laten horen en de muzikanten uitdrukkelijk verbod opleggen om *buiten de maatschappij en zonder toelating feestelijkheden op te luisteren...* En de zogenaamde 'gewone uitstappen' in het dorp worden op vier per jaar

gebracht; in 1938 is dit op Pasen, Sinksen, Ons-Heer-Hemelvaart en Kerstmis.

Ook de finances vragen in die tijd speciale aandacht: in 1938 besluit men een omhaling bij de bevolking te houden, wat de kas 550 frank rijker maakt. Het Ceciliafeest datzelfde jaar echter kostte al 499 frank. Op de bestuursvergadering van april 1939 maakt men plannen voor een groots opgezet festival in 1940, ter gelegenheid van het eeuwfeest, maar de tragische meidagen zullen daar anders over beslissen.

Doorstart na de Tweede Wereldoorlog met de familie Lambert

Na de oorlog is de fanfare, nog steeds onder Edmond Lambert, present op de Vredesfeesten in 1945. Er worden nieuwe en tweedehandsinstrumenten aangekocht, andere gerepareerd, dit alles dank zij de gemeentelijke subsidie (1000 frank), een omhaling bij de bevolking en een tombola.

In 1947 volgt Irené Lambert nonkel Edmond op als chef. Met de jonge kosten-dirigent krijgt de fanfare wat meer wind in de zeilen en opnieuw sluiten

enkele jongeren aan bij het muziek. De muzikanten krijgen hun eerste uniformstuk, een zwarte muts met lier.

De gemeentelijke toelage (verdubbeld in 1946), stijgt naar 4000 frank, instrumentarium en repertoire worden uitgebreid, er worden 'muziek-avonden' ingericht en ter gelegenheid van Vinkt kermis geeft de fanfare concerten op het dorp. De muzikanten gaan opnieuw toneel spelen - de toenmalige Vinktse verenigingen organiseerden trouwens stuk voor stuk hun jaarlijkse toneelavond! In 1948 acht Irené Lambert de tijd rijp om deel te nemen aan een muziektornooi in Waregem.

Voor de optredens buiten het dorp verplaatst men zich per fiets, gemotoriseerd of met de gesloten vrachtwagen van een bevriend handelaar.

Vallen, opstaan en weer doorgaan...

Zoals elke vereniging kende ook de Vinktse fanfare ups en downs. Begin van de vijftiger jaren slinkt het aantal muzikanten zienderogen en gemeentesecretaris Van der Eecken noteert in zijn jaarverslag van 1952: *de fanfare geraakt in verval*.

Het muziek wordt enkele jaren in stand gehouden door enkele oude getrouwen en van uitstappen en optredens is nauwelijks sprake. Maar het tij zal opnieuw keren einde van de jaren '50.

Na de korte ambtsperiodes van de voorzitters Frits De Wulf (laatste politieke figuur in het fanfarebestuur), Maurice Van Overbeke en Jeroom de Smet, beiden muzikanten, treedt een nieuw bestuur aan van muzikanten: Firmin Haelvoet (voorzitter), Marcel Martens (ondervoorzitter), Cyriel Van Avermaet (secretaris-schatbewaarder) en de leden Bergé en René Van Keirsbulck.

'Tussen leest en kapblok'

Roger Lambert volgt zijn broer Irené op en zal de volgende 25 jaar de Vinkse fanfare leiden. Muzikant geworden op dertienjarige leeftijd in 1932, vormt hij een schare jonge muzikanten en is zelf een gewaardeerd tubaspeler in de fanfares van Deinze en Aarsele, waar broer Irené ondertussen de baget hanteert.

Vijftig jaar geleden kreeg onze fanfare met het duo Haelvoet-Lambert (slager en schoenmaker) aan de leiding, van een pientere journalist het geestige predikaat 'tussen leest en kapblok' mee. (Piet Korrel, alias Michel Casteels, in *De Streekkrant*, anno 1970).

Maar de aanpak is ernstig: men richt muzieklessen in, men doet omhalingen bij de bevolking, men organiseert 'meifeesten' en ook de gemeente draagt haar steentje bij. Naast een flinke subsidie krijgen de muzikanten als repetitieruimte een voormalig klaslokaal van de gemeenteschool ter beschikking.

Voor het eerst slaat het muziek dus zijn tenten op buiten de traditionele herberg, waarvan de laatste in de rij *Café Sint-Cecilia* was, uitgebaat door veteraan Marcel Martens. De Vinktse muzikanten krijgen hun eerste kepi en in 1962 zelfs een - weliswaar tweedehands - uniform.

1965 is een nieuw hoogtepunt met de viering van het 125-jarig bestaan. Sinds lang had Vinkt geen grote festivals meer gekend: twee oorlogen zouden er immers voor zorgen dat zowel de 75ste verjaardag als het eeuwfeest zonder het traditioneel muziekfeest voorbijgingen.

De oprichting van het '*Verbond der kleine vijf*' (de maatschappijen van Aarsele, Dentergem, Lotenhulle, Ruiselede en Vinkt) maakte het mogelijk om, vanuit het principe 'dienst voor wederdienst', zonder al te grote kosten een festival te organiseren. De grote attractie van dit festival was echter de *Koninklijke Katholieke Fanfare St.-Cecilia* van Deinze, die met haar kersvers majorettenkorps overal triomfen oogstte.

In november van hetzelfde jaar 1965 ontvangt de fanfare de titel van 'Koninklijke Maatschappij'. Gelegenheid om met een nieuwe, moderne vlag naar buiten te komen naar een ontwerp van wijlen meester Jozef De Vlieger.

Folklore en majoretten

Muzikale hoogdagen, zoals een jubileum of een festival, brengen nieuw bloed in de rangen.

In de jaren zestig blijft de fanfare zich het opkuisen van gemeentelijke en parochiale feesten en plechtigheden tot doel stellen, maar laat zich ook buiten de gemeentegrenzen horen.

Op uitnodiging van regisseur en stoetenbouwer Frans Vromman neemt de maatschappij deel aan tal van folkloristische stoeten in binnen- en buitenland: Canteclaeur in Deinze, Visserijfeesten en Carnaval in Brugge, Oogstfeesten in Veurne, Garnaalfeesten in Oostduinkerke, Breughelfeesten in Wingene, Axel en Huizingen, Tijlfeesten in Turnhout, Krakelingenfeest in Geraardsbergen, verder stoeten in Compiègne en Beauvais (F).

Regelmatig treden een aantal jongeren van de toenmalige jeugdbeweging KLJ in die stoeten op als figurant en enkelen onder hen weet de fanfare te rekruteren als muzikant of trosselaar.

De muzikanten krijgen een nieuw uniform en ter gelegenheid van het St.-Ceciliafeest van 1975 pakt de Vinktse muziekmaatschappij uit met een majorettenkorps. De musketier-majoretten, onder de leiding van showmaster Daniël Delva uit Deinze zullen ruim een decennium lang voor kleur en bekijks zorgen, bij ons en elders, met als uitschieters optredens in Keulen, Billy-Montigny, Eu, Charly-sur-Marne en Duinkerken. Het volledige korps telt tot 40 leden. Naast voorzitter en dirigent zetelen in het bestuur: Lucien De Keukelaere, Gabriël Bruyneel, Theo De Fauw en Cyriel Van Avermaet.

In 1980, ter gelegenheid van het 140-jarig bestaan en in het kader van 150 jaar België, organiseert de Vinktse fanfare opnieuw een succesrijk muzikfestival, met medewerking van de korpsen en showgroepen van Aarsele, Deinze, De Pinte, Lotenhulle, Machelen en Waarschoot. Voor de slotmars dirigeert chef Roger Lambert een 200-koppig korps.

Vinktse afdeling Deinse muziekschool zorgt voor instroom

De tachtiger jaren brengen nieuwe uitdagingen. De werking van het majorettenkorps dient stopgezet bij gebrek aan nieuwe instroom. Alle pijlen worden nu gericht op de rekrutering van jonge muzikanten, meisjes en jongens. In 1971 - op vraag van en met de financiële inbreng van het gemeentebestuur - had de Deinse muziekacademie in Vinkt al een eerste jaar notenleer ingericht, wat na de fusie in 1981 herhaald wordt. Het initiatief kent succes maar is ontoereikend om in de vervanging te voorzien van talrijke uitstekende muzikanten, die de fanfare in een tijdspanne van nauwelijks enkele jaren verloor, wegens ziekte, overlijden of uitwijking.

Na Roger Lambert, de laatste jaren van zijn dirigentschap bijgestaan door Lucien De Keukelaere, wordt de jonge trombonist Freddy Vander Meeren, geschoold in de Deinse academie, de nieuwe chef en zal als dirigent het record van zijn voorgangers breken: anno 2020 is hij 37 jaar dirigent. Ook het bestuur kent vernieuwing. Jonny Vermeirsch volgt Lucien De Keukelaere op als secretaris, Eddy Naert en Jozef Verheye treden toe tot het bestuur. Wanneer Firmin Haelvoet ontslag neemt als voorzitter, is het even zoeken tot uiteindelijk apotheker Marc De Ruyck de nieuwe voorzitter wordt en zijn passie voor toneel gaat delen met de wereld van de amateurmuziek.

De fanfare wordt harmonie

Medio jaren '80 wordt resoluut een nieuwe koers uitgezet en kiest men voor een uitgesproken jeugdpolitiek: jongeren aansporen om een opleiding te volgen in de muziekacademie, het organiseren van vervoer naar de muzieklessen, bekostigen van lesgeld en boeken.

Ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan in 1990 trekken 25 muzikanten een splinternieuw uniform aan. Geen festival op het programma deze keer, wel een nieuwe standaard, een tentoonstelling over anderhalve eeuw muzikleven in Vinkt en... een tuinfeest 'rond de kiosk', die echter door weersomstandigheden naar de sportzaal moet verhuizen.

Met de eeuwwisseling dienen andermaal keuzes gemaakt. We zien het muziek minder door de straten marcheren en de nadruk ligt nu meer op

concert- of podiumoptredens. Het orkest evolueert van fanfare- naar harmoniebezetting, het bestuur blijft investeren in de jeugd wat resulteert in een vrij jong gezelschap.

Waar ooit de muzikale kennis van muzikant tot muzikant werd doorgegeven, is een opleiding aan de academie aangewezen, maar wie daar niet de kans toe kreeg, is toch welkom, als 'late roeping', of... als logistiek medewerker in de vriendenkring.

In 2015 viert de muziekmaatschappij haar 175ste verjaardag met een feesteditie van het lenteconcert op Erfgoeddag, dat als thema '*Erfgoed in Concert*' meekrijgt, een dorpsfeest met kioskconcert ter gelegenheid van de kermis en een tentoonstelling in de kerk.

Kleinschalig en sociaal of muziek van en voor het dorp

Wat betekent anno 2020 een muziekvereniging in een dorp van 1.400 inwoners?

De voornaamste activiteiten zijn het lenteconcert en kermisconcert, een muzikaal aperitief, de muzikale omkadering bij de jaarlijkse herdenking van de Meidagen 1940 en van de Wapenstilstand, naast optredens op uitnodiging. Niet te vergeten: enkele lucratieve evenementen kwestie van de zaak financieel gezond te houden.

En uiteraard het Sint-Ceciliafeest in november! Tien jaar geleden werd het Vinktse kerkorgel gerenoveerd. Dit was de aanleiding tot een nieuwe samenwerking tussen parochiaal zangkoor en harmonie om elk jaar samen het patroonsfeest te vieren in de kerk. De harmonie staat er o.a. in voor de begeleiding van de samenzang. Even terug naar de roots!?

De jaarlijkse feestdis hoort daar natuurlijk ook bij. Zoals de traditie het wil, gaan enkele dapperen in alle vroegte op stap en breken de zondagse ochtendstilte om met een aubade de muzikanten en hun families aan huis uit te nodigen en... de dorpsbewoners te laten weten dat het muziek die dag feest viert.

Voorzitter Marc De Ruyck en dirigent Freddy Van Der Meeren hebben nagenoeg vier decennia op de teller. De andere bestuursleden zijn Kris Van Overbeke, Filip Claeys, Annelies en Jozef Verheye, Jonny Vermeirsch en Bart Van Hooreweghe.

Zij kiezen, deels daartoe gedwongen door de beperkte middelen maar ook een beetje bewust, voor kleinschaligheid.

Dirigent Freddy zorgt voor een doordachte repertoirekeuze - van klassiek tot hedendaags en pop - en heeft daarbij veel aandacht voor variatie en afwerking. Het orkest telt nog altijd een 25-tal muzikanten - dames, heren en jongelui - enkele met 30, 40 en 50 jaar dienst. Een tiental aspiranten hebben momenteel de smaak te pakken en volgen ijverig lessen aan de muziekacademie. Net als vroeger zit de muziek enkele onder hen in de genen. Het Deinse stadsbestuur en een groepje sympathisanten staan mee in voor de logistiek.

Het Vinktse muziek bestaat uit *geschoolde* en *self made* muzikanten, jonge en minder jonge, de ene al wat meer getalenteerd dan de andere. Maar naast de muziek krijgt ook het 'sociaal' aspect er bijzonder veel aandacht. De muziek als cement van een vriendengroep. Oudere muzikanten gebruikten ooit de term '*societair*' als ze een 'spelend lid' van het muziek, bedoelden. *Eendracht & Verbroedering* is tenslotte de kenspreuk, het devies van de aloude *Societeyt van Sint-Cecilia tot Vynckt*.

Jozef Verheye, Vinkt

Geraadpleegde bronnen

Archieven

- Eigen archief en de muziekmaatschappij: documenten, persknipsels, affiches, rekeningen, verslagen, briefwisseling, herinneringsmedailles, programmabrochures, foto's.
- Parochiaal archief Vinkt: Liber Memorialis e.a.
- Gemeentelijk archief Vinkt: subsidies, briefwisseling, verslagen.
- Studiecentrum Vlaamse Muziek vzw.

Boeken en brochures

- De Potter F. en Broeckaert J., Geschiedenis van de gemeenten der Provincie Oost-Vlaanderen, Vinkt.
- Jacobs E., Nomenclature des sociétés musicales de la Belgique, 1853.
- Thys A., Historique des sociétés chorales de Belgique, 1955
- N., Harmonies en fanfares in 150 jaar België, catalogus tentoonstelling Gemeentekrediet van België, 1980.
- Michem F., Vinkt, kerk en parochie, 1971.
- Michem F., Vinkt, 176 jaar bestuurlijke zelfstandigheid 1800-1976.

Andere

- Nota's van Baziel De Poorter (Chronyk van Vynckt, 1914).
- Getuigenissen van muzikanten.

Herkomst foto's

Erfgoedcentrum Het Land van Nevele
René Van de Walle
Archief Eendracht & Verbroedering Vinkt

DE LAATSTE GETUIGE VAN DE MEIDAGEN 1940 WORDT 100

Op 3 december 2019 brachten André Bollaert, Catherine De Groote, Lieven De Ruyck en ikzelf een bezoek aan Karel Van Uytven, de laatste nog levende getuige van de slag aan het Schipdonkkanaal te Nevele in mei 1940.

De burens spreken hem aan met Charles, 99 jaar en hij begroet ons in het bijzijn van zijn dochter en schoonzoon. Ondanks zijn leeftijd is deze kleine man nog zeer bij de pinken. Hij reed nog met de auto tot zijn 98 jaar. Eenmaal de camera aangezet en met een microfoon voor hem vertelt hij zijn verhaal. Hij sluit regelmatig de ogen en laat de film aan zijn geest voorbijgaan. Zijn herinneringen komen naar boven in een spraakwaterval met af en toe een sentimenteel moment. Hij vertelt zijn verhaal zonder overdrijvingen of sensatiezucht. Hij vertelt over zijn belevenissen en indrukken zonder eenmaal zijn intonatie te veranderen.

Zelf zegt hij: "Ik ben een bang mens, toen in de oorlog, en nu nog".

Karel is geboren op 18 februari 1920 als oudste zoon van Doni Van Uytven (°1893-†1966) en Maria Korthout (°1895-†1991). Naast een jongere broer Frans Van Uytven (°1922-†1972) bestond het gezin nog uit een zuster Yvonne Van Uytven (°1934).

Vader en moeder Van Uytven.

*Karel van Uytven tijdens zijn legerdienst in 1939.
Op de bovenste foto zien we hem achteraan uiterst rechts.
Op de onderste foto staat hij rechts in de deuropening.*

Karel was soldaat milicien van de klasse 1939 en dus nog niet zo lang in dienst. Hij werd ingedeeld bij het 7de Linierement, 14de Compagnie, 4de bataljon. Het 7de Linierement was in Mechelen in de Dossinkazerne gelegd maar de zware wapens van het regiment, het 4de bataljon, bevonden zich in het Kamp Van Beverlo. Enkel daar was er de mogelijkheid om met deze wapens te oefenen. Het 4de bataljon bevatte de 13de compagnie zware mitrailleurs, de 14de compagnie antitankgeschut C47 en de 15de compagnie mortieren.

In september 1939, na de Duitse inval in Polen, wordt het Belgische leger gemobiliseerd en roept het zijn reservisten op. Naast het 7de linie wordt het zusterregiment het 15de linie opgericht. Karel heeft geluk en mag bij het 7de linie blijven.

Karel vertelt: "Op 19 jaar denk je dat je de man bent tot je in het leger komt en beseft dat je eigenlijk nog niets van de wereld en het leven kent."

Op 10 mei 1940 bevindt het 7de Linierement zich in stelling aan het Albertkanaal. Karel heeft echter een paar dagen verlof gekregen en is thuis, een klein boerderijtje in Grobbendonk. Hij vertrekt onmiddellijk naar zijn eenheid en komt op 11 mei aan.

De bemanning van een C47 kanon bestaat uit 3 man. Een overste met de rang van sergeant, een richter en een lader. Karel is opgeleid als lader. Aangezien Karel thuis was heeft het stuk de strijd aangebonden met slechts 2 man in zijn bezetting. In de strijd van 10 mei raken beide soldaten, zijn kameraden, gekwetst en wordt het stuk geschut door de vijand uitgeschakeld. Karel wordt dus opnieuw ingedeeld bij een ander stuk geschut. Hij kent deze jongens wel, ze behoren tot dezelfde compagnie, maar hij heeft toch niet direct een band met deze mannen.

Na het verlies van de eerste verdedigingslinie trekt het Belgische leger zich systematisch terug. De eerste halte is de KW-linie¹, een stevig uitgebouwde linie maar omdat het Britse leger, dat de zuidelijke flank van het leger dekt, gedwongen wordt om zich terug te trekken moet het Belgische leger volgen. Het is het gevolg van de Duitse doorbraak bij Sedan waar het Franse 2de

¹ De **KW-linie** is één van de verdedigingslijnen die net vóór de Tweede Wereldoorlog aangelegd werden om België te beschermen tegen een Duitse inval. De linie bestond uit meer dan 400 bunkers en liep dwars door België, van Koningshooikt tot Waver. Vandaar de naam KW-linie.

leger volledig vernietigd wordt. De Britse troepen, zonder flankdekking, hebben dus geen enkele strategische keuze en vatten de terugtocht aan. Een terugtocht die uiteindelijk in Duinkerke zal eindigen.

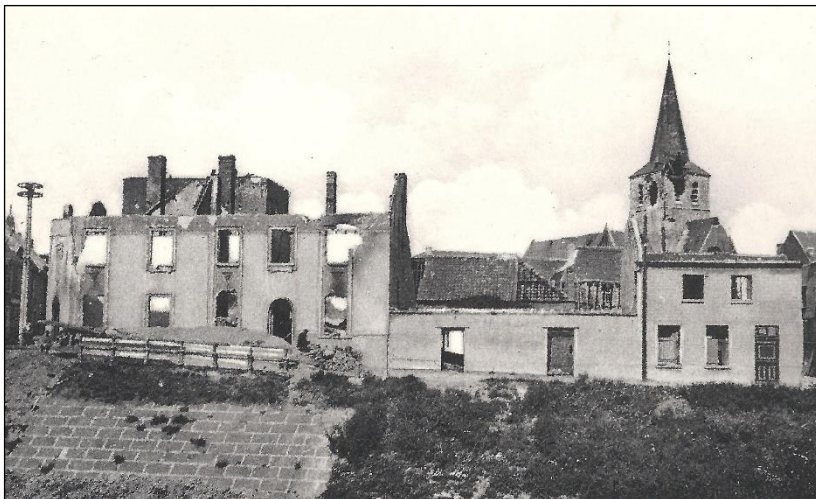
De terugtocht van het 7de linie stopt te Bottelare waar de Scheldelinie wordt bezet. Deze linie is de laatste, niet afgewerkte, linie in het strijdplan van het Belgische leger. Op 22 mei wordt deze linie opgegeven en trekt het 7de linie terug achter het Schipdonkkanaal. Het is een wanhoopsdaad, uit loyaliteit met de Britse en Franse strijdkrachten, om achter deze smalle waterweg het gehavende Belgische leger op te stellen. De Belgische soldaten zijn uitgeput, zowel mentaal als fysiek, en het verlies aan uitrusting zorgt ervoor dat er divisies zijn die op hun tandvlees zitten. Het is een gegeven dat de vijand niet is ontgaan en met het uitstrooien van propaganda trachten ze de Belgische soldaten tot overgave te bewegen.

Het 7de linie verzamelt zich te Lotenhulle. Snel wordt er een loopgracht gegraven als bescherming tegen de bombardementen en de alom aanwezige vijandelijke luchtmacht. Op 23 mei wordt Lotenhulle bestookt met granaatvuur, het is de vuurdoop voor Karel. Dit bombardement, waar het regiment enkel een paar gekwetsten heeft te betreuren, maakt wel een stevige indruk op hem.

Hij vertelt: "... op dat moment zou ik onder geen enkele voorwaarde de loopgracht hebben verlaten, zo bang was ik toen..."

Op 24 mei neemt het 7de linie stelling aan het Schipdonkkanaal. De stelling loopt ruwweg tussen de gemeentegrens met Meigem (overgang Lange Akkerstraat en Meigemstraat) in het zuiden en een denkbeeldige lijn ongeveer 1 kilometer ten noorden van Nevele (Steenputstraat 2-16). Op de rechterflank neemt het zusterregiment het 15de linie stelling, op de linkerflank neemt het 1ste regiment Jagers te Voet stelling. Het 7de linie stelt twee bataljons in de linie op. Het derde bataljon dat nog slechts over twee compagnieën beschikt, neemt stelling tussen de regimentsstaf die zich in Poesele bevindt en de westrand van Nevele en de grens met Poesele aan de Neerschuurbeek. Het 4de bataljon verspreidt zijn geschut over de twee bataljons in de linie. Er zijn echter nog maar zes stukken C47 van de oorspronkelijke twaalf stuks overgebleven. Van vier stukken kennen we de locatie en hun opstelling. Van twee stukken hebben we geen informatie beschikbaar behalve dat deze in een tweede linie stonden opgesteld:

- een stuk stond opgesteld op de baan van Nevele naar Lotenhulle (aan de Neerschuurbeek);
- een stuk stond opgesteld op Kerrebroek vlakbij de melkerij Sint-Mauritius;
- een stuk stond opgesteld in de Mortierstraat in Poesele nabij het regimentshoofdkwartier.

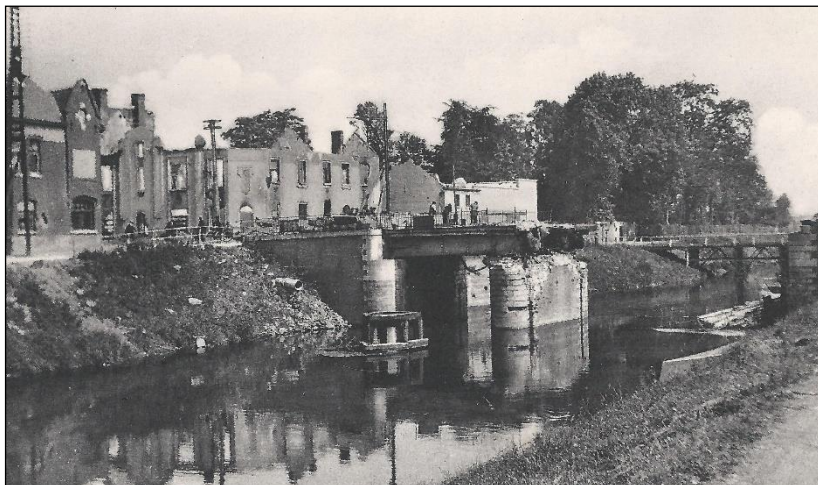
*De vernielde huizen Dias waar het C47 geschut stond opgesteld
eind mei 1940*

Het stuk waar Karel dienst deed stond opgesteld in de eerste lijn aan het kanaal. Het kanon werd opgesteld in de gebouwen van de kolenhandelaar Dias op de hoek van de Kortemunt en Vaart Links richting Landegem. Het was een hele karwei om het kanon in het gebouw binnen te krijgen, er kwam heel wat afbraakwerk aan te pas. Deuren, ramen en zelfs een paar muren werden gesloopt. Ondertussen zagen ze de bewoners van het dorp het magazijn leegplunderen. De soldaten riepen de burgers toe dat zo iets toch niet kon, maar kregen als antwoord: "als wij het nu niet doen zullen de Duitsers het straks wel doen". In de namiddag kregen ze het bevel om het geschut te verplaatsen, de Genie ging de brug dynamiteren en ze stonden veel te dichtbij. De bemanning begon met het maken van een opening in de hagen en afsluitingen achter het huis. Zodra de doorgang klaar is, halen ze de Vickers tractor (zie afbeelding) op aan de kerk en trekken het kanon naar

de markt van Nevele. Na het springen van de brug om 20u30 wordt het stuk terug in stelling gebracht. 's Avonds krijgen ze het bevel om opnieuw het stuk te verplaatsen. De brug is onvoldoende vernield en de genie zal een tweede poging ondernemen. Op 25 mei om 5u25 slaagt het geniepeloton van onderluitenant Van Hautgaerden erin om bij een derde poging de brug voldoende te vernielen. De bemanning moet tot laat in de nacht trekken en sleuren om het stuk daarna terug in zijn schootsstelling te krijgen. Ze vallen doodmoe in slaap op het stuk. De ganse dag hebben ze geen officier gezien. Noch de pelotonscommandant, noch compagniecommandant Kapitein Kennes laten zich zien, de bemanning is volledig op zichzelf aangewezen.

De Vickers utility tractor (VUT) werd in 1928 in het Verenigd Koninkrijk ontwikkeld als een kleine ongepantserde rupstrekker voor licht geschut. Vanaf 1936 werd onder licentie een versie in België gebouwd bij SA des Ateliers de Construction de et à Familleureux.

De opgeblazen vaartbrug in 1940 met de vernielde huizen Dias.

Op 25 mei om 08u00 vallen de Duitsers aan. Ze steken het Schipdonkkanal over ter hoogte van het Poortakkersgoed te Vosselare. De soldaten van het 15de linie geven zich massaal over en Meigem wordt om 10u00 al ingenomen. Het 1ste bataljon van het 7de linie wordt in de flank verrast en overrompeld. Vanuit zijn positie ziet Karel krijgsgevangen Belgische soldaten op de oostelijke oever langs het kanaal afmarcheren. Een Duitse motor met zijspan rijdt vanaf het Poortakkersgoed langs het kanaal naar Nevele. De stukoverste, sergeant Verdonck, beveelt het laden van een springgranaat. Bij een C47 kanon waren twee soorten munitie beschikbaar, een springgranaat met een explosieve kop en een anti-tank granaat. Deze laatste is een stuk zwaarder en is bedoeld om de pantsering van een tank te doorboren. Bij het vuren volgt de granaat van een C47 een vlakke baan in tegenstelling tot andere artilleriestukken die in krombaan vuren. Het stuk is dus enkel nuttig als het doelwit zichtbaar is voor de bemanning. De sergeant blijft kalm en geeft aan de richter aan te wachten op het bevel om te vuren. Het zijspan rijdt langs het kanaal verder naar de Langemunt. Eenmaal op 100 m afstand van de schootsstelling van het kanon geeft de sergeant het bevel 'vuur'. Het schot is een voltreffer. Karel ziet het brandende zijspan een salto maken en daarna... niets meer. Door de terugslag van het kanon en de luchtverplaatsing komt een deel van het plafond naar beneden en alles verdwijnt in een grote stofwolk. Het schot is een pluim voor de richter. Het

raken van een klein snel rijdend doelwit zoals een motorfiets met een kanon is geen sinecure.

Dan volgt er een vreemde passage in de getuigenis van Karel Van Uytven. Tijdens het interview heb ik hier zijn relaas onderbroken met de vraag of hij zeker was, want het klonk vrij ongelofelijk...

Langs de achterkant van het gebouw verschijnt plots hun pelotonscommandant, reserve-luitenant Boers. Hij schreeuwt "Zijn jullie zot geworden, staakt het vuren. Wij zijn overeengekomen met de Duitsers dat we ons overgeven, maak dat je hier wegkomt en als je de Duitsers ziet roep Heil Hitler". De luitenant verdwijnt even snel als hij is opgedoken. De sergeant staat perplex en weet niet direct wat hij moet aanvangen. Uiteindelijk beslist de sergeant om niet te capituleren maar op zoek te gaan naar de bataljonscommandopost. Die bevindt zich op de weg naar Landegem (vermoedelijk aan het begin van de Steenputstraat). De locatie is door de manschappen gekend want de veldkeuken staat daar opgesteld. De bataljonscommandant, majoor Deseck, beslist om het bataljon terug te trekken naar Lotenhulle.

Karel heeft aan de uitspraak van de luitenant in zijn getuigenis geen enkele conclusie verbonden. Ook werd het bevel om te capituleren door hem niet in twijfel getrokken of in vraag gesteld. Het is de sergeant die besloot om er een eigen interpretatie aan te geven en als goede soldaten volgde de rest van de bemanning zijn sergeant. De reactie van de bataljonscommandant bij hun aankomst is niet bekend, maar zijn beslissing om terug te trekken naar Lotenhulle is wel logisch. Van het 4de bataljon bleef er niet genoeg over, zowel in middelen als in manschappen, om nog zinvol strijd te kunnen leveren. Had de commandant ook kennis van een akkoord met de Duitsers? Misschien wel maar er is geen bewijs... Het bevel om terug te trekken pleit ook in zijn voordeel, tenslotte had hij even goed het bevel tot capitulatie kunnen geven.

In vroegere gepubliceerde getuigenissen en artikelen wordt steeds de nadruk gelegd op het instorten van het 15de linie. De massale capitulatie van Belgische soldaten van dit regiment werd als lafheid in het aanzicht van de vijand ervaren. Er is zelfs een vermoeden dat soldaten hun officieren in de rug hebben geschoten. De moedige houding van onderdelen van het 7de en 11de linie daarentegen zijn als heldendaden omschreven. Vooral de

verdediging van Poesele door een handvol soldaten waarbij de aalmoezenier een cruciale rol speelt, beschreven in de getuigenis van soldaat Van Damme, is daar een voorbeeld van². Ook de getuigenis van Luitenant Van Balen toont de weerbaarheid van het restant van het regiment aan³. Maar misschien had ook bij die eenheden de oorlogsmoeheid en het uitzichtloze van de militaire situatie reeds zijn intrede gedaan, niet direct bij de gewone soldaat maar toch zeker in het officierenkorps. Commandant Rousseau, compagnie-commandant in het eerste bataljon beschrijft in zijn dagboek onomwonden zijn wantrouwen tegenover zijn bataljonscommandant. Soldaat Asselberghs beschrijft in zijn getuigenis dat diezelfde bataljonscommandant niet eens op zijn post is als de aanval plaats vindt en de regimentscommandant hem van zijn commando ontheft.

De uitspraak van de luitenant bevat zeker één vermoeden: in de late avond of tijdens de nacht is er contact geweest tussen Duitse soldaten en Belgische officieren en is er een overeenkomst gesloten. In verschillende getuigenissen vermeld in het boek 'Het Lyskanaal'⁴, worden soldaten van het 7de linie in het dorp van Nevele door Duitse soldaten in de rug verrast en krijgsgevangen genomen, soms minuten na het begin van de aanval te Meigem. Waar kwamen die zo plots vandaan? Wie in de overeenkomst betrokken was, op welk niveau: peloton, compagnie of bataljon, zullen we waarschijnlijk nooit meer kunnen achterhalen. Het geeft wel een verklaring voor de onbezonnen houding van de Duitse motorrijder die zonder dekking of angst langs de frontlijn rijdt. Daaruit kan je afleiden dat de Duitsers geen weerstand meer verwachtten, ook niet vanuit Nevele. Maar de bemanning van het stuk geschut waar Karel bij hoorde was volledig verstoken van leiding en informatie en deed wat van hen verwacht werd...

De terugtocht naar Lotenhulle heeft ook indruk gemaakt op Karel. Majoor Deseck had zijn eigen paard ter beschikking, wat voor de hogere officieren niet uitzonderlijk was. Tijdens de terugtocht valt het uitgeputte dier neer en moet worden afgemaakt. Voor de majoor een zwaar verlies. De majoor krijgt zichtbaar voor zijn soldaten, een emotionele tik te verwerken. Karel vertelt

² Bollaert A., Poesele tijdens de meidagen 1940. Theo Van Damme, een Rode-Kruis-soldaat in de frontlinies, vertelt, in *Mensen van toen*, jg. 2000, afl. 2.

³ Dhont A., Getuigenis van Luitenant Gerard van Baelen, in *Het Land van Nevele*, (2016) jg. XLVII, afl. 3, p. 34-64.

⁴ Janssens A., De Vos J., *Het Lyskanaal*, Het Land van Nevele, 1980, p. 36.

erover: "Ik heb toen voor de eerste maal de ogen van een paard zien sterven."

Tegen de avond van 25 mei bereiken ze Lotenhulle waar ze op een grote verlaten boerderij hun intrek nemen. Met drie man nemen ze bezit van een boerenkar en slapen de nacht ongestoord door. Op 26 mei vertrekt het restant van het bataljon, nog een 30 man sterk en met twee kanonnen, naar Steene bij Oostende. Karel en zijn kameraden waren nu een bemanning zonder kanon, ze hadden het achtergelaten in zijn schootstelling aan het kanaal. Aangezien ze over geen andere wapens beschikten was het zinloos deze mannen naar het regimentshoofdkwartier in Poesele te sturen als mogelijke versterking. In de namiddag van 26 mei wordt het restant van het 7de linie in Poesele afgelost door onderdelen van het 2de regiment Jagers te Voet en trekt ook op zijn beurt terug naar Stene.

Op 27 mei kijkt Karel uit over het vliegveld van Oostende. Zwarte wolken hangen boven de gebombardeerde gebouwen en loodsen. Ook boven Oostende zijn er rookpluimen te zien. Karel verneemt dat het regiment in Oostende zal inschepen om naar Engeland te worden gebracht. Een order dat later op de dag wordt ingetrokken. Één dag later op 28 mei volgt de capitulatie van het Belgische leger.

De overgave hield in dat alle soldaten hun wapens ter plaatse moesten inleveren. Daarna werden ze afgemarcheerd in één grote colonne richting Duitsland nagenoeg langs hetzelfde traject als bij de terugtocht minder dan 5 dagen voordien. De Duitse militaire leiding wist echter niet goed wat ze met al deze krijgsgevangen moest aanvangen. Transport naar Duitsland was niet zo breed voorhanden. Karel vernam dat alle dienstplichtigen van de klasse 1938 en 1939 samen met het beroepspersoneel in krijgsgevangenschap in Duitsland zouden gaan. De orders veranderden echter om de haverklap. Uiteindelijk werd er halt gehouden in Kessel-Lo en de miliciens kregen hun ontslagbewijs en mochten terug naar huis.

Karel vertelt hoe ze te voet terug naar Antwerpen trokken en daar gastvrij zijn ontvangen door een gezin waar ze de nacht doorbrachten. Tot op vandaag heeft Karel spijt omdat hij vergat de naam van het gezin te vragen om later hen tenminste te kunnen bedanken. Het verhaal van zijn terugkeer krijgt een emotionele inslag en begint bij zijn aankomst in het station van Grobbendonk. Aan de uitgang van het station stonden jongeren te wachten.

Zodra zij iemand herkenden onder terugkerende militairen reden ze met de fiets naar het ouderlijk huis om zijn terugkeer aan zijn familie te melden.

Toen de moeder van Karel zijn terugkeer vernam, liet ze alles vallen en liep haar zoon tegemoet. Het moment dat Karel zijn wenende moeder omarmde, is zelfs na bijna 80 jaren, een moment waarop de man terug in tranen uitbarst. Voor een kopje koffie en om Karel even te laten rusten, wordt de opname eventjes onderbroken. Na enkele minuten loopt de camera opnieuw en gaat zijn levensverhaal verder.

In de jaren 1940 en 1941 blijft Karel gewoon thuis en helpt zijn ouders op de kleine boerderij. In februari 1942 huwt hij met Josepha Van De Vel (*20/12/1918-†18/12/2000) en trekt in bij zijn ouders op de boerderij. Omdat er toch zaad in het bakje moet komen gaat Karel aan de slag in Vilvoorde. Aan de Verbrande Brug wordt een grote opslagplaats voor de bezetter gebouwd. In december 1943 trekt Karel naar Frankrijk naar de buurt van Reims. Daar ligt het vliegveld waarbij een vliegschool voor Duitse piloten is gevestigd. De arbeiders worden er in drie groepen verdeeld: een groep helpt bij het onderhoud en herstellen van de vliegtuigen; een groep werkt op de grote boerderij naast het vliegveld en een groep onderhoudt de brandweerwagens.

Karel wordt ingedeeld in de derde groep. De brandweerwagens worden frequent gebruikt, niet elke piloot heeft het vliegen en landen even snel onder de knie. Ongevallen en crashes zijn er schering en inslag. Na het debacle van Stalingrad wordt veel Duits personeel vanuit Frankrijk overgeplaatst naar het oostfront. De Belgische arbeiders krijgen te horen dat ze ook als brandweerman gaan fungeren, een job niet zonder risico's want niemand van hen is hiervoor opgeleid. Tijdens een kort verlof besluit Karel niet meer terug te keren naar Reims maar thuis bij zijn zwangere vrouw te blijven. Hiermee pleegt hij contractbreuk met de arbeidsdienst. Het risico om hiervoor opgepakt te worden en gedwongen te moeten gaan werken in Duitsland is groot.

Aan de lokale dokter vraagt Karel een geschreven bewijs dat zijn vrouw zwanger is. Eigenhandig voegt hij de letters TBC toe. Met dit 'bewijs' gaat Karel naar de arbeidsdienst. De angst voor besmetting bij de bezetter is groot, iets wat Karel heeft onthouden tijdens zijn verblijf op de vliegschool.

Het contract met Karel wordt verbroken. Op 7 september 1943 wordt Godelieva Van Uytven, als enige kind, geboren.

De echtgenote van Karel hielp af en toe in het huishouden van de directeur van de Anderson fabriek, een bedrijf dat zich bezig hield met het inblikken van voedingsproducten. Na de oorlog zal dit bedrijf overgenomen worden door Marie Thumas en uiteindelijk na de overname door McCaine gesloten worden. Op voorspraak van de directeur werd Karel aangeworven. De fabriek leverde ook diepgevroren levensmiddelen af aan de bezetter. Karel werd met een team er op uit gestuurd om in verschillende grote steden een diepvriescentrale op te bouwen. Op deze manier konden Duitse troepen zich lokaal bevoorraden. Het leverde hem ook een 'Ausweiss' op die de vrijstelling betekende van de verplichte tewerkstelling in Duitsland.

In september 1944 komt aan deze activiteiten een einde als het land door de geallieerden wordt bevrijd. Grobbendonk zal pas drie weken later worden bevrijd na de bloedige Scheldeslag waarin veel Polen en Canadezen het leven laten.

Na de oorlog strijkt de diamantindustrie in de streek neer. Verschillende diamantslijperijen worden opgericht en zorgen voor tewerkstelling. Karel wordt diamantslijper. De nood aan geschoolde arbeidskrachten is zo groot dat er ook een vakschool wordt opgericht. Gezien zijn ervaring wordt Karel gevraagd om in de vakschool les te geven als praktijkleerkracht. Na lang aandringen en vooral op aandringen van zijn echtgenote, aanvaardt Karel het voorstel. Hij zal dit beroep tot aan zijn pensioenstelling uitvoeren.

In 1960 kocht Karel een motorfiets. Na een paar maanden had hij voldoende rijervaring opgedaan om zich aan een rondreis te wagen. Met de motorfiets werd het volledige traject van de terugtocht in mei 1940 opnieuw afgelegd. In Nevele sprak hij de buurtbewoners in de Langemunt aan en vroeg of zij iets wisten over de gebeurtenissen van mei 1940. Vooral de bewoners van het huis op de hoek aan het kanaal sprak hij aan. Karel stelde deze vraag omdat er steeds iets aan zijn geweten knaagde: het zijspan. Hij deed navraag naar de eventuele Duitse slachtoffers. Waren er mensen die konden bevestigen dat de twee soldaten van het beschoten zijspan dood waren of hadden ze het onwaarschijnlijk genoeg overleefd? Wie waren ze? Wat was er met hun lichamen gebeurd? Waar werden ze begraven? Jammer genoeg kon niemand hem hierover inlichtingen verschaffen.

Tot op vandaag zorgt het doden van twee mensen, soldaten uit een ander land, nog steeds voor een bezwaard gemoed bij een man met de gezegende leeftijd van 100 jaar. Karel vindt in een boek over de meidagen 1940 een foto met daarop de wrakken van enkele Duitse voertuigen in de Langemunt te Nevele. De herinnering borrelt terug op en hij stuurt een kopie van de foto met een kort briefje naar het gemeentebestuur te Nevele. Op de foto wordt de plaats aangeduid van waaruit geschoten werd en het wrak van de motorfiets met de tekst “dat heb ik gedaan”.

Het gemeentepersoneel neemt hiervoor contact met de heemkring die onmiddellijk contact neemt met Karel Van Uytven. Een voorlopig relaas volgt om twee jaar later te worden vervolledigd met dit interview. Karel is zonder twijfel de laatste getuige van de gevechten in Nevele, nu bijna tachtig jaar geleden.

Catherine De Groote en Lieven De Ruyck luisteren aandachtig naar het verhaal van Karel Van Uytven terwijl Alex Dhont ijverig alles noteert.

Wat Karel Van Uytven vertelt is zonder meer aan te nemen. Zijn verhaal kan op verschillende punten gecontroleerd worden en het klopt met de gekende feiten. De enige verwarring die hij maakt is dan nog vrij begrijpelijk. Het dorp van Nevele werd niet door de Ardeense Jagers heroverd maar door de Jagers Te Voet, een detail dat geen enkele afbreuk doet aan dit uniek interview.

Alex Dhondt, Merendree

Met de medewerking van André Bollaert, Catherine De Groote en Lieven De Ruyck.

Herkomst foto's

André Bollaert, Lieven De Ruyck, Karel Van Uytven.

NIEUWS UIT HET 'LAND VAN NEVELE' IN DE ADVERTENTIES VAN DE 'GAZETTE VAN GEND' (JAARGANGEN 1821-1825)

In de voorbije *Land van Nevele*-jaargangen (2014-2018) publiceerden we een reeks bijdragen met advertenties, losse nieuwsberichten en wetenswaardigheden, bijeengelezen uit de *Gazette van Gend* in de jaren **1755 tot 1820**. We vullen dit nu aan met een nieuwe bijdrage, die andermaal een vrij ruime selectie bevat van gelijkaardige berichten, ditmaal uit de jaren **1821 tot 1825**. Die vijf jaren vielen precies midden in zgn. *Hollandse Periode* onder koning Willem I, tijdens welke de Belgische Provincies constitutioneel deel uitmaakten van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden.

Tijdens die jaren ontwikkelde zich een situatie, die - vooral vanuit godsdienstige overwegingen - aanleiding zou zijn tot de opstand en afscheuring in 1830. We citeren enkele feiten. In 1821 overleed de Gentse bisschop de Broglie, die met koning Willem I duchtig overhoop had gelegen, precies wegens bepaalde 'antikatholieke' maatregelen. Tijdens de jaren 1822 tot 1824 nam de Nederlandse Regering opnieuw maatregelen tegen het bijzonder (= vrij) onderwijs, dat voortaan alleen met vergunning gegeven mocht worden. In juni 1825 geraakte Willem I opnieuw in conflict met de geestelijkheid in de Zuidelijke Nederlanden. Hij liet tientallen kleinseminaries sluiten en stichtte in plaats daarvan het *Collegium Philosophicum* te *Leuven*. Ook bemoeide hij zich met de bisschopsbenoeringen. Het werd hem niet in dank afgenomen! In de meer algemeen-staatkundige rubrieken van de *Gazette van Gend* is daarvan af en toe de neerslag te vinden. Dit wat dan de brede tijdscontext betreft, die minder of niet uit de dagelijkse berichtgeving in de krant tot uiting kwam.

In de hiernavolgende bloemlezing worden sommige korte advertenties of berichten in extenso aangehaald in hun oorspronkelijke versie, uit andere teksten worden slechts enkele passussen letterlijk geciteerd, wegens de charme van de typische woordkeuze, stijl en spelling van toen. De geciteerde hoeve- en herbergnamen en de toponiemen zijn - om onmiddellijk in het oog te springen - door ons *gecursiveerd*. De volgorde van de advertenties is chronologisch, volgens de respectieve data van publicatie. Indien bepaalde berichten meer dan ééns gepubliceerd zijn, worden ook deze data meegedeeld, omdat het kan gebeuren dat een latere publicatie

nieuwe en/of andere gegevens bevat dan de eerste. Hierna wordt de krantentitel *Gazette van Gend* in de bronvermeldingen afgekort tot *GvG*.

Uit de periode 1821-1825 excerpeerden we in totaal ruim honderd berichten (gemiddeld een goed twintigtal per jaargang) betreffende de gemeenten, die in het ancien régime tot het *Land van Nevele* (onder de kasselrij van de Gentse Oudburg) ressorteerden. De inhoud varieert van verkopen en verpachtingen (van huizen en hofsteden, landerijen en meersen, herbergen, windmolens, obligaties en al dan niet bezette renten) tot advertenties betreffende erfenissen en inboedels, bomen- of grasvendities, handboog- en bolpijpschietingen, diefstal in kerk en pastorie, de inhuldiging van een burgemeester, het onderwijs in een kostschool, het overlijden van een honderdjarige, een oproep naar een vermiste persoon, de aanbesteding van openbare werken (kerkbevoering, aanleg van een kasseiweg), enzovoort.

Wat de spreiding van de berichten over de diverse gemeenten betreft, staat Nevele uiteraard vooraan, nl. met 25 items, zij het met een niet zo grote voorsprong op Merendree dat 18 items haalt. Daarna volgen respectievelijk Hansbeke (14 items), Lotenhulle (12 items), Landegem en Vinkt (elk 11 items). Vier dorpen - Meigem, Sint-Maria-Leerne, Vosselare en Zeveren - worden elk in 7 advertenties genoemd, en drie dorpen - Bachte, Poeke en Poesele - boeken elk 5 items. Sint-Martens-Leerne wordt in slechts 2 advertenties vermeld.

JAARGANG 1821

OPENBARE VERKOPING VAN ZAILANDEN IN POEKE

GvG nrs. 965 en 970 van 12 en 29 maart 1821.

In Tielt, in de herberg *de Hespe* bewoond door Jan Baptiste Verkinderen op de hoek van de Hoogstraete, houdt notaris Karel Roelandts op 8 en 22 maart en 6 april een openbare verkoop van een partij goede patrimoniële zaailanden, met een oppervlakte van 7 bunderen 83 roeden 37 ellen (of 5 bunderen 567 Gentse roeden), gelegen in één blok bijeen te Poeke, in de *Serveetwijk*, palende aan de goederen van Mr. Camberlyn, Pieter Knudde, Jan-Baptist Lampaert, Jan van Hecke, Mr. Rooman en Mr. Amelynck; ze worden gebruikt door Francies Verhaghe (jaarpacht: 46 £ courant).

Een tweede koop betreft een maimeers van 71 roeden in Kanegem.

HANDBOOGSCHIETING VAN SINT-SEBASTIAAN IN HANSBEKE

GvG nr. 972 van 5 april 1821.

De Societeyt van S. Sebastiaen binnen Hansbeke nodigt, bij oproepbrief van 1 april, de andere verenigingen van handboogschutters uit tot deelname aan een 'luisterrijke vogelschieting' op 6 mei e.k. De oppervogel heeft een waarde van 50 fr., de beide zijvogels elk van 25 fr. De plaatselijke schutters krijgen gratis peloton nr. 1 en nog een tweede volgens loting. Er wordt geschoten met pelotons van elk vier man. De inleg gebeurt in de herberg *de Hespe*, bewoond door sieur Pieter Kersse achter de kerk van Hansbeke; er wordt geschoten tussen 3 en 8 uur. De uitnodiging is ondertekend door T. Coppens, koning; B. Maenhaut, hoofdman; J. de Reu, baljuw; J.B. van Maldeghem, secretaris.

KORENWINDMOLEN, MOLENHUIS EN LAND TE KOOP GESTELD IN POESELE

GvG nr. 976 van 19 april 1821.

Op verzoek van Livinus Tollens, hovenier te Mariakerke, en Bernard en Livinus Tollens, landbouwers te Ursel en Oostwinkel, houden notaris Judocus Albert Seriacop en Jan Galens, agent van affaires, beiden te Nevele, een openbare verkoping, waarvan de eerste zitdag valt op zaterdag 5 mei in de herberg *de Halve Maene* te Nevele, bewoond door Louis de Jaeger. Worden publiek te koop gesteld:

Koop 1: een korenwinmolen met de staande en draaiende werken, staande binnen Poesele, samen met een medegaand partijtje land van 27 roeden 3 ellen groot, palende O. een partij land genaamd *het Meulewalleken*, Z. en N. de straat.

Koop 2: een schoon stenen huis, zijnde een bakkerij, met een daaraan gelegen partij land, deel uitgemaakt hebbende van een partij land genaamd *het Kauterken*; dit deel heeft een oppervlakte van 29 roeden 70 ellen; palende O. een uitweg, Z. de grote weg naar Lotenhulle, W. de erven van sieur van de Vyvere, N. het begijntje de Mulder. Alles wordt gebruikt door Florens van de Voorde, nog tot mei-avond 1829 (jaarpacht: 139,34 gld. of 402,84 fr.).

De toewijs gebeurt op de tweede zitdag, op zaterdag 19 mei, in de herberg *het Lammeken*, bewoond door Martin Danneels, te Nevele.

HANDBOOGSCHIETING IN NEVELE

GvG nrs. 981 en 995 van 7 mei en 25 juni 1821.

Uitnodiging, uitgaande van de Societeyt van S. Sebastiaen te Nevele, tot deelname aan een 'luisterrijke vogelschieting' aldaar op zondag 1 juli 1821.

De prijzeninzet bedraagt 150 fr., als volgt verdeeld: een oppervogel ter waarde van 60 fr., twee zijvogels elk van 30 fr. en de vierde en vijfde zijvogel van 15 fr. elk. De plaatselijke schutters krijgen gratis peloton nr. 1 en nog een tweede volgens loting. Er wordt geschoten met pelotons van elk vier man. De inleg gebeurt in de herberg *de Roose op de Merkt* in Nevele. De uitnodiging is ondertekend door A. Bruggeman, koning; Seriacop, hoofdman; J. van der Ougstraete, baljuw; C.M. Seriacop, secretaris.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN HANSBEKE

GvG nr. 994 van 21 juni 1821.

Notaris Le Begue (wonende te Gent 'aen den Berg') houdt op 29 juni en 13 juli, in het hotel *het Hof van Weenen* op de Koornmarkt te Gent, de openbare verkoping van een behuisde hofstede in Hansbeke, staande op *het Hammeveld*, groot 3 bunderen 83 roeden 46 ellen (of 13 gemeten 63 roeden oude maat), gebruikt door Pieter van Voren (jaarpacht: 40 £).

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN HANSBEKE

GvG nrs. 995 en 1003 van 25 juni en 23 juli 1821.

Krachtens vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent, dd° 28.05.1821, houdt de Nevelse notaris Judocus Albert Seriacop te Hansbeke op 30 juni in de herberg *d'Hespe* (bewoond door Pieter Kersse), en op 14 en 28 juli in de herberg *het Huys van Vinderhout* (bij de weduwe van Pieter Laros), een openbare verkoping van de volgende goederen:

Kopen 1 tot 7: een behuisde en beschuurde hofstede, met 5 partijen land, alles gelegen in Hansbeke in *de Laeystraete* en een partij bos te Bellem, samen groot 4 bunderen 58 roeden 5 ellen Nederlands (of 10 gemeten 78 roeden Gentse maat), alles gebruikt door Francies de Vreese (jaarpacht: 181,28 gld. of £ 35-5-0 courant).

Koop 8: een partij land te Hansbeke op *de Hammekouter*, groot 28 roeden Nederlands, gebruikt door Joannes Judocus Claeys (jaarpacht: 7,71 gld. of £ 1-10-0 courant).

Alles vrij vanaf kerstavond 1823. Inlichtingen bij notaris Seriacop en bij d'heer Verheye, burgemeester van Landegem, beiden belast met de directie van de verkoping.

Laatste en hoogste instel: 3144 gld. Nederlands.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN MERENDREE

GvG nrs. 1000 en 1002 van 12 en 19 juli 1821.

De notarissen de Vriendt (Zomergem) en Lamme (Gent) houden op 12 en 26 juli in *het Oud Wethuys* te Merendree (bewoond door de kinderen Bailleul) de openbare verkoping van een schone, wel bebouwde en beplante hofstede, gestaan en gelegen in Merendree dicht *aen de brugge*, alles in één blok (met uitzondering van één enkele partij), alles te zamen 6 bunderen 23 roeden 94 ellen groot (of 14 gemeten oude maat); gepacht door de weduwe van Livinus Martens (jaarpacht: 435,37 fr. of 40 £ courant).

VERKOPING VAN GOEDEREN IN MERENDREE

GvG nrs. 1007, 1010 en 1014 van 6, 16 en 30 augustus 1821.

Notaris Karel Martinus de Clercq, vader, residerende te Gent, houdt op 25 augustus en 15 september in de herberg *den Prins* (in de Ramen) te Gent, een openbare verkoping van een aantal goederen te Merendree, verdeeld over 22 kopen.

Koop 1: een hofstede met een partij land ernaast, 35 roeden 78 ellen groot, gelegen in Merendree op de wijk *Overpouke*, palende O., Z. en W. zichzelf en Guillaume van Vooren.

Koop 2: een partij land genaamd *den Bulk*, gelegen als voren naast de eerste koop, 51 roeden 68 ellen groot, palende Z. Francies de Cuyper, W. Jan van Vynckt, N. de kinderen Guillaume van Vooren en de voornoemde hofstede.

Koop 3: een hofstede met huis, schuur en stallen en de erbijhorende grond, groot 61 roeden 2 ellen, gelegen in Merendree op de wijk *Overpouke*; daarbij hoort ook de dreef die leidt van de straat naar de hofstede, gelegen langs de zuidkant, alsook een partij zaailand en bos ernaast, deels langs de noordzijde, alles te zamen 76 roeden 6 ellen groot.

Kopen 4 tot 6: drie partijen land, gelegen als voren, respectievelijk genaamd *den kleynen Schaekel* (met een straatje ten W. ervan gelegen), *den Pauwdonk* (nu 2/3 land en 1/3 meers, met de erbij horende dreef aan de oostkant) en *het Muyzebilksken*.

Kopen 7 en 8: twee partijen meers, gelegen als voren in *den Poukmeirsch*, de tweede ervan palende N. de rivier *de Kalene*, een wisselmeers vormende met de hoirs van advocaat van Hoonacker.

Koop 9: een partij land, genaamd *den Hoogen Hulst*, gelegen als voren op de wijk van *Overpouke*.

Kopen 10 en 11: twee partijen meers, gelegen respectievelijk in *den Oostbrouk* en in *den Pauwdonk*; koop 10 paalt N. *de Caelene*, en koop 11 (nu grotendeels land) paalt Z. aan koop 5.

Kopen 12 tot 18: zeven partijen land, respectievelijk genaamd *den middensten Schaekel* (palende N. *het Hoogstraetjen*), *den grooten Schaekel* (ook palende N. *het Hoogstraetjen*), *den Bachtenblik*, *de Borst* (inbegrepen het dreefken), *het Verdriet* (palende O. de dreef naar de hofstede), *den Veermeirsch* en *den Langakker* (palende Z. *de Kauterstraete* en N. den voetweg).

Koop 19: een partij zaailand, genaamd *de Byle*, gelegen als de voorgaande, in *den Kerkweg*, op het gewest gezeid *Meulenakker*, palende W. den slag van *den Meulenkauter* en Philip Cornelis.

Koop 20: een partij bos, te voren land, genaamd *den Leymeirsch*, gelegen als voren op *den Meulenakker*, palende O. de weg of straat naar de molen.

Koop 21: een partij land, eertijds land en bos, genaamd *het Meirschkantjen*, gelegen als voren op de wijk *Overpouke*, palende Z. *het Hoogstraetjen*.

Koop 22: een meers en bos, te voren zaailand geweest, gelegen als voren in de wijk *Oostbroek*, palende Z. de straete en N. *de Caelene*.

De goederen, vermeld onder de kopen 1 tot 22, worden nog tot kerstavond 1826 gebruikt door Guillaume de Vreese (jaarpacht: 120 £ gr. Vlaams courant).

DE HERBERG DEN HERT IN NEVELE TE KOOP

GvG nrs. 1013, 1014, 1016, 1019 en 1020 van 27 en 30 augustus, 3, 17 en 20 september 1821.

Krachtens vonnis van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent, dd° 04.06.1821, houdt de Nevelse notaris Martin Charles van Hulle op 23 augustus en 6 september in de herberg *den Hert* te Nevele, bewoond door Pieter de Vreese, de openbare verkoping van de voornoemde herberg *den Hert*, bestaan en gelegen in Nevele, 326 ellen groot, bestaande in een onlangs nieuw gebouwd spacieuus woonhuis; het heeft beneden twee kamers, keuken, schotelhuis, kelder en voute, een koetspoort, en boven twee kamers; achter het huis staat een schone en grote logie, met pannen gedekt, alsook een 'vuurstede', dienstig voor allerlei functies en neringen. Het paalt O. *de Thieltstraat*, O. en Z. Francies Hebbelynck, W. sieur Steyaert. Het wordt - met uitzondering van de twee bovenkamers - nog tot kerstavond 1826 gepacht door de voornoemde Pieter de Vreese (jaarpacht: 22 £ gr. courant); de voormelde twee bovenkamers worden tot meiavond 1822 gebruikt door de mede-verkoper Lieven van den Berghe. Inlichtingen bij de notarissen van Hulle (Nevele), Bekaert (Zwijnaarde) en Bruggeman (Latem).

VERPACHTING VAN MEERS EN LANDERIJEN IN ZEVEREN, NEVELE, HANSBEKE EN LANDEGEM

GvG nr. 1018 van 13 september 1821.

De Gentse Administratie der Hospicen laat, door notaris Louis Lammens, publiekelijk een aantal goederen verpachten, gelegen o.m. te Zeveren, Nevele, Hansbeke en Landegem.

Lot 13: een meers te Zeveren, 376 roeden groot, door Karel Francies van Ooteghem gebruikt.

Lot 14: een partij land van 384 roeden, genaamd *Kerkweg*, gelegen op Nevele en gebruikt door Jacobus Maenhout.

Lot 31: een partij land van 3 gemeten 237 roeden, gelegen in Hansbeke, gebruikt door de weduwe van Jan Francies Sutterman.

Lot 32: een partij land van 529 roeden, gelegen in Landegem, gebruikt door Jan Francies van Wassenhove.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE EN EEN HUIS IN MERENDREE

GvG nrs. 1022 en 1025 van 27 september en 8 oktober 1821.

Openbare verkoping, door notaris Billiet (op de Lieve nr. 2), te Gent op 4 en 18 oktober in de herberg *het Vliegend Peerd* buiten de Brugse Poort, van een kleine hofstede en een huis in Merendree.

Koop 1: een kleine hofstede met boomgaard en moestuin (lochting), gestaan en gelegen in Merendree op de *Kerkwijk*, 105 roeden groot, palende O. Lieven de Mulder, Z. en W. sieur Coolman en N. Francies van Hulle; gebruikt door Jan Willems en Pieter de Groote (jaarpacht: 81 gld.).

Koop 2: een huis in Merendree, staande *by de brugge*, 79 roeden groot, gebruikt door Joseph en Marie de Paepe (jaarpacht: 65 gld. courant).

EEN KOSTSCHOOL IN NEVELE (DIRECTEUR F. MEGANCK)

GvG nr. 1024 van 4 oktober 1821.

Advertentie door F. Meganck, schoolonderwijzer der eerste klasse, die sedert tien jaren ononderbroken bestuurder van een kostschool in Landegem is geweest. Hij heeft nu zijn school voor middelbaar en lager onderwijs overgebracht naar Nevele, en zal er onderwijzen, met zeer korte, goede en gemakkelijke grondregels, in de volgende vakken: de Franse en Nederlandse talen, de christelijke lering en goede zeden, de schrijfkunde in al haar aspecten, de rekenkunde in al haar (onder)delen, het volmaakt stelsel van maten en gewichten, de voornaamste takken van de wiskunde (*waer van de landmeetpratyke des zomers werkdaedig wordt verhandeld*), de landbeschrijving en de geschiedenis-kunde, de brievenstiel en

koophandel, d.w.z. al hetgeen wat tot het voltrekken der volmaakte goede opvoeding wordt vereist. *De huyzingen, gestaen in 't schoonste eener heel gezonde stede, zyn net en ruym, voorzien van eenen bemuerden enclos, ter grootte van meer dan één gemet. Wie zig willen plaetsen by eenen burger en de lessen komen bywoonen, worden ook aengenomen.*

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE EN ZAAILAND IN NEVELE EN HANSBEKE
GvG nrs. 1024 en 1025 van 4 en 8 oktober 1821.

Openbare verkoping, door de Gentse notaris Lamme (einde Houtlei), op 6 en 20 oktober in de herberg *de Roose* op *de Merkt* van Nevele, van de volgende patrimoniële goederen:

Koop 1: twee partijen zaailand in Nevele, wijk *Veldeken*, samen 705 roeden (oude Gentse landmaat) groot, gepacht zonder contract door Pieter Francies Lambrecht.

Koop 2: een kleine hofstede met medegaande grond, in Hansbeke op de wijk *Reybroeck*, in totaal omtrent 2 gemeten groot, gepacht zonder contract door Jan van Hauwe.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE EN LAND IN ZEVEREN
GvG nr. 1025 van 8 oktober 1821.

Daartoe benoemd door de Civiele Rechtbank te Gent, houdt de Deinse notaris P.J. Beirnaert, op verzoek van de erfgenamen van Jan van Ooteghem, een openbare verkoping op zaterdag 13 oktober 1821 in de herberg *Jeruzalem*, bewoond door Charles van Hee op *Deinze-Buiten*.

Verkocht wordt: een behuisde en beschuurde hofstede te Zeveren, met drie partijen zaailand, samen ca. drie bunderen groot, palende aan *de Cauwstraete* en aan de goederen van de erven van Martinus van Wassenhove, Pieter de Vreese, de weduwe d'Huyvetter, de hoirs Francies van Haelst, en anderen; de hofstede wordt nog tot kerstavond 1822 gebruikt door Jacobus Mestdagh (jaarpacht: 36 £ courant).

VERKOPING VAN EEN KLEINE HOFSTEDE EN LAND TE BACHTE
GvG nr. 1035 van 12 november 1821.

Notaris Jacobus Marie van Ghendt, residerende in Gent (Houtbriel 8), houdt op 31 oktober en 14 november in de herberg *het Land van Nevele* te Bachte een openbare verkoping van de volgende goederen in Bachte:

Koop 1: een schoon en wel bebouwd, behuisd en beschuurd hofstedeken, gelegen te Bachte op de wijk *Rekkelinghe*, 500 roeden groot (oude Gentse landmaat).

Koop 2: een partij zaailand, ook te Bachte, 425 roeden groot (oude Gentse landmaat).

Beide kopen worden nu gebruikt door Louis Ferdinand de Sloover.

VERKOPING VAN BOMEN IN POESELE

GvG nr. 1036 van 15 november 1821.

De Nevelse notaris van Hulle zal, onder de directie van notaris de Vriendt te Zomergem, op dinsdag 20 november te Poesele, op de hofstede en de landerijen gebruikt door de kinderen van Pieter van Vyn[c]kt, publiekelijk verkopen: 100 kopen eiken, essen, abelen en wilgen, benevens schone kerselaren en notelaren, alle van grote lengte; daaronder zijn er ook eiken en essen van 7 à 8 voeten dikte, dienstig voor timmer- en molenwerken. Er wordt om 9 u. 's morgens bijeengekomen op de voornoemde hofstede.

VERKOPING VAN EEN HUIS EN LAND IN MERENDREE

GvG nrs. 1039 en 1043 van 26 november en 10 december 1821.

Onder de directie van Francies Joannes Gyselynck, *agent d'affaires* te Merendree, wordt aldaar op donderdag 29 november, in de herberg van Bernard de Graeve bij de brug van Merendree, een publieke verkoping gehouden van een schoon, onlangs nieuw gebouwd huis, groot in erf 25 roeden 8 ellen (of 168 Gentse roeden), gestaan en gelegen te Merendree in *het Dorp*, palende N. aan *het Dorp*, O. sieur van der Cruyssen, Z. een klein hoveken en W. de grote baan.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE EN ZAAILANDEN IN VINKT

GvG nrs. 1040 en 1041 van 29 november en 3 december 1821.

Openbare verkoping op 5 en 21 december in de herberg *de Chasse Royale* buiten de Brugse Poort te Gent, door de Gentse notaris Lamme, van de volgende goederen:

Koop 1: een behuisd hofstedeken te Vinkt, dicht bij *het Dorp*, 4 gemeten groot, gepacht door Jan Joseph Voet, nog tot kerstavond 1822.

Koop 2: twee partijen zaailand, gelegen niet ver van de voornoemde hofstede; de eerste partij is bebouwd en 4 gemeten groot, de andere 1 gemet 200 roeden; gepacht tot kerstavond 1828 door Augustinus Buysse.

VERKOPING VAN ZAAILANDEN IN MERENDREE

GvG nrs. 1048 en 1049 van 27 en 31 december 1821.

Krachtens vonnis verleend door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent houdt notaris Impens (Lovendegem) op donderdag 3 januari 1822 in het

Wethuys te Merendree, bewoond door Regine Baillieul, een openbare verkoping, dit op verzoek van de weduwe van Livinus de Vreese, procederende tot de definitieve adjudicatie van een aantal goederen, gelegen respectievelijk in Merendree, Aalter en Bellem. De eerste twee kopen betreffen land in Merendree.

Koop 1: een partij zaailand in de wijk *Oostergem* te Merendree, 1 bunder 15 roeden 27 ellen (of 775 roeden) groot, palende O. Jacobus de Vreese, Z. en W. de kinderen Jooris Cathelyn en N. Francies Standaert. Ingesteld op 1200 Nederlandse guldens.

Koop 2: een partij zaailand, gelegen als voren in Merendree, 13 roeden 88 ellen groot, palende O. de *Grote Baan*, Z. Jacobus de Vreese, W. Francies Standaert en N. Bernard Buysse. Ingesteld op 132 Nederlandse guldens.

JAARGANG 1822

EEN HOFSTEDE EN GRONDEN TE KOOP IN HANSBEKE

GvG nrs. 1056 en 1060 van 24 januari en 7 februari 1822.

De Nevelse notaris van Hulle is door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent bij vonnis dd° 9 januari 1822 aangesteld tot het houden van een openbare verkoping, op verzoek van de hoirs van Rosalia Martens (overleden in Gent). Deze verkoping - te houden ten overstaan van de vrederechter van het kanton Nevele, in aanwezigheid van de voogden der belanghebbende minderjarige - zal plaats hebben op de donderdagen 31 januari en 14 februari in de herberg van Joannes van der Ginst op *het Dorp*, recht over de kerk van Hansbeke. Verkocht worden de hierna volgende goederen te Hansbeke, verdeeld over 9 kopen.

Kopen 1 tot 5: een hofstede en landerijen, gestaan en gelegen binnen Hansbeke, samen 4 bunderen 4 roeden 11 ellen metriek groot (of 9 gemeten 10 oude Gentse roeden), gebruikt nog tot kerstavond a.s. door sieur Jooris Maenhaut (jaarpacht: 159,42 gld. of 31 £ gr. courant).

Koop 6: een partij land, genaamd *de Rostyne*, gelegen als voren, omtrent 669 oude roeden groot, gebruikt door Caroline Martens tot kerstavond a.s. (jaarpacht: 25,71 gld. of 5 £ gr. courant).

Koop 7: een behuisde en beschuurde hofstede te Hansbeke in *de Laerstraete*, 66 roeden 65 ellen groot (of 314 oude roeden), gebruikt door Karel de Muynck (jaarpacht: 61,71 gld. of 12 £ gr. courant) nog tot meiavond a.s.

Koop 8: een partij bos met de taille van 3 en 6 jaren, benevens 80 wel wassende beuken, genaamd *den Moer*, gelegen als voren, groot omtrent

631 oude roeden, actueel onverpacht.

Koop 9: een bezette rente van 1200 Nederlandse guldens (of 350 £ gr. courant) wisselgeld kapitaals, croiserende aan 84 gld. of 14 £ gr., lopende ten laste van Livinus Cocquyt, landsman te Aalter.

KOREN EN OLIEWINDMOLEN TE HUUR IN LOTENHULLE

GvG nrs. 1061, 1062 en 1063 van 11, 14 en 18 februari 1822.

Wordt door notaris van Caneghem (Aalter) te pachten gepresenteerd: een schone en welbeklante koren- en oliewindmolen 'waer mede men deze twee fonctien exerceert', met woonhuis, schuur, stalling, boomgaard en lochting, gestaan en gelegen te Lotenhulle. Vrij vanaf 1 mei 1822.

EEN HONDERJARIGE OVERLEDEN TE MARIA-LEERNE

GvG nr. 1067 van 4 maart 1822.

De genaamde Elizabeth van de[r] Velde¹, weduwe van de hovenier van sieur Dubois de Vroylande, is op 27 februari 1822 te Maria-Leerne gestorven in de ouderdom van 101 jaren en vier maanden (= geboren september/oktober 1721). *Zy heeft tot het eynde haers levens alle haere zielsvermogens behouden en zy laet vier kinderen achter, waer van het jongste oud is 60 jaeren (= geboren ca. 1762).*

HANDBOOGSCHIETING IN HANSBEKE

GvG nr. 1076 van 4 april 1822.

De Societeyt van S. Sebastiaen binnen Hansbeke nodigt, bij oproepbrief van 1 april, de andere verenigingen van handboogschutters uit tot deelname aan een luisterrijke vogelschieting op 21 april e.k. De oppervogel heeft een waarde van 50 fr., de beide zijvogels elk van 25 fr. De plaatselijke schutters krijgen gratis peloton nr. 1 en nog een tweede volgens loting. Er wordt geschoten met pelotons van elk vier man. De inleg gebeurt om 2 uur in de herberg *de Hespe*, bewoond door sieur Pieter Kersse achter de kerk van Hansbeke; er wordt geschoten tussen 3 en 8 uur. De uitnodiging is ondertekend door A. Standaert, koning; M. Thysbaert, deken; B. Maenhaut, hoofdman; J. de Reu, baljuw; J.B. van Maldeghem, secretaris.

¹ Blijkens haar overlijdensakte (Maria-Leerne, Overlijdens 1822, akte nr. 3 dd° 28.02.1822) was zij geboortig van Wilrijk (Antwerpen), dochter van Adriaen Vandervelden en Joanna Vandenberghen, en weduwe van François vande Velde; zij stierf in de wijk *den Maeijghemhoek* in het huis van haar schoonzoon, Jacobus van Bergen, 60 j., hovenier.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE IN VINKT

GvG nrs. 1084 en 1088 van 2 en 16 mei 1822.

De Gentse notaris Driesens (Sint-Pieters-Nederkouter 7) houdt, op 8 en 22 mei en 5 juni in de herberg *de Chasse Royale* (bewoond door sieur Nicolas Mahy) in het voorgeborgte van de Brugsepoort te Gent, een openbare verkoping, met als 2^e koop: een behuisde en beschuurde hofstede in Vinkt, met 12 partijen land, meers en bos, te samen 14 bunderen (oude maat) groot, alsnog gebruikt door Ignatius van Ooteghem te Vinkt. De hofstede paalt aan goederen van de sieurs de Potter (voorheen graaf de Lannoy), de Kerkhove, van den Hecke, Piers, van Holsbeke, Martens e.a.

HANDBOOGSCHIETING IN NEVELE

GvG nrs. 1086, 1088 en 1094 van 9 en 16 mei en 6 juni 1822.

Uitnodiging, uitgaande van de Societeyt van S. Sebastiaan te Nevele, tot deelname aan een luisterrijke vogelschietsing aldaar op zondag 16 juni 1822. De ereprijzen: een oppervogel ter waarde van 60 fr. en twee zijvogels elk van 30 fr. De plaatselijke schutters krijgen gratis peloton nr. 1 en nog een tweede volgens loting. De pelotons bestaan elk uit vier man. De inleg gebeurt om 2 uur in de herberg *de Roose* op *de Merkt* in Nevele; er wordt geschoten van 3 tot 8 uur. De uitnodiging is ondertekend door C.M. Seriacop, secretaris.

HOFSTEDE MET TWEE WOONSTEDEN TE KOOP IN POEKE

GvG nrs. 1088 en 1091 van 16 en 27 mei 1822.

Op zaterdagen 18 mei en 1 juni in *het Huys van Commune*, bewoond door Antone Billiet op *het Dorp* in Poeke, wordt openbaar verkocht: een hofstede met 6 bunders 12 roeden 56 ellen (of ca. 14 gemeten) eerste kwaliteit tarwelanden en maaimeers, benevens een woonhuis met erf, dienende voor twee woonsteden, dit alles dicht bijeen gelegen te Poeke, palende aan de goederen van graaf Dellafaille d'Assenede, generaal Lemarrois, Mr. de Giey, de hoirs van Mr. Rooman, e.a.; gebruikt door Augustin de Vreese, Judocus Francies de Vreese en Bernard Baetslé (jaarpacht samen: £ 45-6-8 courant); belast met een eeuwigdurende rente van 250 £ gr. wisselgeld kapitaals (à 4 % interest). Inlichtingen bij notaris Schacht (Lotenhulle).

VERKOPING VAN HOFSTEDEN EN BOSSEN IN LOTENHULLE

GvG nrs. 1090 en 1094 van 23 mei en 6 juni 1822.

Op 25 mei en 8 juni wordt in *het Huys van Gemeynte*, bewoond door sieur Jacques Cannoodt, te Nevele, een openbare verkoping gehouden van de volgende goederen te Lotenhulle:

Koop 1: een behuisde en beschuurde hofstede, gestaan en gelegen te Lotenhulle aan de *Malsemstraat*, met land en bos ruim 3 bunders 85 roeden (of 8 gemeten 178 roeden oude maat) groot, gebruikt door Jan Martens (jaarpacht: 23 £ gr. courant).

Koop 2: een hofstede, zijnde een tweewoonst, gestaan en gelegen te Lotenhulle aan *den Vogelzang*, groot 1 bunder 60 roeden 35 ellen Nederlands (of ruim 3 gemeten oude maat), gebruikt door Lieven van Haever en Bernardus Vermeulen (jaarpacht samen: 19 £ gr. courant).

Koop 3: een schone partij bos, genaamd *den Lattenbosch*, met de taille van 7 à 8 jaren wasdom, en een grote kwantiteit eikenbomen erop staande, gelegen in Lotenhulle op de wijk *Axeldamme*, ruim 2 bunders 50 roeden groot, actueel onverpacht.

Koop 4: een partij bos, genaamd *den Blommaersbosch*, gelegen als voren, groot ruim 1 bunder 32 roeden, ook onverpacht.

Inlichtingen bij J.C. Minne te Nevele.

VERKOPING VAN GOEDEREN IN MERENDREE

GvG nrs. 1095 en 1099 van 10 en 24 juni 1822.

Krachtens vonnis verleend door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent houdt notaris Joannes Jacobus Mathias Impens (Lovendegem), op verzoek van de erfgenamen van het sterfhuis van Pieter van Vooren en Joanna Theresia Maenhaut, op 13 en 27 juni 1822 in *het Wethuys* te Merendree, bewoond door Regine Baillieul, een openbare verkoping van goederen in Merendree (9 kopen) en Sint-Martens-Latem (koop 10).

Koop 1: een behuisde, beschuurde en bestalde hofstede, te Merendree, op de wijk van *Overbrouk* (Sectie D, nrs. 446, 464 etc.), 346 oude Gentse roeden groot, palende O. de *Oude Gentweg* en W. de straat naar Nevele.

Koop 2: een partij kapbos, gelegen als de voorgaande hofstede, 298 oude Gentse roeden groot, palende O. *het Nevelsch Vaardeken*.

Kopen 3 en 4: twee partijen zaailand, gelegen als voren, respectievelijk genaamd *den Dierenkoop* en *den Tweeden Dierenkoop*, deze laatste palende W. *den waterloop*.

Koop 5: een partij maaimeers, gelegen als voren, palende O. *de Oude Caelene* en W. *het Nevelsch Vaardeken*.

De kopen 1 tot 5 worden tot kerstavond 1830 gepacht door Jacobus van Vooren (jaarpacht: 72 gld. of 14 £ courant).

Koop 6: een behuise, beschuurde en betimmerde hofstede, gelegen te Merendree op de wijk *Durmen* (Sectie E, nrs. 382, 385, 386), 357 oude Gentse roeden groot, palende O. en Z. Karel Lambert van de Velde, W. Pieter Taets en N. raadsheer Lammens.

Kopen 7 en 8: twee partijen zaailand, gelegen als voren; de eerste (Sectie E 461) is genaamd *den Groten Breemeirsch*, 937 oude Gentse roeden groot, palende O. sieur Benedict Emmanuel Cardon, Z. de douairière Cardon, W. en N. de edele heer van Hecke de Lembeke; de tweede, (Sectie E 426), eertijds twee partijen vormende, is genaamd *het Breemeirschgat*, 432 oude Gentse roeden groot, palende N. *het Breemeirschstraatje*.

De kopen 6 tot 8 worden tot kerstavond gepacht door Guillaume van Vooren (jaarpacht: 113,14 gld.).

Koop 9: een partij zaailand, gelegen als de vorengenoemde goederen, op *Melderenkouter*, genaamd *de Krekelshulle* (Sectie E nr. 254), 204 oude Gentse roeden groot, palende O. *de Veldestraat*, Z. en W. Jacobus Francies van Wassenhove, N. sieur Bruno van den Hecke.

Inlichtingen ook bij Francies-Joannes Gyselinck, *agent d'affaires* in Merendree.

GRASVENDITIE OP MEERSEN IN LEERNE EN BACHTE

GvG nr. 1097 van 17 juni 1822.

Advertentie voor een 'extra-groote venditie' van gras, op woensdag 19 juni te houden door de Deinse notaris Beernaert, op verzoek van de heren Piers-Papejans, ontvanger Pierron, Prevost, de hoirs van advocaat van den Broecke, juffr. van der Straeten, de erfgenamen van sieur van Quickenborne en van sieur de Paepe, de heer de Witte, chevalier Dons de Lovendeghem, de Armendis van Deinze, de heren vander Piete, Maenhaut en andere proprietarissen, op hun respectievelijk meersen, respectievelijk gelegen te Leerne bij de herberg *het Beirken*, in Bachte bij de kerk, en te Deinze tegen de Leie, in de *Oostmeirsch*, *Kaeymeirsch*, *Westmeirsch* en daar omtrent. De verkoping begint om 7 u. 's morgens in Leerne *aen het Beirken* op de meers genaamd *de Waelakkers*, en 's namiddags om 1 u. te Deinze aan *de Gendpoorte*, op de meers genaamd *de Blauwpoorte*.

HOFSTEDE TE KOOP IN MERENDREE

GvG nrs. 1099, 1100 en 1103 van 24 en 27 juni, en 8 juli 1822.

Op verzoek van de kinderen van Livinus Wille, te Merendree, zal notaris Joannes Jacobus Mathias Impens (Lovendegem) op 5 juni in *het Wethuys* te Merendree, bewoond door Regine Baillieul, in het openbaar verkopen: een welbebouwde hofstede, met medegaande landen en meers, gelegen te Merendree in de wijk van *Oostergem* en te Lovendegem in de wijk van *Loo*, palende aan de goederen van sieur Philipp Hamelinck, de douairière B. E. Cardon, Mr. Clemmen-Tricot, e.a.; verdeeld over tien verschillende kopen.

HOFSTEDE TE KOOP IN HANSBEKE

GvG nr. 1099 van 24 juni 1822.

De Nevelse notaris van Hulle zal, op 17 juni en 2 juli 1822 in de herberg bij Jan van der Ginst op *het Dorp* te Hansbeke, openbaar verkopen: een allerschoonste hofstede, bestaande in een onlangs welgebouwd huis, schuur, koestal e.a.m., in totaal met de twee aanpalende partijen zaailand 1 bunder 38 roeden 29 ellen groot (of 3 gemeten 31 roeden lokale maat), gestaan en gelegen in Hansbeke op de wijk *Zande*. Inlichtingen bij de voornoemde notaris en bij de burgemeester Deseille van Hansbeke.

RENTEN TEN LASTE VAN PERSONEN IN LANDEGEM, VOSSSELARE EN LOTEN-HULLE

GvG nrs. 1104, 1106 en 1112 van 11 en 18 juli, en 8 augustus 1822.

Openbare verkoping door de Gentse notaris Karel Martinus de Clercq, vader (Plottersgracht 8), op 27 juli en 10 augustus in de herberg *den Rooden Hoed* bij *S. Nicolaeskerke*, van een aantal onroerende goederen en renten, verdeeld over 30 kopen, gelegen o.m. in Landegem, Vosselare en Lotenhulle. Er zijn ook goederen te koop in Lokeren (koop 1), Deinze (kopen 2-8 en 23), Petegem (kopen 9-11), Kruishoutem, Markegem, Dentergen e.a.m.

Koop 20: een erfelijke, bezette rente, in kapitaal 250 £ gr. wisselgeld (4 % interest), ten laste van Guillielmus Martens fs. Jacobi, te Landegem.

Koop 21: een onbezette rente, onder borgtocht, in kapitaal 225 £ gr. wisselgeld (4 % interest), ten laste van Joannes Francies Sucaet, in Lotenhulle.

Koop 22: een erfelijke, bezette rente, in kapitaal 150 £ gr. wisselgeld (4 % interest), ten laste van Joannes de Paepe fs. Livini, te Vosselare.

VIERWOONST TE KOOP IN NEVELE

GvG nr. 1106 van 18 juli 1822.

Notaris van Hulle, daartoe benoemd door de Civiele Rechtbank te Gent (bij gewijsde van 3 juni 1822), zal op 23 juli in de herberg van Joseph van Gansbeke te Nevele een openbare verkoping houden van een schoon huis, stede en erf, zijnde een vierwoonst, ten dele gebouwd met twee etages, gestaan en gelegen te Nevele in *de Sint-Jansstraat* dicht bij *de Merkt*, groot in grond 7 roeden 39 ellen metriek (of 38 oude Gentse roeden), *door zyne schoone gelegendheyd dienstig voor alle neiringen en het bedryven van alderande fonctie*. Inlichtingen bij de voornoemde notaris en bij advocaat Jacques Charles Minne, beiden te Nevele.

EEN NIEUW WOONHUIS TE KOOP IN SINT-MARIA-LEERNE

GvG nrs. 1129, 1132 en 1135 van 7, 17 en 28 oktober 1822.

Publiek te koop in Sint-Maria-Leerne, op 9 en 23 oktober in de herberg *het Hooghuys* bij de weduwe Livinus Pypaert op *het Dorp* aldaar: een schoon en onlangs uit de grond nieuw gebouwd woonhuis van twee etages, met vier bovenkamers, twee benedenkamers met keuken, geterraste kelder, voute, schotelhuis, koetspoort, stallingen en remisen, gestaan en gelegen op *het Dorp* recht over de dreef van het (*Ooidonk*-)kasteel van baron de Vroylande, groot in grond 11 roeden 52 ellen (of 77 ½ roeden oude plaatselijke maat).

MOBILAIRE VENDITIE VAN DE INBOEDEL VAN JAN-BAPTIST OTTEVAERE

GvG nr. 1130 van 10 oktober 1822.

Op maandag 14 oktober en daaropvolgende dagen wordt in Nevele een openbare verkoping gehouden van *alle de mobiliare effecten van huys-kateilen* ten sterfhuize van d'heer Jan-Baptiste Ottevaere, de Franse meier of oud-burgemeester (1800-1815) van Deinze, die overleed in Nevele in 1822². Het mobilaair omvat *verscheyde massive tafels van mahonie, waer onder eene voor 18 personen, speel tafels, kassen, pendule, spiegels, stoelen, bedden, matrassen en ander beddegoed, nachttafels, lynwaed, cristaele caraffen en glazen, tafel- en thé-servicen, geleyers (= gleiswerk), koper-, tin- en yzerwerk, yzere schouwen, een groote quantiteyt fransch, doornyksch en indisch porceleyn, ydele bouteillen, oude witte en roode wynen, twee staele voetbogens met gewan en andere toebehoorten, twee cabriolets op ressorts, harnassuren en menigvuldige andere objecten*.

² Zie *KGK-Contactblad* van de Kring voor Geschiedenis Deinze, jrg. XVII (1997), nr. 1606, pp. 2314-2316.

VERPACHTING VAN EEN HOFSTEDE, EEN HUIS EN LANDERIJEN IN
VOSSELARE, NEVELE EN POESELE

GvG nrs. 1131 en 1133 van 14 en 21 oktober 1822.

Het Bestuur der Burgerlijke Godshuizen van Gent zal, op 21 oktober e.k. in zijn gewone vergaderplaats bij Sint-Jacobs aldaar, door notaris Lammens openbaar laten verpachten: een aantal hofsteden, huizen, meers en land, o.m. gelegen te Vosselare, Nevele en Poesele.

Lot 11: een partij land, 3 gemeten 22 roeden groot, te Vosselare, gepacht door Jan Schollier.

Lot 12: een andere partij land van 2 gemeten 187 roeden groot, genaamd *Hostynenbosch*, te Vosselare, gepacht door Jan Schollier.

Lot 13: een kleine hofstede met 3 gemeten 161 roeden land, te Vosselare, gepacht door Jan Baptiste Thooft.

Lot 14: de helft van 974 roeden land te Nevele, genaamd *grooten en kleynen Hulst*, gebruikt door Joseph Deraedt.

Lot 15: de helft van een huis en erf, te Nevele in *de Molenaerstraete*, gebruikt door Jan Baptiste van de Walle.

Lot 16: een kleine hofstede met 12 gemeten 284 ½ roeden land, te Poesele en Nevele, gepacht door Gerard Tuytschaever.

DE KOSTSCHOOL VAN DIRECTEUR F. MEGANCK IN NEVELE

GvG nr. 1132 van 17 oktober 1822.

F. Meganck, van in 't jaer 1811 onafgebroken kostschoolhouder, en primairen instituteur der hoogste klasse, sedert 1818 geëxamineerden schoolonderwyzer van eersten rang, eerst in Landegem en nu al verscheyde jaeren binnen Nevele, brengt ter kennis ... dat verscheyde zyner leerlingen op de collegien gegaen zynde, in zyne kostschool enige plaetsen open staen. Het zedig en godsdienstig gedrag, zoo zeer als de vruchtryke yverzucht en volle bekwaemheyd, waer door zyne opvoedelingen uytmunten, zoowel in de collegien, seminarien, zelfs in ampten als elders, zyn eene waerborg tot het vertrouwen der ouders en voogden.

Voor de leerinhoud: zie de advertentie van vorig schooljaar (*GvG 1024 van 4 oktober 1821*).

VERPACHTING VAN GOEDEREN IN MARIA-LEERNE, NEVELE, VOSSELARE EN
ZEVEREN

GvG nr. 1136 van 4 november 1822.

Het 'Bestier van Weldaedigheyd' van Gent laat, op donderdag 14 november in de afspanning *het Canton* te Deinze, door notaris Jacobus van Baveghem

openbaar verpachten: een aantal goederen, gelegen te Maria-Leerne, Nevele, Vosselare en Zeveren.

Loten 1 tot 3: drie meersen in Maria-Leerne, de eerste twee door Ferdinand Hendrickx gebruikt en de derde door Bernardus Pappens.

Loten 4 tot 6: drie partijen land te Nevele, resp gebruikt door Pieter Beelaert, Jacobus Speekaert en Pieter van de Plaetse.

Lot 7: een partij land van 2 bunderen 291 roeden te Vosselare, gebruikt door Jacobus Maenhaut.

Lot 11: een partij land en meers in Deinze en Zeveren, 3 bunderen 218 roeden groot, gebruikt door Jan Francies Vaernewyck en Livinus van Hoe.

RENTEN TE KOOP, TEN LASTE VAN INWONERS VAN VINKT EN MEIGEM *GvG nrs. 1140 en 1141 van 18 en 21 november 1822.*

Er worden in Nevele, op zaterdag 23 november in de herberg *de Dry Hoeden* by Joseph van Gansbeke, te koop gesteld: drie distincte losrenten, waarvan de eerste (kapitaal: 225 £ gr. wisselgeld, à 5 %) ten laste is van sieur Emanuel van Houwaert, landsman te Vinkt; de tweede (kapitaal: 100 £ wisselgeld, à 4 %) ten laste van sieur Pieter de Jaeger, landsman te Meigem; de derde (kapitaal: 45 £ wisselgeld) ten laste van de kinderen Pieter de Cloet te Kanegem.

TWEEWOONST (GEWEZEN KOSTSCHOOL) EN LAND TE KOOP IN VINKT *GvG nr. 1140 van 18 november 1822;*

Door de erfgenamen van wijlen sieur Jacobus Antonius Damman, in Vinkt overleden, wordt meegedeeld, dat ze op 30 november in de herberg van de weduwe van Jan-Baptist Tytgat op *de Plaetse* te Vinkt, openbaar te koop stellen: een remarkabel huis van twee etages, zijnde *eene tweewoonste, voordezen gebruykt voor pensionnaat, ofte kostschool, met desselfs voordere edificieën en gerieffelykheden, zeer dienstig voor brouwerie, stokerie ofte tot al ander bedryf*. Het geheel, met twee medegaande partijen zaailand, is ca. 2 Nederlandse bunderen groot, of 4 gemeten oude lokale maat. Verdeeld over drie loten, met mogelijkheid tot accumulatie. Inlichtingen bij notaris Beernaert (Deinze) en ontvanger Pypaert (Vinkt).

JAARGANG 1823

HERBERG-BIERSTEKERIJ TE HUUR IN MERENDREE

GvG nr. 1171 van 6 maart 1823.

Wordt te huur aangeboden: een herberg en oude bierstekerij, helemaal onderkelderd, met vier benedenplaatsen, twee bovenkamers en een grote zolder, schone groententuin, koer en paardenstal, gelegen te Merendree op de post te *Durmen*, aan de kaai, langs de ketsbaan. Inlichtingen bij Van de Voorde, negociant in het voornoemde *Durmen*.

HOFSTEDE TE KOOP IN LANDEGEM

GvG nrs. 1172, 1173, 1176 en 1178 van 10, 13, 24 en 31 maart 1823.

Op 15 maart worden in de herberg van Bernard de Grave te Merendree aan de brug openbaar verkocht: a. een schone hofstede, bestaande in een huis met stallingen en andere gebouwen, bomen en hagen, benevens ruim 6 bunderen (15 gemeten) zaailanden, gebruikt door de kinderen de Beunis; b. een huis, bestaande in twee woningen, met medegaande 212 roeden erf, gebruikt door de kinderen van Pieter Willems - dit alles gelegen te Landegem op de wijk *Welde*, verdeeld over 10 verschillende kopen. Inlichtingen bij notaris de Vriendt (Zomergem) en bij burgemeester Verheye (Landegem).

KERKDIEFSTAL IN MEIGEM

GvG nr. 1179 van 3 april 1823.

Voorleden donderdag (= 27 maart) heeft men in een bosselken te Drongen gevonden verscheyde effecten, die men vermoed[t] gestolen te zyn in de kerke van Meygem, waer onder twee kelken, een kleed van O.L.V., stoelen (sic) enz. Een verdachten vremdeling is ter zelve tyd aengehouden.

OPMAAK VAN HET (NIEUW) KADASTER IN HET KANTON DEINZE

GvG nr. 1179 van 3 april 1823.

Bericht van de Oost-Vlaamse provinciegouverneur, Ph. comte de Lens, *aen de eygenaers, pachters en goedbestierders van landeryen, hofsteden enz., in de communen van het canton Deynze (betreffende) de taxatie ofte expertise der landen ende gebouwen, door de experten ofte taxateurs van den cadaster, vergezeld door de controleurs der directe belastingen.* Deze zal plaats vinden van april tot juni 1823. Voor deze opmaak van deze kadastrale schatting van de eigendommen zal Deinze aan de beurt komen op 16 april, Astene en Bachte-Maria-Leerne op 7 april, Petegem en Vinkt op 20 mei en Zeveren op 9 juni. De taxatie gebeurt door twee ambtenarenduo's,

bestaande uit taxateur De Vliegheer en controleur Nicolai Cremers, respectievelijk taxateur Vanderheyden en controleur J. Blancquaert.

TARWELANDEN TE KOOP IN LOTENHULLE

GvG nrs. 1182, 1184 en 1188 van 14 en 21 april, en 5 mei 1823.

Op verzoek van Felix Beaucourt, grondeigenaar te Brugge, zal de Nevelse notaris van Hulle in het openbaar verkopen: 6 tarwelanden, gelegen in Lotenhulle, samen 8 bunderen 2 roeden metriek groot (of 6 bunderen oude Gentse maat), nog tot kerstavond 1827 gebruikt door Petrus Bisschop te Lotenhulle (jaarpacht: 46 £ gr. courant, of 236,57 gld.).

HOFSTEDEN TE KOOP IN LANDEGEM

GvG nr. 1188 van 5 mei 1823.

Op 10 en 24 mei wordt te Landegem in de herberg *den Bouw*, bewoond door Pieter Judocus Pissou, openbaar verkocht: een hofstede, gestaan en gelegen te Landegem aan *den Heystendriesch*, bestaande in een huis, schuur, paarde- en koestallen, met bebouwd erf, lochting, boomgaard en goede zaailanden, verdeeld over zes partijen, samen in totaal 3 bunderen 16 roeden 70 ellen groot, benevens een partij bos, 13 roeden 70 ellen groot, gebruikt door Karel Speekaert. Inlichtingen bij notaris Seriacop (Nevele) en burgemeester Verheye (Landegem).

HANDBOOGSCHIETING IN NEVELE

GvG nrs. 1190 en 1093 van 12 en 22 mei 1823.

Uitnodiging van de Gilde van S. Sebastiaen te Nevele tot de ordinaire jaarlijkse prijsschiETING op zondag 8 juni 1822. *De conditien zullen by brieven aen de respective societeyten medegedeylt worden.* Ondertekend, 9 mei 1823: C.M. Seriacop, secretaris.

BEZETTE RENTE IN VINKT TE KOOP

GvG nr. 1192 van 19 mei 1823.

Openbare verkoping te Gent, door notaris van Baveghem (Gent, Kammerstraat), op 13 en 27 mei in de herberg *de Papegaai*, van enkele bezette renten:

Koop 4: een bezette rente, ten bedrage van 175 £ gr. wisselgeld in kapitaal (interest à 4 %), verkend door Guillielmus Quyntyn, nu ten laste van Leo Bernard D'haeyere te Vinkt, koper van de hypotheek, bezet op een hofstede en land te Vinkt.

HOFSTEDEN EN MEERSEN TE KOOP IN LANDEGEM EN VOSSSELARE

GvG nrs. 1193, 1197 en 1198 van 23 mei, 5 en 9 juni 1823.

Openbare verkoping door notaris Devriendt (Merendree) op 28 mei en 14 juni te Merendree in *het Gemeentehuis* bewoond door Regine Baillieul, van twee schone hofsteden, staande te Landegem in *den Westhoek*, samen met 3 gemeten schone maaimeersen op Vosselare, in totaal 12 bunderen groot (of 27 gemeten oude Gentse maat); de ene hofstede is gebruikt door Joannes Schelstraete, de andere door de kinderen van Joannes Coppens. Vrij op kerstdag 1823. Inlichtingen bij de voornoemde notaris en burgemeester Verheye te Landegem.

PATRIMONIELE GOEDEREN TE KOOP IN HANSBEKE, NEVELE EN LOTENHULLE

GvG nrs. 1194, 1195 en 1196 van 26 en 29 mei, en 2 juni 1823.

Op 26 mei en 9 juni worden in *het Wethuys* op *het Dorp* in Hansbeke, openbaar verkocht:

Lot 1: een hofstede, wel bebouwd met huis, schuur, paarde-, koe- en varkensstallen, met boomgaard, moeshof en acht partijen zaailand, alles van eerste kwaliteit, in totaal samen 5 bunderen 62 roeden 91 ellen groot (of 12 gemeten 180 Gentse roeden), gelegen deels op Hansbeke, deels op Nevele, wijk *Ro*, gebruikt door Pieter Verplaetse en anderen.

Lot 2: een schoon en gerieflijk huis en erf, 8 roeden 70 ellen groot, staande in *het Dorp* van Hansbeke.

Lot 3: een partij bos met welwassende eiken, gelegen op Hansbeke in de wijk *Rybroek*, groot 30 roeden 45 ellen.

Lot 4: twee partijen kapbos te Lotenhulle, in *de Krommestraete* en *Kaelebekken*, 1 bunder 45 roeden metriek groot. Inlichtingen op het kantoor van burgemeester Deseille te Hansbeke.

VERKOPING VAN DE HERBERG *DE HESPE* IN HANSBEKE

GvG nrs. 1194, 1196 en 1199 van 26 mei, 2 en 12 juni 1823.

Door de Gentse notaris Billiet, daartoe benoemd, worden op 7 en 21 juni in de herberg *den Prins* te Gent (Ramen) bij licitatie openbaar verkocht: een aantal goederen in o.a. Aalter,

Koop 32: een huis in Hansbeke, zijnde de herberg *de Hespe*, bewoond door Pieter Kersse (jaarpacht: 22 £ gr. courant).

HOFSTEDE TE KOOP IN LANDEGEM

GvG nr. 1196 van 2 juni 1823.

Op 13, 20 en 27 juni 1823 wordt, in de herberg *de Koninglyke Jacht* bij sieur Nicolas Mahy buiten de Brugse Poort te Gent, door notaris J.B. Driesens (Gent, Sint-Pieters-Nederkouter 7) openbaar verkocht: een hofstede met huis, schuur en stalling, gelegen te Landegem in de wijk *Wilde*, 1 bunder 48 roeden 56 ellen groot in erf en grond, of eertijds 1000 roeden Gentse maat, palende *Z. de Straete*; worden mede verkocht: vier partijen land daaromtrent gelegen, samen 3 bunderen 305 roeden Gentse maat groot, verdeeld over diverse kopen; nu gebruikt door Carolus de Vreese, nog tot kerstavond 1824.

HOFSTEDE TE KOOP IN POESELE

GvG nr. 1198 van 9 juni 1823.

Notaris Martin Charles van Hulle (Nevele), daartoe benoemd door de Civiele Rechtbank te Gent, houdt op 14 juni 1823, in de herberg van Martinus Danneels te Nevele, een openbare verkoping van een hofstede en land, gestaan en gelegen te Poesele, samen 1 bunder 30 roeden 45 ellen groot, gebruikt door Jan Plancke en anderen. Worden meeverkocht: een bezette rente van 257,14 gld. en een obligatie van 514,29 gld.

GRASVERKOPING IN DEINZE EN LEERNE

GvG nr. 1204 van 30 juni 1823.

Grote grasvendities op 2 en 9 juli, door notaris Beernaert, in Deinze en Lerne. Dergelijke advertenties zijn interessant, omdat ze meestal talrijke *toponiemen* bevatten. Voor Lerne noteerden we de herberg *het Beerken* aan de *Waelakkermeirsch*. En voor Deinze noteerden we *de Blauwpoorte*, *de twee Princenhammen*, *de Duyzend Roeden*, *het Doornhammeken* en *het Bedelf*, met bijeenkomst aan de herberg *de Waterratte*; alsook de meersen genaamd *den Oever*, *d'Acht Gemeten*, *de Zeven Halve Bunders*, *de Vyf Vierendeelen* en *de Vette Hammen*, met bijeenkomst aan *het Oostmeirschgat* te Deinze.

KRANKZINNIGE VERMIST TE NEVELE

GvG nrs. 1213 en 1214 van 31 juli en 4 augustus 1823.

Sedert 6 juli wordt in Nevele vermist: Josephus Speekaert, krankzinnige jongman, 54 jaren oud, 4 ½ voeten lang, blond van haar en wenkbrauwen, met een gebulte neus, gekleed in een blauwe kiel, ronde hoed, katoenen gebloemde halsdoek; hij draagt een paar zilveren schoengespelen. Hij is

geboortig van Nevele en vandaar vertrokken zonder dat zijn huidige plaats van verblijf bekend is. Inlichtingen te bezorgen aan het plaatselijk bestuur van Nevele.

AANBESTEDING VAN DE BEVLOERING VAN DE KERK VAN NEVELE

GvG nr. 1218 van 18 augustus 1823.

Burgemeester J.C. Minne maakt op 9 augustus bekend dat de kerkmeesters van de kerkfabriek van Nevele op maandag 25 augustus, in de sacristie van de kerk van Nevele een aanbesteding zullen houden van de *vermeerderings- en herstellingswerken van een deel der vloeren der voorzeide kerk*. Bestek, plan en voorwaarden liggen ter inzage op het secretariaat van het gemeentebestuur.

LAND EN MEERSEN TE KOOP IN VOSSELARE

GvG nr. 1236 van 20 oktober 1823.

Op verzoek van de erfgenamen van Joannes de Pestele houdt de Nevelse notaris Seriacop, daartoe wettelijk aangesteld, op 23 oktober in de herberg *de Kroone op het Dorp* te Vosselare een openbare verkoping van twee verschillende hofsteden. De ene hofstede is, met 3 partijen land en 2 partijen maaimeers, in totaal meer dan 4 bunderen groot; de andere is slechts 50 roeden Nederlands groot. Beide zijn gelegen in Vosselare, dicht bij de pastorie, respectievelijk gebruikt door Jacobus Snauwaert en Jan Baptiste Roedri (*sic*). Inlichtingen ook bij J.C. Minne in Nevele.

SCHADEVERGOEDINGEN AAN PRIESTERS WEGENS GEDERFD LOON

GvG nr. 1241 van 6 november 1823.

Koning Willem I lag wel vaker overhoop met zijn 'Belgische' onderdanen wegens diverse, hier ongewenste ingrepen in kerkelijke aangelegenheden. Hij had o.m. problemen met de Gentse bisschop de Broglie³. Een van de gevolgen was dat een aantal priesters een tijdlang geen wedde hadden ontvangen (hun nochtans verschuldigd op grond van het oude Concordaat met Napoleon). Na beëindiging van het aanslepende conflict werd, door het Koninklijk Besluit nr. 122 van 22.10.1823, een regeling getroffen *tot schade-*

³ Maurice-Jean-Magdeleine de Broglie (kasteel van Broglie 1766 - Parijs 1821) was een Franse geestelijke, die als bisschop van Gent (1807-1821) strijd voerde tegen keizer Napoleon en tegen koning Willem I. Hij leefde van 1817 af in ballingschap. Na bisschop de Broglies dood werden enkele 'verzoenende' maatregelen genomen, ter regularisatie van wat enigszins 'ontspoord' was.

loosstelling wegens het door hun niet genoten tractement gedurende de in der tyd plaats gehad hebbende geschillen in het Bisdom van Gent ten voordele van een aantal pastoors, deservitors (= tijdelijke bedienaars van een pastorie) en vicarissen (= onderpastroors). Voor onze eigen streek betrof het o.m. priesters van Merendree (130 fl.), Nevele (60 fl.), Deinze (120 fl.), Petegem (200 fl.) en Drongen (40 fl.).

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE EN LANDERIJEN IN NEVELE

GvG nrs. 1241, 1243 en 1244 van 6, 13 en 17 november 1823.

Op verzoek van de kinderen van Pieter Snauwaert houdt de Nevelse notaris J.C. Minne op 8 en 20 november in de herberg *den Haene*, bewoond door sieur Emmanuel de Pueydt (*sic*), aan de kerk te Nevele, de openbare verkoping van een schone behuisde en beschuurde hofstede, met 9 partijen land (meestal beste tarweland), gestaan en gelegen te Nevele in *de Boschstraat*, samen in totaal 7 ½ bunderen metrieke maat groot, verdeeld over 10 kopen; de jaarpacht bedraagt 257,14 gld. De koper van de eerste zes kopen (indien gecumuleerd) zal een rente van 1363 gld. 87 ½ cts. (à 3 %) voor eerste betaling moeten valideren.

VERDIENSTELIJKE LEERLINGEN OP DE JUFFROUWENKOSTSCHOOL IN TIELT

GvG nr. 1252 van 15 december 1823.

In Tielt, op de jaarlijkse proclamatie in de *Vlaamsche en Fransche Kostschool van jonge jofvrouwen onder het bestier der Zusters Religieuzen* (met als bestuurster dame J.C. T' Kindt) werden een aantal leerlingen eervol vermeld, afkomstig uit diverse steden en dorpen, o.m. ook uit Vinkt, Sint-Martens-Leerne en Poeke. Uit deze drie dorpen noteerden we de volgende namen: Nathalie Pypaert, van Vinkt, behaalde in de 2^e klasse de eerste prijs voor Franse spelkunst; Rosalie de Vreese, van Sint-Martens-Leerne, behaalde in de 3^e klasse de eerste prijs voor de vertaling; Anna van Doorne, van Poeke, behaalde in de 3^e klasse de eerste prijs voor leeskunst. Alle drie kregen zij een boekwerk als prijs.

De plechtigheid van de proclamatie werd opgeluisterd door *eene samenspraek tusschen dry opkweekelingen, die alle de aenhoorders tot genoegen strekte. De menigvuldige schoone handwerken, door de leerlingen naer de konst bevrogt en ter gelegendheid van het feest in de School ten toon gehangen, hebben de aenschouwers doen bewonderen en de lof-betuyging van een ider weggedraegen*. Er was ook, tot slot, het optreden van het *corps musical*.

JAARGANG 1824

SPARREBOSSSEN TE KOOP IN LOTENHULLE

GvG nr. 1257 van 1 januari 1824.

In de herberg *de Dry Hoeden* bij sieur Van Gansbeke te Nevele wordt op zaterdagen 3 en 17 januari 1824 een openbare verkoping gehouden van verscheidene partijen *alderschoonste sperre- en eekebosschen en eenige ongecultiveerde gronden, rondom beplant met veele wel wassende beukeboomen, hebbende eenen uytplant ter straete en twee schoone beplante dreven*. Dit alles ligt samen in één blok bijeen op Lotenhulle en Aalter, omtrent 9 bunderen metrieke maat groot, palende aan de goederen van de heren van Volden (Gent), Jan Roelants (Aalter) en P. van Hulle (Lotenhulle). Verdeeld over drie kopen. Inlichtingen bij J.C. Minne (Nevele) en voor *den aenwys* bij sieur Jacobus de Groote, boswachter der voornoemde bossen.

DE HERBERG *DEN PAUW* IN POEKE TE PACHTEN

GvG nrs. 1260 en 1264 van 12 en 26 januari 1824.

Men presenteert te pachten: een schone, welbeklante en oudvermaarde herberg, genaamd *den Pauw*, waar de ontvanger der contributies zijn zitdagen houdt. Op 1 mei e.k. kan de pachter in het gebruik komen van het huis en de landerijen; het gaat om allerbeste zaailanden, samen met boomgaard en lochting 2 bunderen 5 roeden legale maat groot. Inlichtingen te krijgen bij deurwaarder Billiet, te Lotenhulle, eigenaar ervan.

BOMENVERKOPING TE VINKT

GvG nr. 1264 van 26 januari 1824.

Op 29 januari wordt op de hofstede van J.-B. Martens in Vinkt een openbare verkoping van 80 eiken en 20 abelen gehouden. De bomen zijn alle van extra dikte en lengte, dienstig voor brug- en andere zware timmerwerken. De eiken vormen de dreef van de hofstede.

HOFSTEDE EN WOONHUIS IN HANSBEKE TE KOOP

GvG nrs. 1271 en 1275 van 19 februari en 4 maart 1824.

Op 21 februari en 6 maart worden in de herberg van J.B. van Kerrebroek op *de Plaats* van Hansbeke openbaar verkocht: a. een wel bebouwde en beplante hofstede, met verscheidene daaraan gelegen partijen zaailand, gestaan en gelegen te Hansbeke op de wijk *Reybroek*, samen in totaal 2 bunderen 91 roeden 70 ellen groot, tot kerstavond 1824 gebruikt door

Judocus Sutterman, mede-verkoper; b. een woonhuis en erf, 44 roeden 58 ellen groot, tot meivond e.k. gebruikt door Joannes Duynslaeger. Inlichtingen bij Louis van Necke, secretaris en zaakwaarnemer in Hansbeke.

HERBERG TE HUREN IN LOTENHULLE

GvG nr. 1288 van 19 april 1824.

Notaris Schacht, burgemeester van Lotenhulle, zal op maandag 26 april 1824 publiekelijk verpachten: een schone, welbeklante herberg, zijnde *het Gemeyntehuys* van aldaar, vrij vanaf 30 april e.k. *Alle vergaederingen, houwelyksvereeningen, immers generaelyk al het gene de gemeynte aengaet, worden aldaer gehouden.*

OPENBARE VERKOPING VAN HOFSTEDE EN HUIS IN ZEVEREN EN VINKT

GvG nrs. 1289, 1290, 1293 en 1297 van 22 en 26 april, 6 en 20 mei 1824.

Op verzoek van de erven ten sterfhuize van wijlen Pieter D'Huyvetter, overleden in Deinze, houdt notaris Ph. J. Beernaert, op 21 april en 12 mei in de afspanning *het Gouden Hoofd* op de Graanmarkt te Deinze, een openbare verkoping. Het gaat om vier kopen, van goederen o.m. gelegen Zeveren en Vinkt.

Koop 2: een behuisd en beschuurd hofstedeken, met boomgaard, zaailand en meers in totaal 1 ½ bunder groot, gelegen in Zeveren, en gebruikt door Jacobus van Laeken (jaarpacht: 82 gld. 28 ½ cents).

Koop 4: een huis van twee woningen, groot in grond 12 roeden 74 ellen, gestaan in Vinkt, gebruikt door de weduwe Tuytschaever en P. Verbauwheden.

GAAISCHIETING IN NEVELE

GvG nr. 1292 van 3 mei 1824.

Uitnodiging van de Gilde van S. Sebastiaen te Nevele tot de luisterryke gaaischiETING op zondag 27 juni 1822. Waarde van de oppervogel: 60 fr.; van de twee zijvogels: elk 30 fr. De pelotons bestaan uit 4 mannen elk. Inleg in de herberg *de Roose* op *de Merkt* te Nevele.

Ondertekend, 1 mei 1824: C.M. Seriacop, secretaris.

HOFSTEDE EN LANDERIJEN TE KOOP IN LANDEGEM EN DRONGEN

GvG nr. 1298 van 24 mei 1824.

Notaris J.B. Driesens (Gent, Sint-Pieters-Nederkouter 7) houdt op 29 mei en 12 juni in de herberg *de Flonke* bij Norbert van de Gehuchte te Drongen een openbare verkoping van hofsteden en landerijen, gelegen in Landegem en

Drongen, verdeeld over 9 kopen.

Koop 6: een partij land, genaamd *den Steenput*, gelegen te Landegem, 93 roeden 58 ellen groot, palende N. sieur Peeters en W. sieur Lereverand. Gebruiker is Pieter de Dapper, die ook pachter is van de hofstede (koop 1) en bijhorende landerijen (kopen 2-5) te Drongen op de wijk *Halewijn* (totale jaarpacht: 164,57 fl.), voor een termijn van 9 jaren, ingegaan op kerstavond 1820.

Koop 8: een partij land, gelegen in Landegem, 67 roeden groot, palende NW. *de Straete*, ZO. de volgende koop.

Koop 9: twee bulkskens land, gelegen als voren naast elkaar, genaamd *de Polderkens*, 67 roeden groot, palende N.W. de vorige koop, Z.O. de scheidingsgrens met Drongen.

De verkoper, Lieven Vlerick, is de actuele gebruiker van de landerijen onder 8 & 9, die horen bij de hofstede te Drongen (koop 7), die paalt Z.W. aan de hofstede onder koop 1.

BOMENVENDITIE IN LOTENHULLE

GvG nr. 1301 van 3 juni 1824.

Op dinsdag 8 juni wordt door deurwaarder Billiet een openbare verkoping gehouden van meer dan 100 kopen gevelde eiken, van verschillende dikte en lengte, dienstig voor timmerlui en kuipers, alsook een vijftal stukken dienstig voor molenpestels (= middenstuk van molenwiek door de askop heen), gelegen in een bos te Lotenhulle, omtrent *Nevel-veldeken*, in de wijk *den Malsem*.

HOFSTEDE TE KOOP IN MEIGEM EN MAAIGRAS IN LEERNE

GvG nr. 1309 van 1 juli 1824.

Notaris van Hulle te Nevele, daartoe aangesteld door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent, houdt op zaterdag 10 juli in de herberg van Marten Danneels in Nevele een openbare verkoping van een schone kleine hofstede en erf in Meigem, gelegen op de wijk *Kruiswege*, 1 bunder 40 roeden 19 ellen groot, gebruikt door Pieter Colpaert (jaarpacht: 79 guldens 72 cents). In dezelfde krant staat ook een mededeling dat de voornoemde notaris van Hulle, op verzoek van de familie van Crombrugghe te Gent, op 13 juli een openbare verkoping houdt van 50 kopen allerschoonste maaigras, dat in hun meersen groeit in Sint-Maria-Leerne, dicht bij *de Leie*. Bijeenkomst in de herberg van Jacobus van de Putte op *de Plaetse* in Leerne.

INHULDIGING VAN BURGEMEESTER D'HUYVETTER VAN MERENDREE

GvG nr. 1311 van 8 juli 1824.

Bericht uit Merendree, 1 juli 1824.

Heden is alhier op de plechtigste wyze ingehaald den heer J. D'huyvetter (als) burgemeester dezer gemeynte, tot dies benoemd door besluit van Z.M. den 28 mey. Den landsman heeft doorgaens eenige oude gebruyken om zyne overheyd in te haelen, die wy in deze gelegendheyd niet bemerkt hebben. Den stoet, de aenspraeken, de zinnebeelden, alles toonde aen dat dit feest bestierd was door personen die de waere kennisse aen den grooten iver voegden. De beschryvinge van alle byzonderheden te ondernemen, waer te wydloopig, eene beknopte afschetse zal genoegzaam doen zien dat dit feest eene van de luysterrykste geweest heeft die'er ten plattenlande oyt gezien zyn.

Om elf uren 's morgens wierd den heer burgemeester ontmoet op de uysterste paelen der gemeynte, alwaer de heeren van het magistreat met den eerw. heer pastor hem verwelkomden, den wyn van eere aanboden, en ten geschenke gaven enen alderkostelyksten cristaelen beker. Mr. Gyselinck, secretaris der regentie, aen het hoofd van eenen talryken stoet, drukte aen den nieuwen burgemeester de gevoelens uyt van de vreugd en vergenoeginge der inwoonders. Tusschen het losbranden van het geschut, het luyden der klokke, en het onophoudelyk geroep van lang leve den burgemeester! wierd den zelve onder een oneyndelyk getal arcaden van boomen en bloemgewas, verzelt door de heeren burgemeester van Lovendegem en andere overheden, nae(r) het huys der gemeynte geleyd, alwaer de overige leden van den raed, benevens eenige voornaeme personen, die binnen deze landstreke hunnen speelgoeden hebben, hem voorders verwelkomden en onthaelden op een luysterryk banquet. Verscheyde dichten en toasten aen Z.M., toepasselyk aen de benoeming van den weerden burgemeester, drukten de genegendheyd uyt die hem zyne vrienden en geadministreerde toedraegen. Voorders wierd den heer burgemeester, verzeld door den ganschen praeltreyn, nae(r) zyne woonste geleyd. Den zegewensch wierd aldaer vernieuwt door een gevoelig en eenvoudig gedicht, afgelezen door eene landsvrouw, omringeld van haere kinderen. Den heer burgemeester van Aelter gelukwenschte zynen nieuwen colleague aen den ingang, en den ganschen stoet defileerde voor de menigte der aenschouwers.

De schoonste manschap van Meerendré, waer van het groot deel onder den krygsdienst geweest heeft, was zeer deftig uytgedost, gezeten op vyftig à zestig schoone peirden van deze landstreke. Het voetvolk, de praelwagens,

verbeeldende den landbouw, de fraeye kunsten (waer van den heer D'huyvetter eenen der beschermers mag genoemd worden als directeur der gendsche academie), de sterkte, het recht, de hope, de voorzichtigheyd, de waekzaamheyd, en menigvuldige andere vernuftige zinnebeelden, emmers den heelen zaemenstel van deze cortège, was zoo rykelyk als wel geschikt. Eenige vrienden van den heer burgemeester hebben hunne gelukwenschen komen voegen by die van zyne gemeynte, en ten zelven tyde hem komen bewyzen wat aengenaemen indruk zyne benoeming door Z.M., op de inwoonders van Meerendré gemaakt heeft. Het schoon muziek van Nevele, dat in deze omstandigheyt uytgemunt heeft, herhaelde tusschen de algemeene toeyuygingen het air: où peut-on être mieux?⁴.

Des avonds tusschen 9 à 10 uren heeft een schoon vuerwerk voor het huys der gemeynte plaetse gehad. De arcaden en de huizen waeren cierlyk verlicht met lanternen en gecouleurde glaezen. De algemeene vreugde heeft geduert tot diep in den nacht, en voorzeker zal dezen dag aengeboekt worden als den luysterryksten van deze gemeynte.

⁴ *Où peut-on être mieux qu'au sein de sa famille?* is een destijds zeer bekend liedje uit de opéra-comique *Lucile* (1769) van de Luikenaar André Ernest Modeste Grétry (1741-1813), gecomponeerd op een libretto van Jean-François Marmontel (1725-1813), secretaris van de *Académie Française*. Deze komische eenakter was de tweede opera van Grétry, die al in 1759 naar Rome trok en in 1766 naar Parijs, waar hij zijn eigenlijke muzikale loopbaan uitbouwde. Het lied *Où peut-on être mieux?* (geen aria, maar een kwartet) is na de Parijse première van 1769 lang populair gebleven en kreeg in Nederland zelfs een politieke kleur toen Napoleon in 1811 Amsterdam bezocht en bij die gelegenheid dit operakwartet voor hem werd uitgevoerd, met zijn keizerlijke instemming overigens... In Frankrijk, tussen 1815 en 1830, werd telkens als de koning of een lid van de koninklijke familie zich vertoonde op een bijeenkomst of in een theater, door het orkest de bekende melodie ingezet en werd het door het publiek meegezongen. Het werd daarna ook in België op familiefeestjes gezongen. In het 5^e hoofdstuk van *De familie Stastok* van Hildebrand (onderdeel van de *Camera obscura* van Nicolaas Beets) uit 1839 wordt het vermeld (als een van de deuntjes in het repertoire van een muziekdoos) en in de novelle *De fanfare De Sint-Jansvrienden* (1924) van Ernest Claes is deze melodie het enige (!) muziekstukje dat deze fanfare kan spelen... Zie ook: Jan van Herpen, in *Nieuw Letterkundig Magazijn*, jrg. 11 (Leiden, 1993), pp. 29-30.

HOFSTEDE TE KOOP IN VINKT

GvG nrs. 1312, 1315, 1316 en 1318 van 12, 22 en 26 juli, en 2 augustus 1824.

Op 27 juli en 10 augustus te Nevele op *de Merkt* in de herberg *de Roose* bij Jacques Canoodt is er een openbare verkoping van een behuisde, beschuurde en bestalde hofstede, genaamd het *Goed te S. Basters*, te Vinkt, in totaal met boomgaard, lochting, landen, bossen, meersen en weiden 23 bunderen 91 roeden 58 ellen groot, gebruikt door Jan Baptiste Martens (jaarpacht: 617 guldens 14 cents); verdeeld over 11 kopen, mogelijk met accumulatie.

Inlichtingen bij notaris Seriacop te Nevele en notaris Le Begue in Gent (by den Berg).

VERKOPING VAN EEN RENTE IN MEIGEM

GvG nrs. 1317, 1319 en 1322 van 29 juli, 5 en 16 augustus 1824.

Op 7 en 21 augustus is er in de afspanning *den Grooten Hert* bij Leo Michels op *de Knok* te Deinze een openbare verkoping van diverse goederen en renten.

Koop 21: het vierde deel van een bezette rente van 150 Ndl. guldens kapitaal (à 5 %), ten laste van de erfgenamen van Jacobus Vermeere te Meigem.

OPROEP TOT DE ERVEN VAN ANNA-MARIE DE WEERDT IN BACHTE

GvG nrs. 1318, 1322 en 1326 van 2, 16 en 30 augustus 1824.

Oproep, dd° 31.07.1824, vanwege notaris J.C. Minne te Nevele, gericht tot de erfgenamen van wijlen Anna-Maria de Weerd, weduwe van Franciscus Tant. Zij was op 3 november 1743 in Bachte-Maria-Lerne geboren als dochter van Jan de Weerd en Judoca Diericx, kleindochter van Martinus de Weerd en Maria van Loo, respectievelijk van Pieter Diericx. Gegadigden dienen zich binnen de vier weken aan te melden bij de voornoemde notaris.

BALPIJP-GAAIBLAZING IN POEKE

GvG nr. 1321 van 12 augustus 1824.

Op 12 september 1824 wordt in Poeke een *Luysterlyke Bolpyp-gaibblazing* gehouden, *waar van men door byzonder brieven onderrichting zal geven*. De wel bijzonder korte advertentie is ondertekend: F.C. VAN HENDE. Deze nogal aparte volkssport - die bestond in het naar een gaaiers blazen met

een kleiballetje doorheen een bol- of balpijp - was in die tijd blijkbaar toch populair en redelijk verspreid⁵.

HOFSTEDE TE KOOP IN SINT-MARTENS-LEERNE

GvG nrs. 1324, 1325 en 1326 van 23, 26 en 30 augustus 1824.

Notaris Coussement, te Gent (Onderstraat 17), houdt op 28 augustus en 11 september in de afspanning *den Graeve van Egmont* (bij J. van Mossevelde) een openbare verkoping.

Kopen 6 en 7: een hofstede met huis, schuur en stalling, en een bijhorende tweewoonst, te Sint-Martens-Leerne op *de Plaetse*, zijnde een oude geotrooierde herberg, in totaal onder boomgaard, lochting en land 22 roeden 40 ellen groot; achter de hofstede ligt nog een partij zaailand, 44 roeden 70 ellen groot. Hofstede en zaailand worden gepacht, nog tot kerstavond 1828, door Norbert Matthys (jaarpacht: 144 Ndl. guldens).

GRONDEN TE KOOP IN BACHTE-MARIA-LEERNE, VINKT EN MEIGEM

GvG nrs. 1334 en 1337 van 27 september en 7 oktober 1824.

Openbare verkoping, op 29 september en 13 oktober in de afspanning *het Gouden Hoofd* te Deinze op *de Graanmarkt*, van een aantal patrimoniële gronden in Bachte-Maria-Leerne, Vinkt en Meigem, verdeeld over 16 kopen. Inlichtingen bij notaris Ph. J. Beernaert, in Deinze.

Koop 1: een hofstede met boomgaard en zaailand, te Bachte-Maria-Leerne, 32 roeden 70 ellen groot, gebruikt door Jan Baptiste Danneels (jaarpacht: 24 guldens).

Kopen 2 tot 5: zes partijen zaailand, gelegen *jegens de Kiekedreve*, omtrent 4 bunderen groot, gebruikt door Jan Baptiste Danneels en Emmanuël van Ooteghem (jaarpacht: 213 guldens).

Kopen 6 tot 8: drie partijen land, 4 ½ bunderen groot, gebruikt door Pieter Jan van de Walle en Augustin Danneels (jaarpacht: 244 guldens).

Koop 9: een erf op *Bachte-Plaetse*, *alwaer de herberge de kleyne Kogge op gebouwd is*, groot 12 roeden 50 ellen, gebruikt in cijns door Augustin Braet

⁵ Zie b.v. gelijkaardige uitnodigingen, in de GvG, vanwege andere bolpijpverenigingen in Oost-Vlaanderen: Schieting met de bolpijpe te **Wetteren** op 13.06.1824 (GvG 1296 dd° 17.05.1824); Vogelschieting met de bolpijp in de herberg De Fonteyne te **Lokeren** op 08.08.1824 (GvG 1316 dd° 26.07.1824); Gaaischieting met de bolpijp in **Sleidinge** op 22.08.1824 (GvG 1320 dd° 09.08.1824); Bolpijpschieting door de Sociëteyt De Vriendschap te **Gent** op zondag 29.08.1824 (GvG 1324 dd° 23.08.1824).

(jaarpacht: 18 guldens).

Kopen 10 tot 12: drie partijen land, ca. 7 vierendelen groot, gebruikt door Francies Cnudde (jaarpacht: 81 guldens).

Koop 13: een meers en een *wiedauwbosch*, ca. 1 bunder groot, gebruikt door Gaspard Cornelis en Louis Besack (jaarpacht: 44 guldens).

Koop 14: een partij land te Meigem, 1 bunder groot, gebruikt door Jan Baptiste Danneels (jaarpacht: 42 guldens).

Kopen 15 en 16: een bebouwde grond, genaamd *de Nieuwe Hofstede*, te Vinkt, groot in erf meer dan 2 bunderen, gebruikt door Joseph van Lancker (jaarpacht: 75 guldens).

HOFSTEDEN EN LANDERIJEN TE KOOP IN MERENDREE

GvG nrs. 1339 en 1340 van 14 en 18 oktober 1824.

De Zomergemse notaris de Vriendt houdt op zaterdag 23 oktober, in de herberg van Bernard de Grave te Merendree bij de brug aldaar, een openbare verkoping van een aantal goederen, alle gelegen binnen Merendree op de wijk van *Velde*, verdeeld over 9 kopen.

Koop 1: een hofstede, bestaande in een schoon huis, schuur en andere gebouwen, 51 roeden 24 ellen groot, palende O. de kinderen van Livinus Goethals, Z. Joannes de Vreese, W. Pieter Cornelis en N. mr. van den Hecke; instel op 730 Ndl. florijnen. Samen met de volgende drie kopen gebruikt door Philippe van de Walle (totale jaarpacht: 92,57 fl.).

Kopen 2 en 3: twee partijen land, allebei genoemd *het Schootjen*, respectievelijk groot 33 roeden 12 ellen en 24 roeden 65 ellen; respectievelijk ingesteld op 500 en 216 Ndl. fl.

Koop 4: de helft van een partij grond, waarvan de andere helft toebehoort aan sieur Bogaert-de Clercq; die ene helft bedraagt 11 roeden 32 ellen; instel op 120 Ndl. fl.

Koop 5: een welbebouwde hofstede, bestaande in een woonhuis, schuur en andere gebouwen, 22 roeden 87 ellen; instel op 618 guldens. Samen met de volgende twee kopen gebruikt door Jacobus Willems (totale jaarpacht: 87,42 fl.).

Kopen 6 en 7: twee partijen land, respectievelijk genaamd *den Quaeden Driesch* (palende W. aan de voorgaande hofstede) en *den Bachten-Velde*, respectievelijk 1 bunder 3 roeden 38 ellen groot en 33 roeden 72 ellen groot; instel respectievelijk op 708 en 264 guldens.

Koop 8: een huis en erf, 36 roeden 54 ellen groot; instel op 378 guldens.

Koop 9: een partij land, palend ten W. aan het voorgaande huis, 8 roeden 10 ellen groot; instel op 66 guldens. Kopen 8 en 9 gebruikt door Francies de

Riege (= Driege?) ad 36 guldens per jaar.

Inlichtingen bij de voornoemde notaris, alsook bij de practizijns Martens (Merendree) en Libbrecht (Aalter).

RENTEN BEZET TEN LASTE VAN INWONERS VAN MEIGEM EN NEVELE

GvG nr. 1349 van 18 november 1824.

In de Gentse herberg *den Rooden Hoed* bij de weduwe van sieur Antonius Mersman in de *Kleine Turkyenstraete bij S. Nicolaeskerke*, wordt door de Gentse notaris Adriaen Francies Balliu (in uitvoering van het vonnis van de Rechtbank van Eerste aanleg, dd° 5 juli 1824) een openbare verkoping gehouden van diverse huizen en renten, o.m. de hiernavolgende:

Koop 4: een perpetuele rente van 1200 Nederlandse guldens kapitaal, lopende ten laste van Joannes Crapoen, landbouwer in Meigem, en bezet op een hofstede en medegaande landen, gestaan en gelegen in Meigem, groot 2 bunderen 74 roeden 99 ellen.

Koop 5: een perpetuele rente van 600 Nederlandse guldens kapitaal, verkend en opgelicht door Carolus en Joanna Philippina Priem, wonende te Nevele, bezet op *hun gerechttheyd* van een hofstedeken en erve van 8 roeden 95 ellen groot, alsook de helft van een meers van ca. 89 roeden 58 ellen, alles gestaan en gelegen in Sint-Jans-Leerne.

LAND TE PACHTEN IN MERENDREE

GvG nrs. 1350 en 1351 van 22 en 25 november 1824.

Openbare verpachting door notaris Lammens in opdracht van het Bestuur der Godshuizen te Gent, op 30 november in het Sint-Jansgodshuis aldaar:

Lot 2: een partij land in Merendree, genaamd *den Pottersbult*, 48 roeden 59 ellen groot, gebruikt door Jan van de Kerckhove.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE EN ZAAILANDEN IN VOSSSELARE EN NEVELE

GvG nrs. 1358 van 20 december 1824, en 1363 van 6 januari 1825.

Openbare verkoping, op 28 december en 11 januari 1825 door de Gentse notaris de Vinck (Gewad 16) in de herberg *de Rooze* aldaar, van een hofstede met maameersen in Nevele (kopen 1 tot 3) en twaalf partijen zaailand, bos en putterij in Vosselare (kopen 4 tot 15). De hofstede, gelegen in de de wijk *den Hul* te Nevele, beslaat met land en meers in totaal 10 bunderen 52 roeden 26 ellen, en wordt gepacht door Julianne van Wanseele.

VERKOPING VAN HOFSTEDE, LAND EN MEERS IN MERENDREE EN LANDEGEM

GvG nrs. 1360 van 27 december 1824, 1363 en 1370 van 6 en 31 januari 1825.

Op 3 en 17 januari 1825 heeft in Zomergem, ter herberg van de weduwe Judocus van Hoorebeke, een openbare verkoping plaats van goederen, gelegen o.m. in Merendree (vijf kopen) en in Landegem (3 kopen).

Te Merendree:

Koop 1: een schone hofstede, bestaande in een huis, schuur en andere gebouwen, gelegen in Merendree op de wijk van *Overpouke*, met boomgaard en zaailanden en twee partijen land in totaal 3 bunderen 37 roeden 57 ellen groot; gebruikt tot kerstavond 1825 door Benedictus Goedhals (jaarpacht: 123,42 fl.).

Koop 2: een partij land, ook op de wijk van *Overpouke*, 90 roeden 53 ellen groot, gebruikt door Jan Francies Mestdag (jaarpacht: 30,86 fl.).

Koop 3: een huis van twee woningen, met schuur en andere gebouwen, gelegen dicht bij *het Dorp* van Merendree, 20 roeden 81 ellen groot, gebruikt door Pieter Jan de Meyer (jaarpacht: 69,42 fl.)

Koop 4: vijf partijen land, gelegen in de wijk van *Durmen*, samen 3 bunderen 26 roeden 1 el groot, gebruikt door Jan Francies de Groote (jaarpacht: 113,14 fl.).

Koop 5: vier partijen land, gelegen in Merendree in de wijk van *Overbroek* en in de wijk *Durmen*, samen 2 bunderen 43 roeden 35 ellen groot, tot kerstavond 1825 gebruikt door Pieter Francies van Daele, Pieter Jacobus van de Velde en Jacobus van Vooren.

Te Landegem:

Kopen 1 tot 3: twee partijen land en een partij meers; de eerste partij land op *Landegemkouter*, 1 bunder 93 roeden 11 ellen groot, gebruikt door de weduwe Karel de Pauw te Merendree (jaarpacht: 77,14 fl.); de tweede partij land palende O. aan de *Noordhoutstraat*, 1 bunder 3 roeden 99 ellen groot, gebruikt door Livin Claeys (jaarpacht: 30,86 fl.); de partij meers, gelegen aan *de Lokte*, 41 roeden 60 ellen groot, gebruikt door Francies van Wassenhove (jaarpacht: 11,14 fl.).

Inlichtingen bij notaris de Vriendt (Zomergem), alsook bij de practizijn Libbrecht (Aalter).

JAARGANG 1825

HOFSTEDE IN MEIGEM TE KOOP

GvG nr. 1370 van 31 januari; alsook nrs. 1454, 1455, 1457 en 1459 van 21 en 24 november, 1 en 8 december 1825.

Wordt uit de hand te koop aangeboden: een schone hofstede, met een oppervlakte van 32 bunder 51 roeden 61 ellen, gelegen op Meigem en Deinze, gebruikt door Jan-Baptiste de Poortere (jaarpacht: 1417,50 guldens). Te bevragen bij de ontvanger A.J. Facon, te Gent in de Geldmunt, of bij Charles Facon, op de Kouter aldaar. Aldus de advertentie van 31.01.1825.

Er kwamen blijkbaar geen kopers op af en tegen het einde van het jaar werd dan maar een openbare verkoping gehouden, m.n. op de maandagen 28 november en 12 december, in de hostellerie *de Fonteyne* (bij sieur van Haute) te Deinze. De oppervlakte wordt nu bepaald op 35 bunder 16 roeden 36 ellen allerbeste landen en meersen; de gebruiker mag er nog blijven tot kerstavond 1826 of 1829, naar zijn eigen keuze. Inlichtingen bij notaris de Clercq, in de Kruisstraat in Gent, of bij de voornoemde Charles Facon.

VERKOPING VAN DE HERBERG *DE GEKROONDE OS* IN NEVELE

GvG nrs. 1376 en 1380 van 21 februari en 7 maart 1825.

Op zaterdagen 26 februari en 12 maart houdt notaris Seriacop de openbare verkoping van de herberg *de Gekroonde Os*, die wordt beschreven als een remarkabel huis, onlangs uit de grond nieuw gebouwd, met de stallingen en andere gerieflijkheden die het geschikt maken als brouwerij, stokerij en allerlei andere functies; in grond en lochting 11 roeden 18 ellen groot. De herberg wordt actueel gebruikt door Jan de Jager. Ingesteld op 1800 Ndl. guldens.

VERKOPING VAN EEN HOFSTEDE, LANDERIJEN EN MAAIMEERS IN VOSSSELARE

GvG nrs. 1377, 1379, 1381, 1384 en 1385 van 24 februari, 3, 10, 21 en 24 maart 1825.

Op zaterdagen 26 februari en 12 maart houdt J.C. Minne (Nevele), in de herberg *de Rooze* op *de Merkt* te Nevele, de openbare verkoping van een schone behuisde, beschuurde en bestalde hofstede, met verscheidene landerijen en een maaimeers, gestaan en gelegen in Vosselare op de scheiding met Landegem, in totaal omtrent 6 bunderen (Ndl. maat) groot. De hofstede en landerijen worden gepacht door de kinderen van Joseph de

Visch, de maaimeers door Jacobus Coppens. Instel verhoogd tot 6177 Ndl. guldens.

VERKOPING VAN HOFSTEDE & OLIESTAMPKOT IN ZEVEREN

GvG nr. 1387 van 31 maart 1825.

Op 12 april en 3 mei 1825 wordt door de Deinse notaris Beernaert, ten overstaan van de vrederechter, in het 'hôtel *het Canton*, bewoond door de weduwe Callier' op *de Markt* te Deinze, een openbare verkoping gehouden, verdeeld over 24 kopen.

Kopen 19 tot 24: een behuisde en beschuurde hofstede, met oliestampkot en andere gebouwen, gestaan en gelegen te Zeveren, met diverse partijen goed zaailand, samen 5 bunderen 31 roeden groot, gepacht tot kerstavond 1830 door Albertus de Scheemaeker (jaarpacht: 357,14 guldens).

Inlichtingen bij de voornoemde notaris, alsook bij Charles Marie Leirens, ontvanger-administrateur te Wetteren, Zandstraat, en bij burgemeester van Outryve te Kanegem.

GAAISCHIETING IN HANSBEKE

GvG nr. 1389 van 7 april 1825.

Uitnodiging van de Gilde van S. Sebastiaen te Nevele tot de luisterrijke gaaischietsing op 24 april 1825. Waarde van de oppervogel: 50 fr.; van de twee zijvogels: elk 25 fr. Ondertekend, 31 maart 1825: B. Maenhout, hoofdman⁶.

GAAISCHIETING IN NEVELE

GvG nrs. 1391 en 1406 van 14 april en 6 juni 1825.

Uitnodiging tot de luisterrijke gaaischietsing te Nevele op zondag 12 juni 1825. Waarde van de oppervogel: 60 fr.; van de twee zijvogels: elk 30 fr. Ondertekend: Vanderougstraete, griffier.

UIT DE HAND TE KOOP: EEN HUIS IN MERENDREE

GvG nrs. 1393 en 1394 van 21 en 25 april 1825.

Uit de hand te koop: een schoon, groot en gerieflijk huis, met verscheidene kamers, twee keukens en grote kelders, gestaan te Merendree op *het Dorp*, palende O. de straat leidende van de Gentse Vaart naar Landegem en

⁶ In dezelfde nummer ook advertenties voor gaaischietsingen in Ruiselede en Oostakker.

Deinze, en N. *de Molenstraat* leidende naar Hansbeke en Nevele, in erf ca. 44 roeden 23 ellen groot, rondom omringd door doornhagen; door zijn schone ligging geschikt als 'speelgoedjen' of voor allerlei bedrijven. Inlichtingen bij de eigenaar, sieur P.G. Vyncke, mijnmeester te Brugge, of bij sieur Ghyselincq, practizijn te Merendree.

HANDBOOGSCHIETING IN MERENDREE

GvG nr. 1395 van 28 april 1825.

Luysterrijke gaaischieterij te Merendree op 29 juni, d.i. Sint-Pietersdag. Prijzen en condities van de schieting zullen bekend gemaakt worden door bijzondere brieven en nadere *insertiën* (= advertenties).⁷

BOLPIJP-GAAISCHIETERIJ IN LOTENHULLE

GvG nr. 1396 van 2 mei 1825.

Op 2de Pinksterdag, 23 mei 1825, te Lotenhulle: luisterrijke bolpijpp-gaaischieterij. De uitnodiging, die geen verdere details bevat, is gesigneerd door G. Billiet⁸.

VERKOPING VAN HOFSTEDE IN VOSSSELARE EN ERFRENTE IN LANDEGEM

GvG nr. 1398 van 9 mei 1825.

Op 14 mei in de herberg *de Kroone* op *de Plaetse* van Vosselare worden openbaar verkocht:

Koop 1: een schone behuise en beschuurde hofstede, met de medegaande landerijen, meers en bos, gestaan en gelegen te Vosselare omtrent *den Doornplasch*, benevens nog twee partijen land in Landegem en in Drongen, samen ca. 3 bunderen 34 ½ roeden metrieke maat groot; de hofstede wordt gebruikt door Charles Scholier, de twee partijen land door Albert van de Walle.

Koop 2: een erfelijke losrente van 600 Ndl. gld. kapitaals, nu lopende ten laste van Jacobus Francies Mestdag te Landegem.

Inlichtingen bij J(acobus) C(arolus) Minne, burgemeester te Nevele.

⁷ In ditzelfde voorjaar ook advertenties voor handboogschietingen in Kalken, Ledeberg en Huise (*GvG 1397 van 5 mei 1825*), Gent en Ledeberg (*GvG 1398 van 9 mei 1825*), Kluizen en Deinze (*GvG 1410 van 20 juni 1825*) e.a.m.

⁸ Omstreeks diezelfde periode ook advertenties voor bolpijpp-gaaischieterijen in Laarne (door de bolpijpp-maatschappij 'Biberoni') en in Waarschoot (*GvG nrs. 1400 en 1401 van 16 en 19 mei 1825*).

AANLEG VAN EEN STUK KASSEIWEG TE HANSBEKE

GvG nrs. 1401 en 1402 van 19 en 23 mei 1825.

Openbare aanbesteding op dinsdag 24 mei ten gemeentehuize, uitgeschreven door het college van Hansbeke, betreffende een stuk kasseiweg van 276 ellen lang, ter vervollediging van het reeds bestaande deel tussen *het Dorp* en *de Vaart*. Getekend: C. Deseille, burgemeester; L. van Nooten, secretaris.

MAAL- EN MOLENMATERIAAL TE KOOP IN VINKT

GvG nrs. 1408 en 1409 van 13 en 16 juni 1825.

Bij Charles Hubert van den Berghe, bakker en olieslager te Vinkt, zijn maal- en molenwerken te koop, bestaande in een koppel vijftienders (= molenstenen met een omtrek van 15 voeten), met de daartoe benodigde ijzering, lantaarn (= rondsels, lantaarnwiel), bakken, kist; benevens ook een onlangs nieuw gemaakt kamwiel, ter hoogte van 9 voeten.

HOFSTEDE TE KOOP IN ZEVEREN

GvG nrs. 1408 en 1410 van respectievelijk 13 en 20 juni 1825.

Wordt te koop gesteld: een grote patrimonieële hofstede te Zeveren, bij Deinze, bestaande in beste zaailanden, meers en weide, samen 15 bunderen 36 roeden 16 ellen groot, gebruikt tot kerstavond 1827 door Jan de Vreese (jaarpacht: 385,71 guldens). Openbare verkoping op 17 juni en 1 juli te Gent, in de herberg *de Chasse Royale* buiten de Brugse Poort. Inlichtingen bij notaris J.B. Driesens te Gent, op Sint-Pieters-Nederkouter.

PATRIMONIEEL LAND TE KOOP IN MERENDREE

GvG nrs. 1409 en 1412 van 16 en 27 juni 1825.

Notaris de Vriendt (Zomergem) houdt op 23 juni en 7 juli, in de herberg *het Wethuys* bij juffr. Regine Baillieul op *de Plaetse* te Merendree, een openbare verkoping van omtrent 7 ½ bunder patrimonieel land te Merendree, verdeeld over 15 verschillende partijen, gelegen langs de straat naar Hansbeke, gebruikt door Pieter Francies Waelpuut (jaarpacht: 180 gld.). Inlichtingen ook bij Charles Facon, ontvanger en administrateur te Gent (Kouter 7).

VERKOOP VAN GOEDEREN IN LANDEGEM, MERENDREE EN NEVELE

GvG nr. 1410 van 20 juni 1825.

J.C. Minne, burgemeester van Nevele, houdt op zaterdagen 25 juni en 9 juli in *het Huys van Gemeynte* op *de Merkt* te Nevele een openbare verkoping

van patrimoniële goederen, gelegen in Landegem (kopen 1-2), Merendree (kopen 3-4) en Nevele (koop 5).

Koop 1: een schone, behuisde, beschuurde en bestalde hofstede, te Landegem in *den Heirenthoek*, met boomgaard, lochting en landerijen in totaal 14 bunderen 7 roeden 50 ellen groot, gebruikt door Joseph Vervynckt tot kerstavond 1826.

Koop 2: een partij land, gelegen als voren, 89 roeden 20 ellen groot, gebruikt door Pieter van Driessche tot kerstavond 1825.

Koop 3: een behuisd en beschuurd hofstedeken, staande te Merendree op de scheiding met Landegem, aan het einde van *de Grooten Heirenthoek*, met land en boomforeest in totaal 1 bunder 89 roeden 34 ellen groot, gebruikt door de weduwe Jacobus de Wulf tot kerstavond 1828.

Koop 4: vijf partijen allerbeste tarwelanden en een partij bos, gelegen te Merendree op de wijk *Overpoucke*, samen 3 bunderen 63 roeden 2 ellen groot, gebruikt door Francies de Kuyper tot kerstavond 1825.

Koop 5: een schoon behuisd en beschuurd hofstedeken, bestaande uit twee woonhuizen, in Nevele in *de Biebuykstraat*, 1 bunder 77 roeden groot, palende aan de voornoemde *Biebuykstraat* en voorts rondom aan graaf de Steenhuyze; gebruikt door Jan de Buck tot kerstavond 1825.

RENTE TEN LASTE VAN BERNARD BILLIET IN LOTENHULLE

GvG nrs. 1418, 1420, 1422 en 1425 van 18 en 25 juli, 1 en 11 augustus 1825.

Notaris Billiet (Gent) houdt op 26 juli en 9 augustus in de herberg *den Prins* te Gent (Ramen) een openbare verkoping van een aantal renten of obligaties over geldlening.

Koop 4: een rente op termijn, in kapitaal 3000 Ndl. guldens (interest 5 %), ten laste van Bernard Billiet, deurwaarder te Lotenhulle, bezet op erfgronden aldaar gelegen.

HOFSTEDE TE KOOP IN MERENDREE

GvG nrs. 1419, 1421 en 1423 van 21 en 28 juli, en 4 augustus 1825.

Openbare verkoping, te Gent in de herberg *de Chasse Royale* buiten de Brugse Poort op 27 juli en 19 augustus, van een zeer wel bebouwde hofstede, met nog een woonhuis daaromtrent, te Merendree op de wijk *Overpoucke*, met de zaailanden en meersen en een bos samen 16 bunderen 93 roeden 66 ellen groot, gebruikt tot kerstavond 1826 door Guillaume de Vreese (jaarpacht: 617,15 Ndl. gld.).

Inlichtingen bij J.J. de Meersman, in de H. Geeststraat te Gent.

ZAAILANDEN TE KOOP IN LOTENHULLE EN POESELE

GvG nrs. 1420 en 1422 van 25 juli en 1 augustus 1825.

De Gentse notaris de Vinck (Gewad 16) houdt op 19 juli en 2 augustus in de herberg *den Prins* (in de Ramen) een openbare verkoping.

Koop 9: een partij zaailand te Lotenhulle, palende O. dhr. van de Woestyne, Z. en W. de weduwe Wulfaert en N. de weduwe Kokkaert, 90 roeden 30 ellen groot.

Koop 10: nog een partij zaailand te Lotenhulle, genaamd *het Papieren Bulkxken*, palende O. de weduwe Kokkaert, Z. de straat naar Lotenhulle, W. de weduwe Oosterlinck en N. mr. Pecksteen, 65 roeden 40 ellen groot.

Koop 11: nog een partij zaailand te Poesele, palende Z. *d'Hoogstraat* en N. de straat naar Lotenhulle, 1 bunder 35 roeden 54 ellen groot.

De drie voornoemde partijen zaailand worden gebruikt door de weduwe van Jan de Smet, te Poesele (jaarpacht: 82,28 gld.).

DIEFSTAL IN DE PASTORIE VAN MERENDREE

GvG nr. 1424 van 8 augustus 1825.

Gend den 8 augusti. Een persoon, verdacht van den 31 juli eene diefte begaen te hebben in de pastorye van Meerendré, is alhier aengehouden.

LEIEKARPERS TE KOOP IN BACHTE

(GvG nrs. 1446 en 1447 van respectievelijk 24 en 27 oktober 1825)

Te koopen tot Bachte-Maria-Leerne, aen eenen zeer geringen prys, eene extra groote quantiteyt karpels, van drie jaeren oud. Men kan 'er de stalen van zien by Francies Boderée, achter de kerke, tot het zelve Bachte.

HOFSTEDE TE KOOP IN BACHTE (REKKELINGE)

GvG nr. 1450 van 7 november 1825.

Op verzoek van de erfgenamen van de weduwe van Karel de Ridder wordt door de Deinse notaris Beernaert op zaterdag 12 november in de afspanning *het Gouden Hoofd* op de Markt te Deinze in het openbaar verkocht: een behuisde kleine hofstede met bijhorende gebouwen en boomkateilen, benevens een partij zaailand en een partij meers, dit alles gelegen te Bachte op de wijk *Rekkeling*, samen 2 bunderen 6 roeden groot, palende aan de goederen van de erven der wed. Jacobus van Hove, Ignatius Vlerick, de heren van de Woestyne d'Hansbeke, van Crombrughe e.a.m. Ingesteld op 3120 guldens.

PROVINCIEGRIFFIER C.B. MINNE, GEBOORTIG VAN NEVELE, OVERLEDEN
GvG nr. 1452 van 14 november 1825.

Den heer Minne, van Nevele⁹, rechtsgeleerden alhier (= Gent) resideerende en greffier der gedeputeerde staeten dezer provincie, is gisteren (= 13.11.1825) om zeven uren 's avonds in den ouderdom van 53 jaeren (°1772) overleden. Zyne verhevene kennissen en eygene hoedaenigheden hadden hem de achtinge van een ider verworven. Hy wordt in het algemeyn zeer betreurd.

VERDIENSTELIJKE PENSIONAATSLEERLINGE VAN NEVELE
GvG nr. 1457 van 1 december 1825.

Op de jaarlijkse prijsuitreiking van het Meisjespensionaat in Tielt (Zusters der Congregatie van O.-L.-Vrouw van Zeven Weeën) werd een Nevelse leerlinge eervol vermeld. Tijdens de feestplechtigheid werden 'dialogen' opgevoerd, o.a. door juffr. Eugenie Notte uit Nevele, *opkweekelinge van de eerste klasse*. Zij was prijswinnares (eerstgeklasseerde) voor het leervak *Vlaemsche orthographie* en kreeg als prijs een boekwerk; zij behaalde ook een eerste plaats voor het leervak vertaling van het Vlaams naar het Frans, wat met een medaille beloond werd. Er werden in de feestzaal ook 'schone handwerken' van de leerlingen ten toon gehangen.

HOFSTEDE TE KOOP IN ZEVEREN
GvG nrs. 1461 en 1463 van 15 en 22 december 1825.

Op maandagen 19 december 1825 en 2 januari 1826 wordt in de herberg *het Gemeentehuys* in Zeveren, bewoond door sieur Pieter Wibo, de openbare verkoping gehouden van een behuisde en beschuurde hofstede, met boomgaard, land en meers, samen in totaal 1 bunder 785 roeden 61 ellen groot, gestaan en gelegen in Zeveren, verdeeld over drie kopen. Nog tot kerstavond 1833 gebruikt in cijnspacht door de voornoemde Pieter Wibo. Inlichtingen bij sieur Charles Facon, administrateur en ontvanger te Gent, Kouter nr. 7.

⁹ Gent, Archief Burgerlijke Stand, Overlijdens 1825, akte nr. 1753 dd° 14.11.1825, f° 441: Overlijdensakte van Constantinus Bernardus Minne, 54 j. oud, geboren in Nevele en wonende in Gent (in het Hoorenstraetjen), advocaat en provinciegrieffier, ongetrouwde zoon van wijlen Carolus Philippus Minne en van Joanna Carolina de Roo. Aangever van het overlijden was Joannes D'huyvetter, 54 j., *avoué*, Hoogpoort, te Gent. - N.B. Zijn naamgenoot (en familieverwant) Jacobus Carolus Minne was toen burgemeester van Nevele.

HOFSTEDEN TE KOOP IN HANSBEKE, LANDEGEM, NEVELE EN LOTENHULLE
GvG nrs. 1462 en 1464 van 19 en 26 december 1825.

De Gentse notaris Billiet (Gewad) houdt op zaterdagen 31 december 1825 en 14 januari 1826 in de herberg genaamd *het Brouwershuis* in de Waegenaerstraete te Gent (bij sieur le Grand), een openbare verkoping van goederen en renten, gelegen in diverse gemeenten, waaronder Hansbeke, Landegem, Nevele en Lotenhulle.

Kopen 1 tot 28: een schone hofstede, met landerijen en weiden, gelegen deels op Hansbeke (wijk *Rho*) en deels op Nevele, samen 19 bunderen 15 roeden groot, gepacht door de kinderen van Francies Maenhout (jaarpacht: 550,28 gld. en 2 mud haver).

Kopen 29 tot 34: een hofstede, met landerijen en een klein bos, gelegen te Hansbeke bij *de Hammestraat*, 3 bunderen 39 roeden 37 ellen groot, gepacht door Philippe Smyters (jaarpacht: 82,28 gld. en 2 mud haver).

Kopen 35 tot 42: een hofstede, met landerijen en meers, gelegen te Landegem, 5 bunder 63 roeden 3 ellen groot, gepacht door Pieter Frans D'Haenens (jaarpacht: 133,71 gld. en 2 mud haver).

Kopen 43 tot 45: nog een hofstede en landerijen, deels gelegen op Landegem en deels op Hansbeke, 2 bunderen 1 roede 1 el groot, gepacht door Jacobus van den Abeele (jaarpacht: 61,71 gld. en 1 mud haver). De gebouwen, bomen en hagen zijn eigendom van de pachter.

Kopen 46 tot 48: nog een hofstede en landerijen, gelegen in Nevele op de wijk van *Ossche*, 4 bunderen 63 roeden 55 ellen groot, gepacht door Joseph van Gansbeke (jaarpacht: 138,85 gld. en 2 mud haver). De gebouwen en bomen zijn eigendom van de pachter.

Kopen 49-50: een kleine hofstede, gelegen te Lotenhulle aan *de Meulestraat* met land, 1 bunder 25 roeden 52 ellen groot, gepacht door Frans. Lootens (jaarpacht: 33,43 gld.).

Kopen 51-52: een partij elzenbos en een partij sparrenbos, te Lotenhulle, allebei onverpacht, het eerste bos 1 bunder 15 roeden 38 ellen groot en het tweede bos 33 roeden 2 ellen groot.

Koop 73: een onbezette rente, in kapitaal 685 gld. 71 cts. (interest 5 %), ten laste van sieur Bernaerd Ide, kleermaker te Landegem.

Inlichtingen bij notaris Billiet voornoemd en bij advocaat Minne te Nevele.

Paul Huys, Drogen

DE FAMILIE LOVAERT ALS BEIAARDBOUWER

Over de beiaardprestaties van Leo Lovaert en zijn zonen is maar weinig bekend. Uit de Geschiedenis van Nevele van de Oost-Vlaamse geschiedschrijvers De Potter & Broeckaert¹ weten we dat Leo Lovaert een beiaard vervaardigde in de toren van de voormalige abdijkerk van Baudeloo volgens een totaal nieuw systeem waarbij het klokkenspel bespeeld wordt via een pianoklavier. En de auteurs van onze dorpsmonografieën schrijven: *“De uitslag was zooals Lovaert, zeker van zijne vinding, had voorspeld, en stellig is het te betreuren, dat het uitmuntend bevonden stelsel niet toegepast is geworden op den grooten beiaard van het Belfort. Dit laatste, wij twijfelen er niet aan, kan mettertijd niet missen tot stand te komen, vooral nadat het stelsel, waarmede weldra den beiaard van den stadstoren van Roeselaere en andere in beweging zullen gebracht worden, als het beste en tevens het gemakkelijkste erkend zal zijn.”*

Maar is dat wel allemaal zo verlopen?

Hoe werkte zo een Lovaert beiaard?

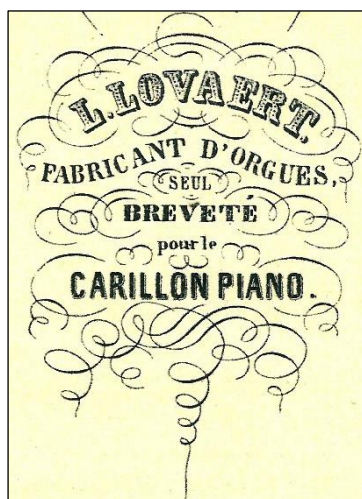
Detailafbeeldingen of beschrijvingen van het Lovaert-klokkenspel zijn blijkbaar niet bewaard gebleven. Dank zij een artikel van Prosper Verheyden in het jaarverslag 1925-1926 van de Koninklijke Beiaardschool van Mechelen² komen we hierover toch wat meer te weten. Verheyden citeert een voordracht van de beroemde Mechelse stadsbeiaardier Jef Denyn³ op

¹ F. De Potter en J. Broeckaert, *Geschiedenis der gemeenten van Oost-Vlaanderen, Eerste reeks, Arrondissemēt Gent, Vijfde deel, Gent 1864-1870, Nevele*, p. 112.

² P. Verheyden, **Het pneumatisch klavier van Lovaert, in *Jaarverslag en Mededelingen 1925-1926 van de Mechelse Beiaardschool*, p. 34 e.v.**

³ Jef Denyn (Mechelen 1862-1941) werd in 1887 stadsbeiaardier in zijn geboortestad Mechelen in opvolging van zijn vader Adolf. In 1892 begon hij met wekelijkse beiaardrecitals op maandagavond en zomeravondconcerten op de Sint-Romboutstoren. Vanaf 1897 organiseerde hij in Mechelen samen met enkele geestverwanten internationale beiaardwedstrijden. Zo zorgde hij er op korte tijd voor dat Mechelen een reputatie verwierf als de beiaardstad. Hij ijverde voor degelijk beiaardonderwijs en toen hij in 1922 zijn 35ste verjaardag als stadsbeiaardier vierde, stichtte men in Mechelen een beiaardschool waarvan hij tot aan zijn dood de eerste directeur werd. Als beiaardier maakte Denyn furore in binnen- en buitenland, ook in de Verenigde Staten. Hij componeerde enkele

15 augustus 1925 in 's Hertogenbosch waarin deze de “wederwaardigheden heeft verhaald van Lovaert, de man die het eerst, naar het schijnt, een pneumatisch klavier voor beiaarden heeft gemaakt.” Daarin heeft de auteur het over een brief van de Antwerpse stadsbeiaardier uit 1860 waarin de uitvinding van Lovaert summier beschreven wordt als volgt: “Een winddrager (porte-vent) wordt door de speler in beweging gebracht; deze winddrager geleidt de lucht door een leiding in een windreservoir waarin kleine kleppen in verbinding staan met het klavier, en met schuifzuigers (pistons à coulisses) en veren die in contact staan met koperen draden die zijn bevestigd aan de klokaanslag. Op het moment dat men met de vinger op het toetsenbord drukt, gaat een klein ventiel open en de samengeperste lucht in het windreservoir komt de zuiger (piston) binnen, die in minder dan een seconde de klok in beweging brengt, met een kracht zoals ze was aangeslagen met een vuist of voet. Door het verwijderen van de vinger van de toets sluit de kleine klep en de zuiger hervat zijn normale stand. Wanneer men zeer dicht bij het instrument staat, is het gefluit van de zuigers een beetje duizelingwekkend; het lijkt een beetje op doorlopend vuurwerk, maar het lawaai houdt op, als men zich ervan verwijdert.”

werken voor beiaardmuziek, gaf advies bij het plaatsen van beiaarden en vond een systeem uit dat het beiaardspelen vergemakkelijkte, het zogenaamde tuielaarsysteem. Een deel van de Melaan in Mechelen werd in 1952 omgedoopt tot Jef Denynplein.

In het artikel van Verheyden is ook een afbeelding afgedrukt van de 'Carillon piano' van Lovaert die verspreid werd naar kandidaat-kopers.

De beiaard van de Baudelokapel

De beiaard van de Baudelokapel⁴ had in 1828 een grondige herstelbeurt gekregen en het instrument dat voordien altijd werd bespeeld door de stadsbeiaardier kreeg nu een eigen beiaardier. Omwille van financiële moeilijkheden werd de beiaardier echter niet langer betaald met als gevolg dat de beiaard niet meer bespeeld werd.

Het verwaarloosde instrument krijgt begin 1860 een grondige herstelbeurt en men laat Severinus Van Aerschodt uit Leuven 18 nieuw klokjes gieten. Ter vervanging van het klassieke stokkenklavier wordt er een pneumatisch beiaardklavier van Lovaert geplaatst. Om Lovaert zijn uitvinding op kleine klokjes te realiseren, liet het stadsbestuur Van Aerschodt zes klokjes bijgieten ter vervanging van de klokjes die verhuisd waren naar de Opera. Stadsbeiaardier Frans Reylof⁵ testte op 3 maart 1860 het systeem met de 18 klokjes en uitte sterk zijn twijfels over de duurzaamheid; voor hem voldeed het niet.

Dit negatieve advies belette echter Lovaert niet om eventuele klanten naar de Baudelokapel uit te nodigen voor een demonstratie van zijn uitvinding.

Achteraf zou blijken dat het klaviersysteem toch niet zo goed functioneerde en dat na vele pogingen tot verbetering steeds dezelfde mankementen zich voordeden. Het gevolg was dat het instrument nog weinig werd bespeeld.

In 1911 werd de beiaard van Baudelo voor de laatste keer gerestaureerd. Het systeem van Lovaert heeft vermoedelijk deze restauratie niet overleefd. Vanaf 1924 bespeelde de stadsbeiaardier alleen nog de belfortbeiaard. In 1926 gebruikte men enkele klokken van Baudelo ter vervanging van afgekeurde klokken van het belfort en in 1948 gebruikte men opnieuw enkele klokken voor de restauratie van de beiaard van het belfort. In 1975-76 werden de laatste klokken uit de toren weggenomen om veiligheidsredenen en voorlopig in de kapel bewaard. Een deel van de resterende

⁴ Nu Holy Food Market.

⁵ Frans Reylof was Gents stadsbeiaardier van 1856 tot 1868.

klokken hangt in het Gentse belfortmuseum, de overige klokjes zijn her en der verspreid⁶.

De Baudelokapel omstreeks 1900.

⁶ www.beiaardgent.be en Gent Baudelokapel, Beheersplan 21 februari 2017, AVAPARTNERS ARCHITECTS & PLANNERS

De beiaard van het Gentse belfort

Het was Lovaerts droom om de grote beiaard van het Gentse belfort van zijn uitvinding te voorzien maar het Gentse stadsbestuur ging op zijn voorstel niet in, zoals vermeld door De Potter & Broeckaert in hun Geschiedenis van Nevele. Het is zowat het enige wat we hierover kunnen terugvinden. Het negatief advies van de Gentse stadsbeiaardier Reylof zal in deze beslissing wel een belangrijke rol hebben gespeeld.

De beiaard van het Brugse belfort

In de geïllustreerde omzendbrief die door Lovaert werd verstuurd omstreeks 1860 is er steeds sprake van 'Mr. L. Lovaert, fabrikant d'Orgues, rue neuve St.-Pierre 98, à Gand' terwijl uit de weinig bewaarde briefwisseling blijkt dat het de oudste zoon Evarist is die zich bezig houdt met de briefwisseling naar eventuele kandidaat-kopers en met de presentatie van de nieuwe uitvinding.

In december 1859 bevindt Evarist Lovaert zich in het centrum van Brugge in de Sareptha⁷ waar hij een klein atelier in gebruik heeft⁸. Uit een verslag van de Antwerpse stadsbeiaardier en componist Volckerick⁹ weten we dat Evarist Lovaert er de presentatie voorbereidde van zijn 'Piano au carillon'¹⁰ voor de beiaard in de toren van het belfort van Brugge. In tegenstelling tot

⁷ Sareptha of 'Het stille pand' in de Ezelstraat in Brugge is een gebouw uit de eerste helft van de 18de eeuw dat deel uitmaakt van het Kaarmelietenklooster.

⁸ *Bulletin Communal de la ville de Bruges*, 31 december 1859.

⁹ Jan Frans Volckerick (Antwerpen 1815-1897) zoon van Cornelius Johannes Baptist (goudsmid) en Aldegonda de Swert. Bij zijn benoeming als stadsbeiaardier op 19 december 1834 was Volckerick pas 19 jaar. Hij was ook pianoleraar o.a. aan het Sint-Ignatiuscollege en het Sint-Jozefinstituut. Op 17 november 1841 trouwde hij met Catharina Dingemans. In 1864 gaf Volckerick het stadsbeiaardierschap op en werd goudsmid-juwelier zoals zijn vader, die in 1859 overleden was en wiens goud- en zilverwinkel op de Grote Markt hij voortzette maar die vooral door zijn vrouw werd beheerd. Hij overleed op 21 februari 1897 op 82-jarige leeftijd en was toen weduwnaar. Hij kreeg een plechtige uitvaart in de kathedraal en werd op 24 februari op het Kielkerkhof begraven. (Uit: DE ANTWERPSE STADSBEIAARDIERS – DEEL II: 1650-1897 door Godelieve Spiessens)

¹⁰ ... *Monsieur E. Lovaert m'a dit qu'il était occupé en ce moment à appliquer son système au carillon à Bruges qu'on dit être le plus beau du Pays* ... (brief van 31 augustus 1860 aan het Antwerpse stadsbestuur).

wat Volckerick dacht zal het Brugse stadsbestuur Lovaert zijn uitvinding niet in overweging nemen. De beslissing viel pas in 1864. Er werd gevreesd dat er nogal vlug slijtage zou optreden en het Brugs stadsbestuur besloot om zich bij het oude toestel te houden.

De stadsbeiaard van Antwerpen

Op 17 maart 1860 schreef Evarist Lovaert navolgende brief aan het Antwerpse stadsbestuur:

Monsieur le Bourgmaitre,

Comme la ville d'Anvers possède un des plus beaux carillons du pays, j'ai pris la liberté de vous écrire enfin de vous inviter à venir voir mon invention que j'ai faite dans ces instruments. Vous savez, Monsieur le Bourgmaitre, que jusqu'à présent on touche cet instrument à coups de poings et de pieds; d'après mon invention, on le touche comme le clavier d'un piano ordinaire et je me ferais un plaisir d'exécuter en votre présence toutes sortes de morceaux des plus difficiles sur le carillon de l'abbaye de Baudeloo ou j'ai appliqué mon système à l'étonnement et la satisfaction de toute la ville.

Par cette raison, Monsieur le Bourgmaitre, le carillon étant le plus belle ornement de la ville, j'ose espérer avoir l'honneur de vous faire voir et entendre l'effet de mon mécanisme, qui à fait du carillon le roi des instruments.

Votre serviteur

Evariste Lovaert

De Antwerpse burgemeester komt niet zelf naar Lovaert toe maar stuurt zijn stadsbeiaardier Volckerick. Deze kan zijn enthousiasme niet onder stoelen of banken steken en schrijft op 31 augustus 1860 een verslag (in het Frans) aan het college van burgemeester en schepenen van Antwerpen dat één grote bewieroking is van de Lovaert-uitvinding.

Dat het drie maand geduurd heeft vooraleer hij de opdracht van het stadsbestuur kon uitvoeren, ligt aan het feit dat Lovaert hem gevraagd had eventjes te wachten omdat het toestel in maart nog niet operationeel was. Lovaert wilde nog een octaaf meer klokjes verbinden aan zijn uitvinding en dat nam wat tijd in beslag. Volckerick begint zijn verslag met uit te leggen aan het schepencollege hoe belastend het is om de Antwerpse beiaard te bespelen waarvan het gewicht van de klokken varieert tussen de 15 en de

65 kilo. En hij concludeert dat het niet mogelijk is om met het huidige systeem van stokken en pedalen snelle muziekstukken uit te voeren. Met het nieuwe systeem van Evarist Lovaert is de beiaardier tijdens het spelen niet langer in verlegenheid gebracht door de moeilijkheidsgraad van het spelen of door vermoeidheid. Volckerick legt uit dat Lovaert zijn uitvinding een mechanisme in werking stelt dat hij vergelijkt met de werking van de oude haakbussen of windpistolen, verbonden met het mechanisme van het orgelspel en toegepast op het klokkenspel.

Ondanks het lovend verslag van hun stadsbeiaardier werd het plaatsen van een piano-beiaard van Lovaert niet in overweging genomen. De uitvinding van Lovaert was ondertussen blijkbaar al gekopieerd of achterhaald. Als Volckerick in 1863 vervangen wordt door Jozef Callaerts was die ook gewonnen voor het bespelen van de beiaard via een pianoklavier. Hij preees hierbij de Maastrichtse pianobouwer Frederik Smulders aan. Het stadsbestuur liet zich overhalen en in 1877 kwam er een Smuldersklavier. Maar ook dit toestel bleek niet zo perfect zoals het was voorgesteld. In 1904 werd het pianoklavier terug vervangen door een traditioneel stokkenklavier (Denijn-klavier). Het was een bezoek van de Antwerpse schepen van schone kunsten aan de St-Romboutsbeiaard te Mechelen die in deze beslissing de doorslag gaf¹¹.

De beiaard van Roeselare

De stadsbeiaard van Roeselare moet een echte lijdensweg geweest zijn zowel voor het stadsbestuur als voor de familie Lovaert. Voortgaande op de prospectus van Lovaert en enkele testen had het Roeselaarse stadsbestuur in 1867 besloten om het klokkensenemble van klokkenbouwer Van Aerschot te voorzien van de 'carillon au piano' van Lovaert. In de Bibliothèque Musical Populaire uit 1877¹² vinden we hierover het volgende:

***Roulers:** L'ancien carillon a été remplacé par H. Servaes Van Aerschot, de Louvain; il avait des cloches de différents fondeurs. Ce nouvel instrument se compose de 39 cloches. M. Lovaert de Gand, y adapta un nouveau mécanisme qui permet de jouer avec les doigts, ce qui est un grand progrès*

¹¹ <https://www.beiaard.org/site/node/13>.

¹² Bibliothèque Musical Populaire, Scott Frères, Bruxelles, Anvers, Paris, Londres & Mavence 1877, deel II, p. 31.

pour la facilité et pour la vitesse de l'exécution. Le 13 septembre 1868 il a été inauguré.

Ook Frans De Potter is in zijn Geschiedenis van Roeselare uit 1875 nog vol lof over het nieuwe instrument, hij schrijft: *"Aan Rousselare komt de eer toe, het eerst van al de Belgische steden 't nieuwe stelsel van beiaardspel, door Lovaert uitgevonden, toegepast te hebben. Nu behooren geene zware pedalen meer in beweging gebracht te worden: ieder, die de piano bespeelt, kan zonder de minste moeite allerlei muziekstukken, hoe ingewikkeld ook, op den beiaard uitvoeren. Een ander voordeel van deze schoone vinding is, dat men met een klavier, door de vingers in beweging gebracht, meer akkoorden aanslaan kan, en dat al de tonen met volkomene zuiverheid en netheid gehoord worden"*¹³.

Maar de werkelijkheid was totaal anders. De Lovaert-beiaard werd op 13 september 1868 plechtig ingespeeld door François Devriendt, organist van de Roeselaarse Sint-Michielskerk. Nogal vlug blijkt echter dat het nieuwe pianoklavier niet goed functioneert en vrij snel wordt de beiaard onbespeelbaar. Herhaaldelijke pogingen worden door de Lovaerts ondernomen tot verbetering maar tevergeefs. Het kwam tot een reeks processen tussen de stad Roeselare en Leo Lovaert en na zijn dood in 1872 met zijn kinderen¹⁴.

Kort na de inhuldiging was de beiaard reeds onbespeelbaar zoals blijkt uit een tussenkomst in de gemeenteraad in 1887 door een zekere Ferdinand Callebert die vraagt om in de begroting van 1888 de nodige middelen te voorzien *"om den wekker en het bespelen van den beiaard te volmaken. Sedert bijna 20 jaren hangt de beiaard, bestaande uit 39 klokken, makende 3 oktaven en half, onverrichterzake op den toren. 't Is waarschijnlijk jammer. Het is nu meer dan 51 jaar dat ik deel maak van den Gemeenteraad, weigert mij toch die voldoening niet, opdat ik vooraleer te sterven, toch nog den beiaard moge horen spelen."*

In 1892 neemt de Mechelse stadsbeiaardier Jef Denyn contact op met de

¹³ F. De Potter, *Schets eener geschiedenis van de stad Rousselare*, Roeselare, 1875, p. 207-208.

¹⁴ L. Rombouts, *Singing Bronze, a history of carillon music*, Leuven Universitaire Pers, 2014. p. 169 en 181-182.

stad Roeselare en biedt een oplossing voor de aanslepende problemen. Men komt tot een akkoord, waarbij een volledige nieuwe installatie wordt gebouwd en de beiaard gescheiden wordt van de luidklokken. De trommel en het klavier worden gemaakt door het atelier van Desiré Somers uit Mechelen. Denyn vertelde hierover later dat Somers in 1893 een tot rommel verworden installatie op te ruimen kreeg, ondermeer een massa kartonnen buizen van 1 centimeter doorsnede, "lopende van het klavier naar de klokken". Op zondag, 3 september 1893, werd het vernieuwde instrument door Jef Denyn feestelijk ingespeeld¹⁵.

André Bollaert, Poesele

¹⁵ http://beiaard.org/old_site/steden_roesel.html

ACTIVITEITENVERSLAG HET LAND VAN NEVELE 2019

We organiseerden:

Zondag 17 februari: **50ste algemene ledenvergadering** in het teken van onze Poolse bevrijders van september 1944. Programmamaker Bart Verstockt bood ons twee reportages aan: *'Vechten voor geen Vaderland'* en *'Sylwester'* over de Poolse oorlogsveteraan Sylwester Bardzinski. Daarna uitreiking van de Nevelse huwier aan Marc Beirnaert. 62 aanwezigen. (Zie: Het Land van Nevele, jg. 2019, afl. 2, p. 120-124)

Zaterdag 25 mei: **Jaarlijkse bestuursuitstap** naar Mechelen, ooit de Bourgondische hoofdstad van de Nederlanden. Op deze zonovergoten zaterdag werden we op sleeptouw genomen door de Mechelse stadsarchitecte Sofie Stevens, de dochter van onze penningmeester. Naast haar deskundige en enthousiaste uitleg liet ze ons enkele leuke en interessante hoekjes van de Dijlestad zien.

Sofie Stevens, onze gids in Mechelen.

Zondag 2 juni: **Open Kerkendag in Poesele van 10 tot 18 uur - Vrij orgelpodium** op het beschermde Louis Lovaertorgel (1870) met aan het orgel o.m. Jean-Marie Diericx, Dirk Mannekens, Sander De Keukelaere,

Foeke Van Acker, Dirk Van Laecke en Florian Rodts. Met dank aan Pieter Lambert, leraar orgel en begeleidingspraktijk in de muziekacademies van Aalter en Deinze voor de medewerking. Het kerkorgel was voor deze gelegenheid prachtig versierd door ons lid Anaïs Peirs.

Jong talent onder begeleiding van hun leraar Pieter Lambert aan het Louis Lovaertorgel.

Jean-Marie Diericx.

Florian Rodts.

In de tentoonstelling werd aandacht besteed aan enkele Meetjeslandse meesters: Theodoor Janssens (1852-1899) en zijn opvolger Felix Berijngier (1871-1926) en de lokale beeldhouwer Blondijn Van Haver (1811-1865). Met dank aan ons lid Walter De Smet voor het ter beschikking stellen van zijn postkaartenverzameling. Deze activiteit ging door i.s.m. het Poeselse kerkbestuur.

Zondag 9, maandag 10 en zaterdag 15 juni - Sinksenkermis Nevele: Tentoonstelling en beeldreportage in zaal De Cichorei in Nevele, die werd samengesteld door het bestuur van de heemkring: **'Het SCHIPDONK-KANAAL tussen Deinze en Merendree'** (610 bezoekers). Het Schipdonk-kanaal is zowel een natuurlijke als een economische link tussen Deinze en Nevele. Het kanaal is ook de verbinding langs het water tussen het Meetjesland en de Leiestreek én de verbinding van beide regio's met de zee. Tijdens de twee wereldoorlogen was het kanaal het toneel van hevig strijdgewoel. Op maandagvoormiddag kregen we het bezoek van het Koninklijk Parochiaal Zangkoor Sint-Lodewijk-Deerlijk en op zaterdag 15 juni gidsten we de senioren van JCI-Deinze doorheen de tentoonstelling.

Zondag 18 augustus: Gegidste wandeling door de expo 'Gepantserde vleugels' in de Europahallen in Tielt over de bevrijding van België in september 1944. Curator Dirk Verbeke was er onze gids. 28 deelnemers.

Onze bestuursleden André Stevens en Alex Dhondt als aandachtige bezoekers aan de expo over onze bevrijding in 1944.

Dinsdag 24 september: **Herinneringswandeling Eerste** Wereldoorlog voor de kinderen van de vroegere Nevelse scholen en Meigem. In de voormiddag konden de scholen van Merendree en Meigem wandelen langs de vroegere frontlinie van oktober 1914 en van oktober en november 1918. Er werd gekozen voor een nieuw parcours dat dwars door de groene gordel loopt tussen de Kale en het kanaal waardoor de veiligheid voor de wandelaars aanzienlijk verbeterd werd. Het was de tiende keer dat onze heemkring deze herinneringswandeling inrichtte. Het weer was tijdens de namiddag de grote spelbreker.

Dank zij de bereidwilligheid van het personeel van de sportzaal en de bibliotheek konden we onze stoepborden met beelden van feiten die langs het kanaal zijn gebeurd, opstellen in beide gebouwen en daar de nodige uitleg geven. 116 kinderen en hun begeleiders namen aan de activiteit deel. Ze werden gegidst door André Bollaert, Alex Dhondt, Jan Luyssaert en Hugo Schaeck. Na de wandeling ontvingen de leerlingen een exemplaar van de nieuwe speciale brochure waarin het verhaal verteld wordt van de gebeurtenissen langs het Schipdonkkanaal in het begin en op het einde van de Grote Oorlog.

Zaterdag 11 tot maandag 13 oktober: 'Hansbeke in oude landkaarten', tentoonstelling samengesteld door onze ondervoorzitter Hugo Schaeck in ons erfgoedcentrum (Hansbekedorp 10a) naar aanleiding van het verschijnen van de publicatie 'Van Begijnhofstraat tot Zandelaan' uitgegeven door de Hansbeekse dorpskrant Vlakaf en samengesteld door Frank Langerlaert.

Zaterdag 19 oktober: **Wandeling langs de trage wegen van Landegem en Merendree en kaasavond in Merendree** o.l.v. Luc Bauwens, Jan Luyssaert en Roland Luttens. (Zie: Het Land van Nevele, jg. 2019, afl. 4, p. 98-99)

Vrijdag 25 oktober: **MUDEL - 'Een wonderbaarlijke tuin: een kijk op de flora van het Lam Gods'** lezing door Paul Van den Brempt, een enthousiaste bioloog en erfgoedsspecialist die het Lam Gods ontleedde op zijn 'eigen wijze'. Een samenwerking mudel - Dunsa - Natuurpunt - Erfgoed Deurle en Het Land van Nevele.

Vrijdag 22 november tot 13 december: De tentoonstelling '**Het SCHIPDONKKANAAL tussen Deinze en Merendree**' stond te kijk in de lokalen van POLS in het Gentiel De Smethuis in de Tolpoortstraat 79 in Deinze.

Zondag 8 december: '**De vroege middeleeuwen in groot Nevele: een archeologische blik op de vroegste dorpskernen uit de 6de tot de 9de eeuw**' lezing met beeldprojectie in de gemeentenzaal van Vosselare door Johan Hoorne. Lezing in de reeks 'Geschiedenis in het Meetjesland' georganiseerd i.s.m. de heem en historische kringen van het Meetjesland. 112 aanwezigen.

Dinsdag 17 december: Persconferentie in Erfgoedcentrum Het Land van Nevele met een overzicht van onze werking van de voorbije halve eeuw en de voorstelling van ons programma voor 2020 en de aankondiging van de voorzitterswissel.

We verleenden onze medewerking aan:

Zaterdag 30 maart: Onze tentoonstelling 'De familie van Montmorency-Nevele 1422-1592' was te bezichtigen op het 54ste nationaal Congres van Familiekunde Vlaanderen te Wortegem-Petegem rond het thema 'De adel op het platteland'.

Zondag 19 mei: 'Het Schipdonkkanaal als militaire verdedigingslinie', lezing door ons bestuurslid Alex Dhondt in het kader van de voordrachtenreeks Geschiedenis in het Meetjesland in gemeenschapscentrum 't Schaapstuk in Zomergem. (80 aanwezigen)

Donderdag 6 juni: Voor de jaarlijkse bijeenkomst van de kerkfabrieken uit Deinze werd een uiteenzetting gegeven (André Bollaert) over de geschiedenis van Poesele kerk en parochie en werd de tentoonstelling van Open Kerkendag met aandacht voor enkele Meetjeslandse meesters aan de aanwezigen voorgesteld (61 aanwezigen).

Zaterdag 15 juni: JCI Deinze maakte zijn tweede ontdekkingstocht in het Land van Nevele. Voor de uitwerking van hun programma en hun begeleiding konden ze rekenen op onze ondervoorzitter Stefaan De Groote. Langs het parcours werden ze o.a. gegidst door onze bestuursleden André Bollaert (tentoonstelling Schipdonkkanaal) en Hugo Schaeck (Renaat De Rudder) en in de kerk van Merendree en omgeving was ons lid Jan Pauwels hun gids. Tijdens de tocht bespeelde organist Dirk Decaluwé de orgels van Deinze, Bachte en Nevele.

21 en 23 juni: We scanden en leverden het fotomateriaal naar aanleiding van 50 jaar WZC-Ter Leenen in Nevele.

30 juni tot 27 juli: Medewerking aan de expo 'Gepantserde vleugels' in Aalter. Door de toevoeging van foto's uit Hansbeke, Nevele, Vosselare en Sint-Martens-Leerne had de expo een regionaal karakter. (Zie: Het Land van Nevele, jg. 2019, afl. 3, p. 3-8)

6 augustus tot 15 september: Medewerking aan de expo 'Gepantserde vleugels' in Tielt. Door de toevoeging van foto's uit Hansbeke, Nevele, Vosselare en Sint-Martens-Leerne had de expo een regionaal karakter. (Zie: Het Land van Nevele, jg. 2019, afl. 3, p. 3-8)

Zaterdag 31 augustus en zondag 1 september: De tentoonstellingspanelen over het werk van Theodoor Janssens (1852-1899) en zijn opvolger Felix Berijngier (1871-1926) waren te zien op het weekend van Hapje Tapje in het vroegere gemeentehuis van Nevele. Onze kring zorgde ook voor de permanentie tijdens deze tentoonstelling.

Zondag 1 september: Medewerking aan de expo over de uitwijking naar Moline (V.S.) tijdens de jaarlijkse Erfgoedbeurs van VVF Tielt in de Europahallen aldaar onder de titel: **Poeselse uitwijking naar Moline**. De tentoonstelling werd geopend door ons lid Patrick Van Nevel, Belgisch ereconsul in Moline en Luc Vannieuwenhuyze, burgemeester van Tielt.

6 september tot 6 oktober: Expositie van onze reizende Buysse-tentoonstelling **'Mijnheer Cyriel'** in de foyer van het CC Leiespiegel naar aanleiding van de 23 opvoeringen van het toneelstuk Het gezin Van Paemel van Cyriel Buysse. Ter gelegenheid van deze tentoonstelling en de opvoering van het toneelstuk werkten we mee aan de herwerking van de tentoonstellingsbrochure. Ze werd herdrukt door het 'mudel' en werd gratis ter beschikking gesteld aan de bezoekers.

Zondag 8 september: **Open Monumentendag in Nevele en Meigem - OMD-** *Nevele-voorzitter Hugo Schaeck in de voormiddag nog wat nerveus ijsberend door de overtrokken hemel en de regen, haalde in de namiddag opgelucht adem toen de zon er doorbrak. OMD in Nevele was opnieuw een succes met 620 bezoekers voor de vroegere brouwerij Braet, 710 voor de woning van burgemeester Loontjes en 810 voor villa 't Bolleken. Enkel vorig jaar telde OMD-Nevele meer bezoekers. Opnieuw maakten we kennis met veel Deinzenaars die naar Nevele afzakten om het Land van Nevele beter te leren kennen. Voor onze kring werkten mee: Hugo Schaeck en Vera Van Rysselberghe, André en Nelly Stevens, Stefaan De Groote en André Bollaert. Zij konden rekenen op de medewerking van Roland Luttings, Patrick De Decker, Adelin Haelvoet en Chris Fermon.*

Zaterdag 14 september: We waren opnieuw aanwezig (Stefaan De Groote en Patrick Tuytschaever) op de jaarlijkse boekenmarkt van Bachte. Vier nieuwe leden vonden er de weg naar onze kring.

Zondag 29 september: Gildedag schuttersgilden in Deinze (Saveryspand). We stelden ons archief van de Sint-Sebastiaansgilden van Nevele en Merendree ter beschikking van de organisatoren.

Donderdag 17 oktober: Op de Youca-Zuiddag engageren zich jaarlijks talrijke jongeren om bij een bedrijf of vereniging een dagje te gaan werken. Het loon dat ze verdienen gaat naar een goed doel. Onze heemkring werkt hier graag aan mee. Jarne Vanrumste kwam onder begeleiding van Hugo Schaeck onze landkaarten inventariseren. Het resultaat van zijn werk kan je vinden op onze website.

Zondag 20 oktober: Honderdste verjaardag van de zegening van de hoeksteen van de Sacred Heart Church in Moline (V.S.). Het Land van Nevele stapte mee in de herdenkingsoptocht. (Zie: Het Land van Nevele, jg. 2019, afl. 4, p. 72-85)

Vrijdag 25 oktober tot maandag 11 november: Deelname met expopanelen over enkele lokale kunstenaars (Theodoor Janssens, Felix Berijngier en Blondijn Van Haver) aan 'KIJK!Meetjeslandse Meesters' in het kasteel van Poeke. 1500 bezoekers.

'Erfgoedcentrum Het Land van Nevele', onze bibliotheek, archief en documentatiecentrum in Hansbeke was, met uitzondering van de maanden juli en augustus, elke dinsdagavond open van 20 tot 22 u. en elke eerste zondag van de maand van 10 tot 12 u. We noteerden in totaal 439 geregistreerde bezoeken voor het raadplegen of ontlenen van boeken, de werking van onze kring, vragen om inlichtingen of het bijwonen van een vergadering. We stelden ons erfgoedcentrum ter beschikking voor de werkvergaderingen van OMD en IOED Meetjesland (Intergemeentelijke Onroerende Erfgoeddienst) en de boekvoorstelling en boekenverkoop van Vlakaf.

Ons erfgoedcentrum ontving in 2019 diverse schenkingen onder meer van: Anna Beirnaert, André Bollaert, Johan Cornelis (Nevele), Godeliva De Boever, Claudine De Neef, Gustaaf Derdyn, Alfred Duerinck, Walter De Smet, Peter Dhondt, Joan Joos, Guy Lambrecht, Hugo Schaeck, Patrick Tuyschaever, Bert Vanacker, Rita Van De Putte, Gerard Van Vooren.

We verstuurden 12 nieuwsbrieven waarin, naast onze eigen werking, ook de activiteiten werden aangekondigd georganiseerd door andere erfgoed- en culturele verenigingen.

Onze website, actief sinds 23 september 2000, werd totaal vernieuwd door onze webmaster Catherine De Groote. Al onze publicaties tot en met 2010 kunnen er nu digitaal op geraadpleegd worden. Het aantal bezoekers varieert sterk van maand tot maand. Zo raadpleegden minimum 304 (juli) en maximum 639 (oktober) personen onze website en noteerden we in 2019 in totaal 5.215 gebruikers die 26.168 pagina's op onze website aanklikten voor info of onderzoek.

Voor de website www.ethesis.net waar alle wetenschappelijke richtingen aan bod komen noteerden we 6.978 gebruikers met als drukste maand januari met 813 gebruikers en als kalmste maand juni met 410 gebruikers. Zij klikten de startpagina van de site 11.211 keer aan. Het aantal geraadpleegde bladzijden loopt in de vele honderdduizenden.

Onze Facebookpagina, actief sinds eind 2013, zag zijn aantal volgers op 31 december 2019 opklimmen tot 2689 (2446 eind 2018).

Ons bestuur vergaderde vijf maal en we namen deel aan de vergaderingen van Erfgoedoverleg Meetjesland en POLS Leiland. We beantwoordden tientallen vragen over archeologie, oorlogsgebeurtenissen, emigratie, toponiemen, oude gebruiken, familiekunde, de Nevelse schrijvers enz. in de vroegere dorpen van ons werkgebied en bezorgden cultuurhistorische informatie aan diverse socio-culturele verenigingen en cultuurbeleidscoördinatoren en gaven advies inzake roerend- en onroerend erfgoed.

We waren vertegenwoordigd op de vergaderingen van IOED (Hugo Schaeck), de viering van 80 jaar Limburgs geschied- en oudheidkundig genootschap in Weert (Nederland) op 24 maart (André Bollaert), de voorstelling van het eerste tijdschrift van Erfgoed Aalter op 27 maart (Stefaan De Groote) en de oprichtingsvergadering van de nieuwe cultuurraad in Deinze (André Bollaert en Hugo Schaeck). Nog in dezelfde maand namen we (André Bollaert, Jan Luyssaert en Hugo Schaeck) op 22 maart deel aan de prospectie van het kerkhof van Nevele samen met de leden van de werkgroep Funerair erfgoed Deinze.

Onze voorzitter nam deel aan de viering van 100 jaar ereconsulaat van Moline (V.S.) in Coal Valley op donderdag 17 oktober en op zaterdag 19 oktober werd het Center for Belgian Culture (CBC) in Moline bezocht en werd daar een korte uiteenzetting gegeven over Het Land van Nevele en zijn werking. Op 25 oktober vertegenwoordigde onze voorzitter de kring op de voorstelling van de internationale uitgave van de strip The balance of power van de Nevelse kunstenaar Gilbert Declercq in de NAVO-gebouwen in Brussel.

We werkten mee met stadsdichter Steven Van de Putte en bezorgden hem de nodige achtergrondinformatie voor de eerste gedichtenkaart over Merendree die in de loop van november verscheen.

Ons tijdschrift Het Land van Nevele verscheen vier maal, goed voor 474 blz. lokale geschiedenis. Op 31 december 2019 telden we 652 betalende abonnees, ons hoogste ledenaantal ooit (636 in 2018, 631 in 2017 en 545 in 2016). De meeste van onze leden (420) komen uit 'DEINZE, het Land van Nevele' waarvan 263 uit het vroegere Nevele. Verdeeld over de zes deelgemeenten geeft dit het volgende resultaat: Hansbeke 35, Landegem

68, Merendree 32, Nevele 74, Poesele 32 en Vosselare 22. Uit het vroegere Deinze tellen we 157 leden, waarvan 82 uit Deinze zelf, 18 uit Bachte-Maria-Leerne, 12 uit Meigem, 11 uit Zeveren, 8 uit Sint-Martens-Leerne en Petegem, 7 uit Astene en Vinkt, 3 uit Wontergem en 1 uit Gottem. In Aalter telden we 51 leden waarvan 24 uit Lotenhulle en 17 uit Aalter zelf. In Gent stad telden we 29 leden; in Drongen 16, in Lievegem (Lovendegem en Zomergem) 15, in Sint-Martens-Latem 10 en in Tielt 8. Vijf leden komen uit het buitenland, 2 uit de Verenigde Staten, 1 uit Indonesië, 1 uit Namibië en 1 uit Nederland. Het grootste aantal leden komt uit de Beentjesstraat in Poesele met 11 leden op 37 bewoonde huizen.

We sloten het werkjaar af met een interview in de studio Radio Tequila in Petegem waarin een overzicht werd gegeven van de voorbije 50 jaar Het Land van Nevele en waarin de voorzitterswissel van 2020 werd bekend gemaakt.

(André Bollaert)

Herkomst foto's

Roland Aerssens, Luc Bauwens, André Bollaert, Geert Muys, Hugo Schaeck, Vera Van Rysselberghe.